

ŐSI GYÖKÉR

KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

Megjelenik negyedévente a magyarságtudomány és az ősi magyar nyelv kutatásának szolgálatában

Alapítva: 1972

Ára: 800,- Ft

La Raiz Ancestral

Alapító – Örökös Főszerkesztő: Badiny Jós Ferenc

Badiny Jós Ferenc

a Miskolci Vasgyári Református templomban díszdoktoravatásán székfoglaló előadását tartja (1997).

Előtte a Vizsolyi Biblia két kötete

Alapító - Örökös Főszerkesztő: Badiny Jós Ferenc

Felelős szerkesztő: Dr. Gyárfás Ágnes
Szerkesztő: Bubcsó Gáborné
Munkatárs: Bubcsó Gábor

Kiadó: Miskolci Bölcsész Egyesület (MBE)
3534 Miskolc-Diósgyőr, Vár u. 9.
(az egyes villamos végállomásánál)
Levél: 3509 Miskolc, Pf. 819.
Szerkesztőségi telefonszám/fax:
+36-46-331-981

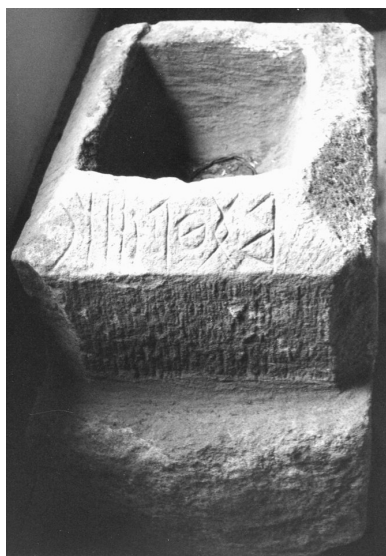
© Ősi gyökér 2010. XXXVIII. évf. 3. sz.
Minden cikkért a szerzője a felelős. Egyes cikkeket csak rövidített formában közlünk.
Kéziratokat nem őrünk meg, és nem küldünk vissza! **(Lemezen küldött anyag mellé kérnénk kéziratot is)**

Belföldi előfizetés (évente négy szám): 4000 Ft/év.
Egy szám ára 800 Ft.
Az előfizetés történhet a MBE címére
(3534 Miskolc-Diósgyőr, Vár u.9.)
– Ősi gyökér előfizetés megjelöléssel –
postautalványon, a Kiadónál személyesen, vagy
banki átutalással a BB RT bankban a
10102718-10373815-00000004 számlaszámra.

Külföldi előfizetés: 50 USD/év.
Az összeg a BB bank miskolci fiókjában vezetett
10102718-10373815-00000004
számlaszámra utalható át.
Adószám: 19071332-1-05

Kapható: a MBE könyvtárban
(Miskolc-Diósgyőr, Vár u. 9.),
a Központi Antikváriumban
(Miskolc, Széchenyi u. 21. a színháznál),
a Belvárosi Szépmíves Antikváriumban
(Miskolc, Városház tér 9.),
a Szkíta Könyvesboltban
(Miskolc, Széchenyi u. 53.),
a Kéthollós Könyvesboltban
(1081. Bp. Kenyérmező u. 3. a.),
a Fehérlófia Könyvesboltban
(Bp., József krt. 35.),
a Magyarok Háza földszinti könyvesboltjában
(Bp., Semmelweis u. 1-3.),
a Püski Könyvesboltban (Bp., Krisztina krt. 54.),
az Emese Álma könyvesboltban
(Bp., Fehér út 1. – az Őrs vezér térenél),
Gedeon Editnél Budapesten (tel.: 314-4863),
a Csodaszarvas Könyvesboltban
(Bp., Teréz krt. 8. sz. alatt, az udvarban),
az ARTAMONDÓ Kft:
(SZKITIA) Bp., Andrássy út 124.
az ERDÉLYÉRT KÖNYVESHÁZ
Bp., Bécsi út 99.,
a SZITTYA Könyvesbolt
Bp., József Attila út 22.,
a TURUL Könyvesbolt
Bicske, Ady E. u. 7.,
Pécsett: Lác u. 2.,
Szabó Andrea
Szentendre, Bogdányi út 14.

ISBN 9632144546 • ISSN 1586-9423 • HU ISSN 1586-9423

Vargyas, a régi (alszegi) templom egyik köve, valószínűleg keresztelőmedencéből.
A felirat: *Mihály, Isten szentje* (Internet)

ÖSI GYÖKÉR

KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

Alapító – Örökös Főszerkesztő: Badiny Jós Ferenc

2010. XXXVIII. évf. 3. sz.

TARTALOM

RÉGÉSZET

Aranyi László
A boszniai piramisok 2

MAGYAR MÚLT

Tomory Zsuzsa
Korona..... 14

MAGYAR EMLÉKEK KÜLFÖLDÖN

Somos Zsuzsanna
Skóciai Szent Margit, az Árpád-házi királyné..... 18
Endre herceg sírja a nápolyi Dómban
és az aacheni Magyar Kápolna..... 22

MAGYAR NYELVEMLÉKEK

Gyárfás Ágnes
A Halotti Beszéd szakrális szimbólumai 27
Czeglédi Katalin
Gyárfás Ágnes
A Halotti Beszéd mondattana c. könyvről..... 36

SZITTYA VILÁGTALÁLKOZÓ

Siklósi András
A magyarság küldetése: harc az isteni Világosságért a sátáni Sötétség
ellen..... 46
Az összmagyar egységért és megmaradásért 51

KIRÁLYTÜKRÖK

Tibold Makk Szabina
Királytükörök 54

ESSZÉ

Herman Balázs esszéi
Vándorút 71
A magányos színház..... 71
Reménytelenül 72
Hatalom 73

MAGYAR NÉPZENE

L. Kecskés András
Az aVaR/ok muzsikájáról 75

HÍREK

24 legjobb idézet Schmitt Páltól 87

ESEMÉNYEK

Dr. Czeglédi Katalin nyelvész Erdélyben 90
Ujj Viktor Géza emlékkoncert Miskolcon..... 91

VERSEK

Árpád imája a honfoglaláskor (Internet)
Templom József versei
Fohász az Emberért
Fohász a Nőkhöz

KÉPEK

Képek az Internetről

„Hephthalites” – Fehér hun – ezüsttál a Kr. u. 5-6. századból. British Múzeum (Internet)
A Fehér hunokról Aradi Éva írt tanulmányt a Magyarságtudományi Füzetek 3. számában.
A füzet címe: Letagadott eleink a szkíták. Kapható a Magyarok Világszövetsége székházában.

Aranyi László

A BOSZNAIAI PIRAMISOK

Semir Osmanagic, a boszniai piramisok felfedezője, átírta a múltat, átírta a jelent, és egyúttal a jövőt is. Bátor ember. Volt kellő ereje és kitartása már-már az egész világgal szembeállni – főleg a régész- és a tudományos társadalommal, akik mindent elkövettek nevetségessé tételére és lejáratására –, ragaszkodni igazához, mely fényes igazolást nyert és nyer: Boszniában, Szarajevótól mintegy 32 km-re Visoko városának közvetlen közelében, a Visokica hegy – piramist rejt. Azóta négy további hegyről derült ki ugyanez.

Semir Osmanagic

Önmagát boszniai amerikainak vallja, névének ismertségét a bosnyák város, Viszoko közelében általa felfedezett piramisoknak köszönheti. Ez azonban csak a legfrissebb felfedezése életében, hiszen élete nagy részét a kutatásnak szentelte, beutazta a világot, személyesen kereste fel az ősi kultúrák helyszíneit.

Semir Osmanagic

Zenicán született 1960-ban, az „acélvárosban”, és Szarajevóban nőtt fel. Az utóbbi 15 évben már Houstonban él, Texas államban, feleségével és fiával. Politikai gazdaságtant tanult a szarajevói egyetemen. Hallgatott szociológiát is, azonban nemzetközi gazdaságtanból szerzett mesterei képesítést. Jelenleg PhD vég-

zettség megszerzésére törekszik Szarajevóban, témája a Maja civilizáció (könyvet is írt róla).

Osmanagic bejárta Közép- és Dél-Amerikát – egy évet töltött az ősi maja városok tanulmányozásával Mexikóban, El Salvadorban, Guatemalában és Hondurasban – ezek mellett tanulmányozott és kutatott ősi perui helyszíneket is.

Európai kutatásokba is bekapcsolódott, főleg a szerte Boszniában talált rejtélyes kőgolyók keltették fel figyelmét, valamint a preillír korszak leletei Dalmáciában és Hercegovinában.

2005-ben történt, első látogatása során Viszoko városában, amikor észrevette a térségben található hegyek különleges geometriai formáját. Elgondolkozott, vajon lehetséges-e, hogy több is van a dolog mögött, ezért elvégzett némi alapkutatást annak eldöntésére, vajon a megfigyelt formák természetes eredetűek, vagy sem. Egyik alkalommal felfedezte, hogy a hegyek szimmetrikus oldalai megegyeznek az iránytű által mutatott égtájakkal, azaz észak, dél, kelet és nyugat felé mutatnak; ekkor határozta el, alaposabb utánajárást igényel a dolog. Még abban az évben próbaátasatásokat végzett, szerte mindenfelé a területen emberkéz által megmunkált kőlapokat talált és egyéb struktúrákat.

A munkáját folytatta, további bizonyítékokat keresett ősi, emberkéz-alkotta formákra és kulturális nyomokra, melyek kora, fel fogása szerint, messze a jégkor idejéig nyúlnak vissza. A völgyben elvégzett további vizsgálatok igazolták, legalább öt piramis található a völgyben.

Osmanagic alapítványt hozott létre – Archeológiai Park: a Boszniai Nap Piramis néven – a munka folytatásához, habár továbbra is igen fontos szerepet tölt be a projekt irányításában és a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésében.

Visoko, ahogy a műhold látja

Osmanagic – terveinek megfelelően – két hónapot töltött 2006-ban a boszniai ásatások helyszínén, miközben maga a feltárási időszak majdnem hét hónapra terjedt. Úgy érzi, szerepe csak a munkálatok megkezdésében volt hangsúlyos, elsősorban a piramis-komplexum létének bizonyításában, valamint az Archeológia Park számára jelentős tőke biztosítása szakértői csoportok alkalmazására a munka folytatásának érdekében.

Ha a kutatási program sínre kerül – tervei szerint – visszatér a csendes-óceáni, az afrikai és a közép-ázsiai kutatási helyszínekre.

Osmanagic elnöke egy kisebb gyárnak és önmagára úgy hivatkozik, mint „független kutató”, saját maga fizeti saját kutatásait, írásai megjelentetését és utazási költségeit. Az 1980-as évek közepén kezdte megjelentetni kutatási eredményeit, azóta számos könyv született keze alatt, a legismertebb a „Maja világ” című munka, melyben 50 maja városról alkotott összefoglaló képet; mexikói, el salvadori,

guatemalai és hondurasi településeket beleértve.

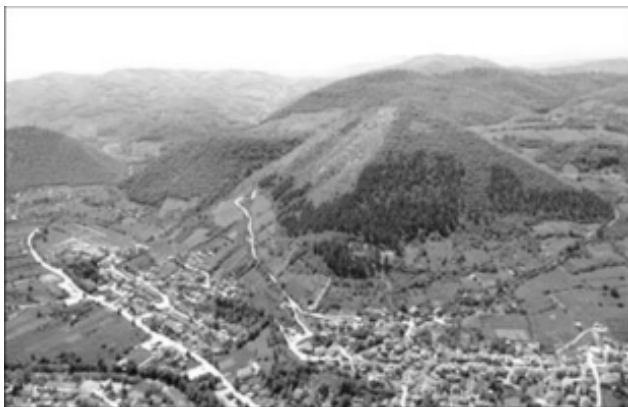
Számos további könyve is megjelent Boszniában, többek közt a coloradói, új mexikói, utahi és arizónai kutatásaira alapozva az „Anaszázik rejtélye”, valamint az „Alternatív történelem” – perui, közép-amerikai és európai utazásaira építve. Könyvet adott ki a boszniai piramisokról is.

Piramisok völgye Boszniában

Tudományos bizonyítékok a boszniai piramisok létezésével mellett.

Piramis-komplexum léte Közép-Boszniában, megrázta a világ tudományos társaságait, hiszen – részben – át kell írniuk a világtörténelmet.

A boszniai piramisok kutatásában a klasszikus geológiai-archeológiai módszerek mellett a modern geofizikai és távérzékelés technikákat is bevonják.

A Boszniai Nap Piramis – korábban Visokica hegy néven ismert – Visoko mellett, közép Bosznia-Hercegovinában.

A Boszniai Nap Piramis
Az Előtérben Visoko városa, Bosznia-Hercegovina

1. A piramisok geometriai jellemzői

Számos légi- és űrfelvételre alapozva, Boszniai Nap Piramisáról egyértelműen kiderült, három oldalát tökéletesen szabályos geometriai formák uralják, konkrétan: háromszögek. Habár ilyen formák létrejöhetnek a természetben, rendkívül ritkák, ha egyáltalán megtalálhatók, arra pedig végképp nincs példa, hogy ezek a rendkívül szabályos háromszögek egy azonos domb három oldalát alkotják. Ebben az esetben a két háromszög a háromból teljesen megegyező, azonos mérettel és dőlésszöggel.

Közép-Bosznia-Hercegovináról készült űrfelvételek (elsősorban Landsat, Radarsat, Hyperion, Ikonos – Dr. Amer Smailbegovic közbenjárásával), azt jelezték, a völgy területén öt olyan alakzat található, melynek legalább két, de olykor három oldala is tökéletesen szabályos háromszöget formál. Valamennyi imént felsorolt alakzat tehát két vagy három teljesen szabályos oldallal rendelkezik, ám voltak köztük olyanok is, melyek lépcsős szerkezetet mutattak, lapos felső résszel.

A Boszniai Nap Piramis esetében a négy közül három oldal mutat tökéletes háromszög alakot. Geometriai mérések alapján kijelenthető, nincs jele különösebben a jégkorszak időszakában nagyobb jégtömegek jelenlétének, melyek esetleg hozzájárulhattak volna a teljesen szabályos alakzatok kialakításához az adott oldalakat tekintve.

A Boszniai Nap piramis és a Kheopsz piramis arányai

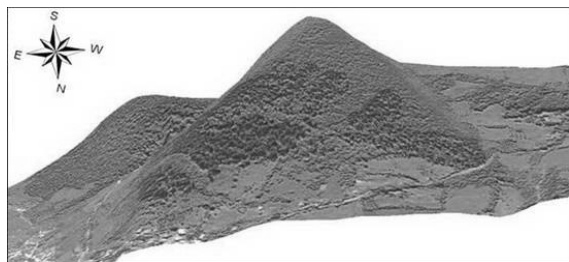

Így nézhetett ki a Boszniai Nap Piramis

2. Tökéletes tájolás – a világ fő égtájai szerint

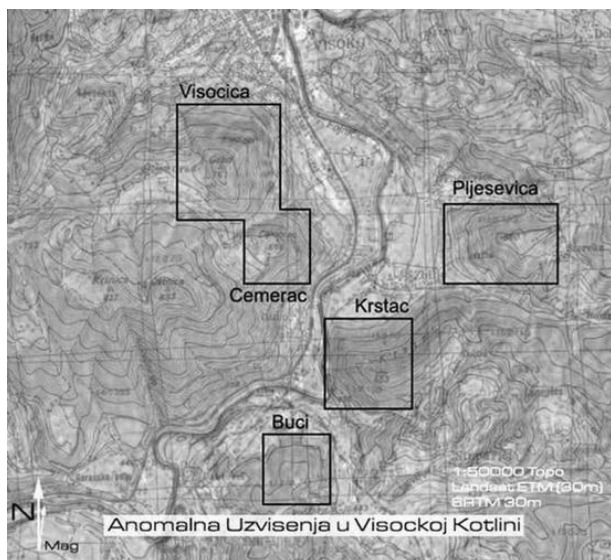
A Bosznia-Hercegovinai Geodéziai Intézet által kivitelezett mérések arra utaltak, hogy a Boszniai Nap Piramisának (BPS) irányítottága pontosan megegyezik a négy fő világtájjal (észak-dél, kelet-nyugat), ez a tulajdonság pedig igen jellemző a már eddig ismert egyiptomi, mexikói, perui, guatemalai és kínai pi-

ramisok esetében. A Boszniai Nap Piramisának tájolása pontosan egybeesik a csillagászati északkal, (miként az Egyiptomi Nagy Piramisnak is), oldaléle a Sark Csillag felé mutat.

Műholdas mérések alapján készült topografikus vázlat a Boszniai Nap Piramisról, a piramis tájolása a fő világtájak felé mutat (Dr. Amer Smailbegovic szíveségéből).

– A geológiaiailag „szokatlan” alakzatok, avagy piramisok, térbeli elhelyezkedése a térképen; pontosan kivehető fő világtájak szerinti tájolásuk – észak-dél, kelet-nyugat. A piramisok az alábbi neveket kapták: 1. *Nap Piramis (Visočica)*, 2. *Hold Piramis*, 3. *(Plješevica) Sárkány Piramis*, 4. *(Bučki gaj) Szeretet Piramisa*, 5. *(Četnica) Föld temploma (Krstac)*. A jelek szerint esetleg további két piramis is található a helyszínen.

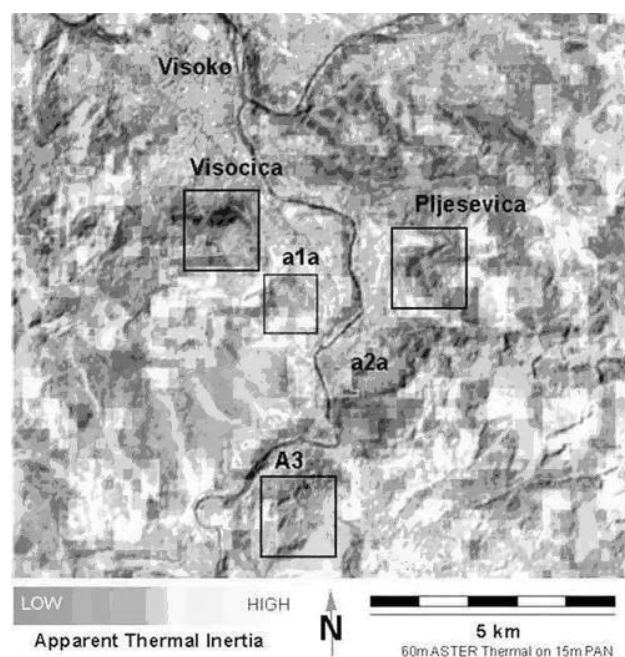

Az eddig ismert boszniai piramisok elhelyezkedése

3. A hőmérsékleti inercia kimutatható jelei

A hőmérsékleti inerciára vonatkozó ismereteket az ASTER nevű hő-detektor révén

gyűjtötték (felbontása 60 méter körüli), a mérések nyomán megállapítást nyert, hogy a vizsgált objektumok kevesebb tömör anyagot tartalmaznak környezetüknél, ezért gyorsabban hűlnek ki (a feltételezések szerint tömörebb) környezetüknél. A megfigyelések egybeesnek a *Geológiai Jelentésben* foglaltakkal és a helyszínen az ásatások során tapasztalt tényekkel. Az eredmény pontosan az, amit egy mesterségesen létrehozott objektumtól elvárunk – kevésbé tömör anyagot tartalmaz, porózus, üregeket és kamrákat rejt, folyosókat, stb. – olyan dolgokat, melyek a gyorsabb hővesztéshez hozzájárulnak.

A hőmérséklet inercia jelei

4. A lerakódások geológiai elemzése

A 2005. augusztusában és októberében szűk körben, majd 2006-ban és 2007-ben már kiterjesztetten elvégzett próbafúrások és sűrűségvizsgálatok eredményeként elmondható, ezek a mérések megerősítették a kezdeti megfigyeléseket, és egyben alátámasztották azt a feltételezést, miszerint a piramisokat homokkő- és breccsa (kavicsos jellegű anyag homokba vagy agyagba ágyazva) tömbök, melyek láthatóan és nyilvánvalóan kézi erővel megmunkáltak és/vagy a kívánt méretre alakítottak. Kötőanyagot találtak a homokkő elemek kö-

RÉGÉSZET

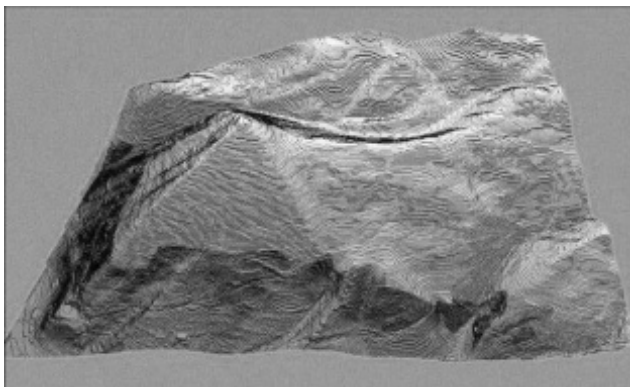
zött, darabos breccsát – azaz több színben pompázó sódert -, homokkővet és agyagpalát, mindezt a kötőanyagba ágyazva, vagyis összementezve; e kötőanyag pedig emellett szenet és kvarcsczemcséket magában foglaló homokkővet, földpátot és csillámpala forgácsokat tartalmazott. Az építőelemek sima felületei, az egymással való kapcsolódási részek és a kötőanyag tisztán látható. A homokkő blokkok között végzett további kutatások feltárták, a blokkokat kézzel megmunkálták, laposra és simára, a kötőanyag ezt követően került közéjük és a felszínükre.

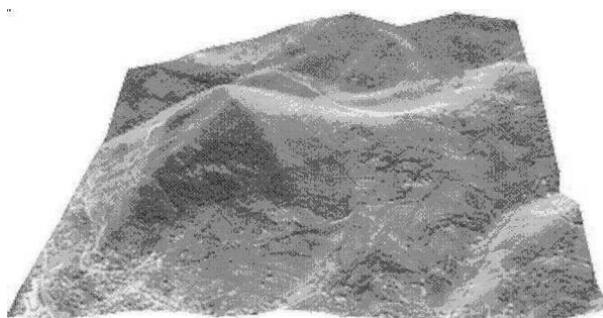
Homokkő tömbök, emberkéz alakította őket és helyezte el a bejáratú platóra.

5. Geodéziai topográfiai rétegrajz elemzés

Nagyfelbontású, a felszínből kiemelkedő alakzatot rétegvonalak segítségével bemutató ábra nagyszerűen láttatja a szabályos formát és a lépcsőzetességet a Nap Piramis oldalfalain.

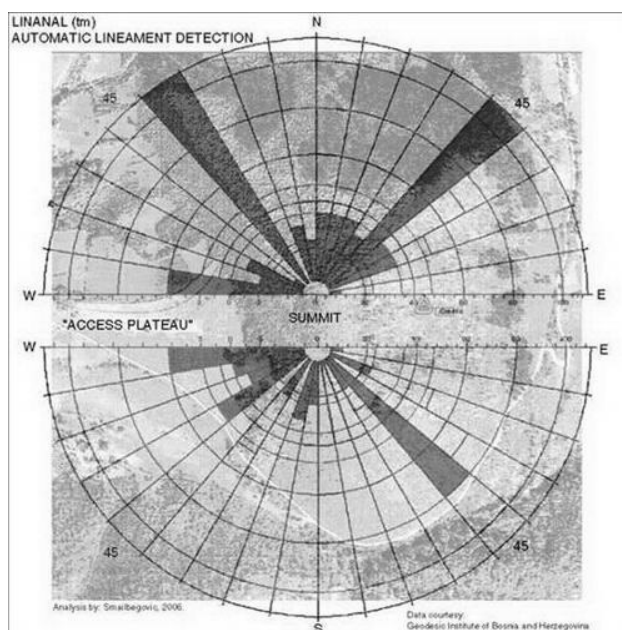

3-dimenziós rétegrajz a Boszniai Nap Piramisról (a Bosznia-Hercegovinai Geodéziai Intézet szívességéből).

3-dimenziós szintvonal térkép a Boszniai Nap Piramisról (A Bosznia-Hercegovinai Geodéziai Intézet szívességéből).

6. Arculat-detektálás

Az automatizált arculat-detektor mérési eredménye, nagyfelbontású adatsor, a Boszniai Nap Piramisra végzett eljárás eredménye (a mérési eredményekkel részletesen külön tanulmány foglalkozik).

Figyeljük meg a háromszögletű oldalak és az élek határozott irányítottságát.

(Dr. Amer Smailbegovic szívességéből)

Az automatizált arculat-anomália detektor, a LINANAL (eredetileg tektonikai mérésekre tervezték, a talaj topográfiájának vizsgálatára) az oldalfalak lejtési szögét 43.822 fokban határozta meg (+/- 1.6), a fákkal nem fedett területeken; a piramis valamennyi oldalán ugyanezzel a hibahatárral dolgozva. A vizsgált alakzatok nem keverhetők össze természetes geológiai eredetű formákkal, melyek esetlegesen tektonikus tevékenység során jöt-

tek létre, azok ugyanis csak egyetlen oldalukon mutatnak háromszög-formát, azonban sokkal kisebb, vagy sokkal nagyobb hajlásszög mellett, viszont, ebben az esetben a piramisok legalább két, de olykor három oldala is háromszög-jelleget tükrözött, az oldalak dőlésszögét pedig 40-48 fokos szög alatt mérték. Továbbá, semmi hibát nem találtak az egyes alakzatok oldalát alakító háromszög-formákban, azaz semmi jele annak, hogy esetleg mai keletű tektonikai mozgások eredményeként jöttek volna létre pontosan ezek a formák.

7. Radar és talaj-radar mérések

Talaj-radar szakértők
a német LGA Bautechnik GBMH társaságtól,
44 emberkéz-alkotta szerkezetet találtak 18 méteres
mélységig kutatva a Boszniai Piramisok Völgyében

A RADARSAT és a SPOT radarrendszerek méréseinek összevetéséből az következik, hogy a Boszniai Nap Piramisának megfigyelhető arculata, valamint bejárati platójának térsége, betemetődött teraszokat, falakat és/vagy átjárókat/bejárásokat rejt, vagy üregeket, kamrákat, a struktúrán belül. Továbbá, a piramis radarsugarakkal történő közvetlen átvilágítása arra utal, hogy az megőrzi jellegzetesen szokatlan formáját akkor is, ha az átvilágítás iránya változik.

Ezeket a mérési eredményeket alátámasztják katonai szakértők kijelentései is, akik szerint a piramist több rétegnyi takaró fedi. Szokatlan talajvibrációkról számoltak be, visszhangokról és talajmozgásokról, minden egyes alkalommal, amikor a hegyet tűzérési találat érte a Boszniát sújtó háborús ese-

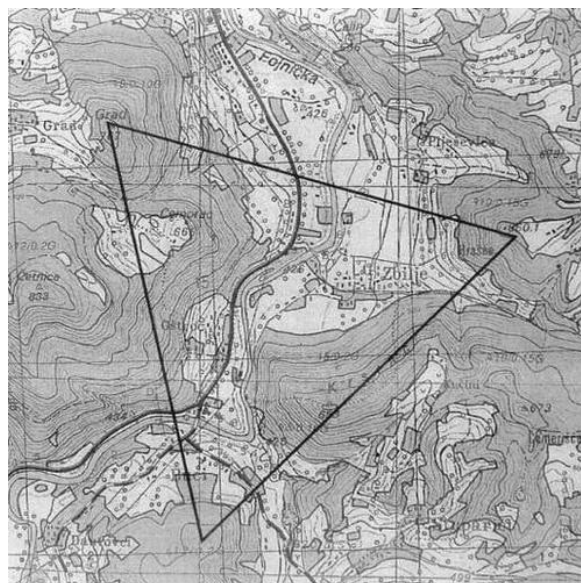
mények alkalmával 1992-1995 között. Ezek az akusztikus jelenségek alátámasztják, a piramis belsejében üregek/kamrák létezhetnek.

2006/2007 telén két független, talaj-radar szakértőkből álló csoport érkezett a helyszínre, Németországból (LGA Bautechnik GBMH, dr. Andreas Hasenstab vezetésével) és Szerbiából (a Geofizikai Intézetből, Belgrádból, dr. Dejan Vuckovic vezetésével), összesen 44 rendkívüli alakzatra találtak a Boszniai Piramisok Völgyében, a piramisokhoz kapcsolódóan, teraszokra, lépcsőkre, kőszerkezetekre, átjárókra, stb.

A német talaj-radar készülék képernyőjén lehetséges folyosókat láthatunk a Boszniai Nap Piramisában

8. A három fő piramis egyenlő oldalú háromszöget alkot

Domborzati térkép (1:24.000) a három legfontosabb helyszínnel (a Boszniai Nap Piramis, a Boszniai Hold Piramis és a Boszniai Sárkány Piramis) ezek a völgy felett pontosan egyenlő oldalú háromszöget alkotnak.

A három fő piramis a Boszniai Piramisok Völgyében egyenlő oldalú háromszöget alkot. A Visoko megyei Kadastra Hivatal végezte ez ügyben a perdöntő méréseket, nagypontosságú GPS technikát alkalmazva megállapították, hogy a piramisok csúcsai tökéletesen 60 fokos szöveget zárnak be egymáshoz képest, a távolság pedig a piramis-csúcsok között pontosan azonos, majdnem kerekén 2200 méter.

9. Geo-régészeti bizonyítékok – a Boszniai Nap Piramis helyszínén – 2006 és 2007

Magassága 220 m. Északi oldala-csúcsa a 147 m-es *Kheopsz*-piramishoz hasonlóan az északi *Sarkcsillagra* néz.

A régészek az alakzatot mind a négy oldalán megbontották, és hasonló kialakítást találtak. A talaj vagy mohatarakó alatt épen maradt *breccsaszerű* (durva szemű üledékes kőzet) kőtömbök megmunkált mivolta, illeszkedése jól látható. A piramis bejárati platójánál $1 \times 1 \times 1,5$ m méretű, pár tonnás *konglomerátum* kőtömböt is találtak. Az ilyen tömböket, valamint az itt található *homokkő* lapok soka-

ságát bontották meg és hordták el a múlt században építkezéseikhez a helyi lakosok. A középső és felső régióban földrengés, tektonikus és eróziós hatások okozta elmozdulások nyomai lelhetők fel. A homokkő lapokat a borításhoz használták. Ez hasonló a *Khephren*-piramisra, amit egykor szintén borítás fedett.

A helyszínen járt *egyiptológusok* hasonlókat találtak az *egyiptomi piramisokkal*, s megállapították, hogy helyszínen készült (mesterséges) „betonról” van szó, amihez az Egyiptomban alkalmazotthoz hasonló *kötőanyagot* használtak, s a felhasznált kövek mérete és megmunkálása is hasonló. A vizsgálatok megerősítették, hogy ez a beton kétszer erősebb a ma használatosnál, a kötőanyag pedig kalciumhidroxid, mely kalcium-karbonátá alakult át.

Non-profit és a kormánytól független „Archeológiai Park: a Boszniai Nap Piramis Alapítvány” 250.000 munkaórát töltött ásással és a régészeti leletek vizsgálatával a régészeti lelőhelyeken három ásatási időszak során: 2005., 2006. és 2007-ben. Már maga ez a tény ezt a projektet a világ legnagyobb kutatásai közé emeli.

Ásatási területek a Boszniai Nap Piramisinál mutatják az emberkéz-alkotta struktúrákat, melyeket felhasználtak a piramis falainak építésénél

A precízen megformált és jól megőrződött kőmonolitok kifaragása és helyszínre szállítása, majd a piramisba építése nem kevés szervezési munkát tételez fel. Ezeket a monolitokat a geo-régészeti kutatások a 2006-2007-es években hozták napvilágra.

A Boszniai Nap Piramis északi oldala

A Boszniai Nap Piramis

A Boszniai Nap Piramison talált Napkő

10. Földalatti alagúthálózat

A helyszínen rendelkezésre álló számtalan bizonyíték szól amellett, hogy a völgyben kiterjedt alagútrendszer létezik. A kutatások irányítója, Semir Osmanagic meggyőződése szerint, az alagútrendszer valamennyi kolosszális objektumot összekapcsolja a Boszniai Piramisok Völgyében. A feltárási munkálatok

folyamatban vannak, már eddig is a legkülönbözőbb kőtömböket találták az alagutakban; a feltárási tevékenység során már több száz méternyi alagútfalat erősítettek meg fagerendákkal.

Egyértelműen *megmunkált* homokkővet láthatunk a képen, 185 méteres távolságban az alagút bejáratától.

Vastag üledékes meddőréteg és homok takarja, ebből is látszik, rendkívül régen helyezhették el itt.

A kőtömb súlya 7 tonna körül van; a régészek szeretnék teljes egészében kiszabadítani a ráakódott rétegek alól.

Ősi feliratokat találtak az alagutakban a homokkő tömbökön

A felszín alatti hálózat legtöbb mellékalagútját kívülről behordott töltelék-anyaggal falazták be

11. A Boszniai Hold Piramis

A maga 190 méteres magasságával a Boszniai Hold Piramis a második legmagasabb a világon, mindjárt a Boszniai Nap Piramis 220 méteres magasságát követi, és messze magasabb, mint Khufu Nagy Piramisa Egyiptomban – ami 148 méter. Egyes vonásai a közép-amerikai lépcsős piramisokra emlékeztetnek.

A Boszniai Hold Piramis – homokkő lapok fedik egyik teraszát, igen pontos illesztéssel

A Boszniai Hold Piramis – függőleges fal, homokkő téglákból építve

A Boszniai Hold Piramis – szögletes alakzat, homokkő téglákból építve

A Boszniai Hold Piramis - szögletes homokkő téglákkal fedett egyik terasz a lépcsős piramis nyugati oldalán

Ásatási területek a Boszniai Hold Piramisán, teljesen egyértelműen láttatják a hatalmas kőszerkezeteket a fedő talajréteg és növénytakaró alatt (a <http://www.piramidasunca.ba/> szívésségéből)

A Boszniai Hold Piramis

A Boszniai Hold Piramis

12. Nemzetközi megerősítés

Szakértői csoportok és neves tudósok, a világ számos országából (Egyiptomból, Jordániából, Bosznia-Hercegovinából, Olaszországból, Horvátországból, stb.) látogattak el a Boszniai Piramisok Völgyébe és erősítették meg a hatalmas kőstruktúrák és szövevényes alagútrendszer létezését.

A következőképpen nyilatkozott egy sajtókonferencián Dr. Nabil Swelim: „A Boszniai Nap Piramis a leghatalmasabb piramis, amit valaha is

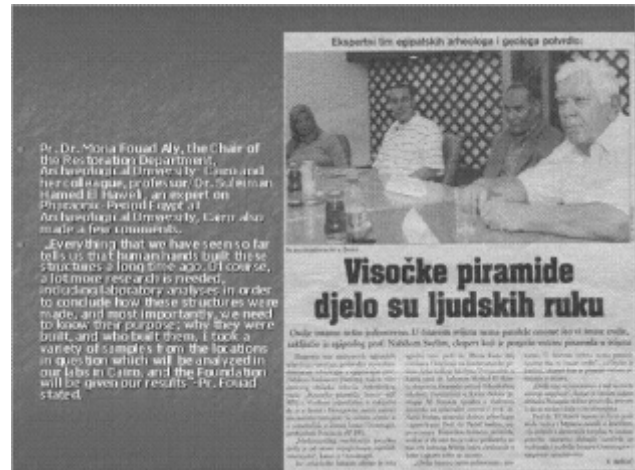
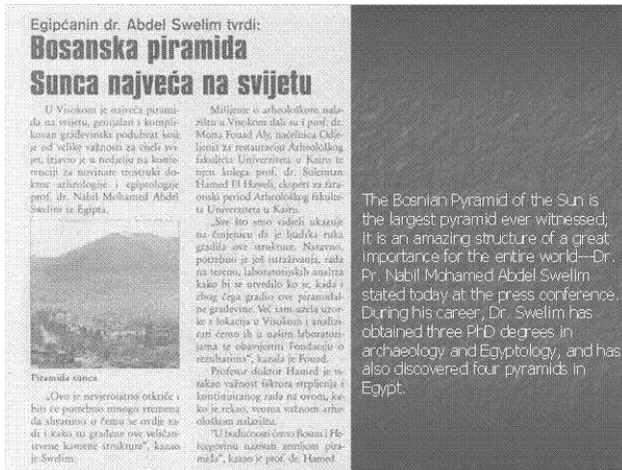
emberi szem látott; lenyűgöző megjelenése az egész világ számára hatalmas fontossággal bír.” Életútja során Dr. Swelim háromszor szerzett PhD fokozatot a régészet és egyiptológia területén, továbbá négy piramist is felfedezett Egyiptomban.

Prof. Dr. Mona Fouad Aly, a Kairói Régészeti Egyetem Helyreállítási Osztályának vezetője, valamint kollégája, Prof. Dr. Sulejman El Haweli, az egyiptomi fáraók korának szakértője a Kairói Ré-

RÉGÉSZET

gészeti Egyetemen, szintén kommentálta az eseményeket: „Minden, amit eddig láttunk, arról beszél számunkra, hogy ezeket a formákat emberi kéz hozta létre, sok-sok idővel ezelőtt. Természetesen további alapos kutatásokra van szükség, beleértve laboratóriumi elemzéseket, beleértve azt is, miként készültek ezek az épületek, és ami még

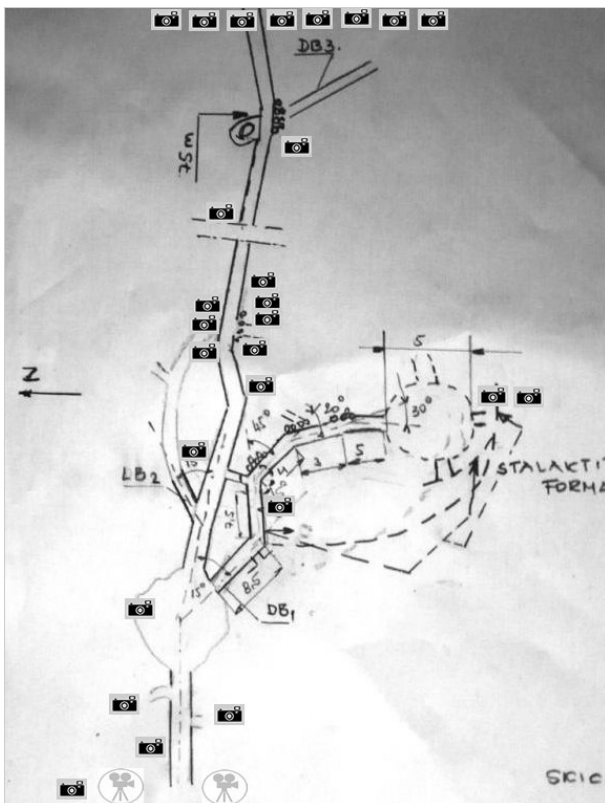
fontosabb, mi a céljuk; miért építették őket, és kik az építők. Számos helyről vettünk mintát az ásatási területen, melyeket a mi laboratóriumainkban, Kairóban fogunk elemezni, az Alapítvány pedig megkapja az eredményeket” – állította Prof Fouad.

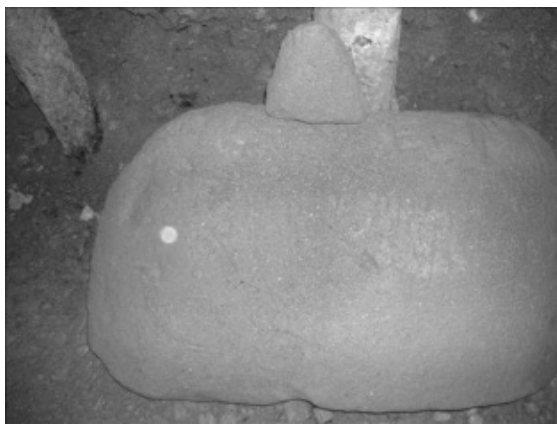
Háromszoros PhD képesítésű régész és négy egyiptomi piramis felfedezője, Dr. Nabil Swelim meggyőződése a boszniai piramisok létezéséről, 2007. szeptemberében

Prof. Dr. Mona Fouad Aly, a Kairói Egyetem Egyiptom-szakértője, 2007. szeptemberében tett Bosznia-Hercegovinai látogatásán megerősítette, hogy a boszniai kőstruktúrák emberkéz-alkotta formák

13. Alagutak a Nap Piramisban

14. feliratos kövek

15. Kőgömbök Boszniában

Forrásanyag:

Semir Osmanagic: Bosnian Valley of the Pyramids (a szerző szíves hozzájárulásával)

<http://bosnianpyramid.com>

www.piramidasunca.ba

Wikipédia

<http://earth.google.com>

Lucza Gáborné kutatási anyaga

Tomory Zsuzsa

KORONA

A napokban olvastam a Magyar Demokrata 2010. június 16-i számában Bencsik András *A Korona románca* című írását, mely Magyar Szent Koronánk történelmi szerepével, szerkezete és jelentősége egyedülálló voltával foglalkozik, számos értékes képpel egészítve ki a mondottakat. A Korona eredetével kapcsolatban a következő kérdést veti fel: „*Lehetséges, hogy Koronánk szentsége egy elfelejtett őskoronázásból fakad...*” Ő ezen őskoronázást Jézussal kapcsolja össze, tehát a történelmi tegnappal. Ezen örömteli lehetőség fennáll, de Koronánk, jelentősége, személyiségének történelem alakító ereje viszont még távolibb múltba is mutathat.

Miután véletlenekben nem, csak események összecsengésében hiszek, ugyanekkor kaptam leányomtól betekintésre Zacharia Sitchin¹ A 12. bolygó című könyvét. Az író Oroszországban született, Palesztinában nevelkedett, a bibliai tanulmányokkal kapcsolatos nyelvek, történelem jó ismerője. Angliában gazdasági tárgyokban szerzett képesítést, majd újságíróként működött. Mind e közben eredetiben tanulmányozta az Angliában őrzött sumir agyagtáblák szövegeit. Ezen munkásságának eredményeként született meg a *The Earth Chronicles – A Föld krónikái* – című, hat kötetes munkája, melynek első kötete A 12. bolygó címet viseli. E könyve egy földünkön kívüli műveltséget hordozó látogatók Folyamközbe érkezését, s itteni jelenlétét bizonyítja eddig többnyire még le nem fordított sumir írásos emlékek segítségével. Nagy szerepet játszott ebben a 12. bolygó, Nibiru népessége, tudása és műveltsége².

Könyvét szépen nyugodni hagytam volna, ha ismét „véletlenül” nem a 10. fejezetnél nyitottam volna ki, mely a nibirui érkezéssel, itteni megtele-

pedésükkel foglalkozik, mely kísértetiesen egybecseng Ipolyi Arnold által összegyűjtött magyar tündérhagyományok tartalmával. Ezen felismeréstől kezdve további mondanivalójával is meg kellett ismerkednem. Most ezen letelepedéssel, s az ezzel összefüggő Koronával kapcsolatos dolgokat idézem.

Ezen 10. fejezet címe Cities of the Gods – Az Istenek városai. A Föld első, külterületről érkező, értelmi lények látogatásával kezdi, mely szerint izgalmasabb, mint Amerika felfedezésének története, s a legapróbb részletekig a sumir Teremtés eposzban³ megtalálható. Ezen hőskötemény azzal kezdődik, hogy Marduk földünket kiszemelte új település számára, de várnia kellett, amíg a föld addig még igen nedves talaja fel nem száradott annyira, hogy leszállásuk, építkezéseik zavartalanul mehetnek terveik szerint. A következő szövegek Sitchin angol fordításának magyar változata saját fordításban.

A mélységes Föntben
ahol eddig lakoztatok
A „Királyi Házat Fönt” én építettem
Most ennek mását
építem Lent.

Marduk célja a következő:

Amikor az Égből
gyülekezésre szálltok
legyen éjszakára nyugvóhelyetek
mely mindnyájatokat befogad.
Ezt Babylonnak nevezem
Az Istenek kapujának.

Az író szerint az érkezők Földünket tehát nemcsak átszállóállomásnak szánták, hanem „otthon helyett otthon” szerepét kellett betöltenie.

Itt most pillantást kell vetnünk magyar hagyományainkra. Csodaszarvas regénk elmondja,

¹ Zacharia Sitchin *The 12th Planet Bear and Company* Rochester Vermont, Printed and bound in India. Magyarul is megjelentek a 12. bolygó. Édesvíz kiadó 2002, Istenek városai. Édesvíz kiadó 1996.

² Sumir írásos emlék alatt az ókorban kialakult é k - í r á s o s kultúrára utal a szerző, amelyet héber és indoeurópai népek formáltak át az előbbi k é p j e l - í r á s o s turáni kultúrából. (szerk.)

³ Magyarra Enuma elis címmel Marton Veronika fordította le a teremtésről szóló eposzt.

hogy Csodaszarvasunk az Életet Földünkre a csilagvilágból hozta a Tejút egy szigetéről, majd a Vízitájon át érkezett Csallóközünkre, mely az égi Fényes Sziget e földi mása. Ezen életet, s a segítségükkel megteremtett Aranykort Tündér őseink hozták magukkal⁴.

Tündér őseink földre érkezése regéink szerint akkor volt, amikor a Csallóköz még nem volt Csallóköz, Ipolyi gyűjtései szerint. E megjegyzés fontos időmeghatározó: Dunánk a Kárpát-medencei beltenger deltáján túllépve alakította Európa legnagyobb folyami szigetét harmincmillió évvel ezelőtt. A négy Duna-ág ezen beömlési helye Pozsonynál volt, amit a Biblia homályos emlékek után *Pisonnak nevezett*, a későbbi rómaiakkal együtt, s tévesen a Tigris és Eufrátesz vidékén keresték. A P-s mássalhangzóval alkotott szavak nyelvünkben egy vizes közeg erőteljes kiáradását jelentik (pis, fos), *melynek hű fordítása Pozsony német Pressburg neve*.

Tündéreink is figyelték az itt történeteket, vártak, míg a Csallóköz vizenyős, lápos földje fel nem száradt, mint ahogy Sitchin „istenei” is tették a fentiek értelmében. Sitchin a folyamközi istenek érkezésének idejét néhány százezer évvel méri. Magyar ősrégünk 30 millió éves emléket hordoz. Ezek az emlékek mindig hangsúlyozzák, hogy őstörténetünk az Égben kezdődik, az ott történetek vetültek mindig földi világunkba. A két rege közötti nagy időkülönbség az eredet elsőbbségét magyar ősrégünknek adja.

Ipolyi később így folytatja: *„Tündéreinkről népies hagyományainkban legelül is a fentebb már érintett képzzettel találkozunk, mely nekik egy külön, és pedig csodás szépségű arany boldoghont és lakot, tündérvilágot, tündérországot tulajdonít...”* és *„...regéink és mondáink sajátos élénk, eredeti képekben festik azt, szerintök majd a távol messzeségben, tengeren és pedig az operenciás tengeren túl hová az út réz, ezüst és arany egymásra következő erdőkön és hasonló folyók mellett, meg az üveg hegyeken át vezet, létezik a tündérhon.”* (I:129. old.)⁵

E részt az Aranykorral kapcsolatos emlékek felidézése céljából hozom, de az Óperenciás tenger kifejezés megvilágítására is: korábbi dolgozataimban részletesen magyaráztam, hogy nem a nem létező német Ober-Ennsből ered e név, hanem a magyar P-r pörgéssel-forgással kapcsolatos gyökből. Röviden: őseink tudták, hogy földünk forog, hogy légrétege nedvességet tartalmaz. Kétféle tengert ismernek hagyományaink: az itt említett, földünket körül vevő Óperenciás tengert, s az Ég tengerét, mely a teremtés hullámaival terhes (fény, hő, hang villamosság, stb.). Az Óperenciás tengeren őseink hagyományaik szerint könnyű szerrel túljutottak, az ezen túlról érkezőket, sőt visszatérőket is fogadtak a Kiskanász regénk elbeszélése szerint.

A sumir rege e részét vizsgálva meg kell állapítanom, hogy a nibirui érkezők már ilyen visszatérők voltak. Nemcsak a két regébe zárt időkülönbség miatt, hanem érkezésük láthatólag már egy jól bevált rendszer szerint történt: megszemlélni, kivárni amíg a földi telephely alkalmassá vált a letelepedésre. Most egy kicsit a történetek elé vágva még el kell mondanom, hogy az érkezők e földi állatvilágból vett jelképes ruhában érkeztek, ami viszont szilárdan egy ősmagyar törzzsel kapcsolható össze. Nem csodálatos? Napjainkban még hatalmas hírként hatott, hogy Árpád és népe, sőt korábban Hunor is visszatérő volt a Kárpát hazában, de most már világegyetemes méretben kell a visszatérőket szemlélnünk.

Az idegen író – követve a Biblia szövegét – a jövőket isteneknek (szándékosan írom kisbetűvel) nevezi. Őseink Tündérekről beszélnek, kik fénylények, s a fény korát (arany szavunk eredetileg fényt jelentett) honosították meg hazánkban, reánk bízva ennek megőrzését, mely feladatunkat a mai napig hűségesen el is láttuk.

Sitchin istenei érkezésükkel egyidőben a társadalomépítéshez szükséges tennivalóra figyelmeztetnek:

Miután a Királyság leszállt az égből,
miután a magasztos Korona, a királyság trónja
leszállt az égből
ő...tökéletesítette a szertartásokat,
az isteni parancsolatokat...
Öt várost alapított tiszta helyeken,
nevükön nevezte őket,
központokként helyezte el őket.

⁴ A Csodaszarvas égi útja a Teremtés mozzanatával függ össze. A m a r d u k i történet ókori mítosz, melybe a régi, turáni teremtéstörténet elemeit beemelték az ékírásos királyi írások Babilonban és Asszíriában (szerk)

⁵ Ipolyi Arnold: Magyar Mithologia I.-II. köt. 2. kiad 1929.

Menjünk sorról sorra. A Királyság az égből szállt alá, a magasztos korona, a Királyság trónja.

Mit is mondanak ősi magyar imádságaink?

.....

Abba látok apró madarakat

De nem apró madarak hanem szárnyas angyalok

Szárnyuk alatt korona

Koronába igaz kert

Paradicsomkert

Másutt:

Koronában igaz hit

Igaz hitben Boldogasszony⁶

Tehát koronánkat égből jöttek tudták, angyalok hozták, s gyakran szűz koronának említik. Maga a Tündér fogalom is jelent fényt, de jelent szüzességet is. Tehát a sumir tábla még azon homályos fogalmat is rögzítette, hogy a városalapításnak tiszta helyen kell történnie. Magyar hagyományaink derítenek fényt arra, hogy a Koronával érkezik el e földre az *Igaz* kert – tehát az *Ég Urának* kertje, a Paradicsomkert, vele érkezik a társadalmat felemelő *igaz hit*, a jóság, a fény, a szépség, mindaz, ami korukat Aranykorra tette. Tündér társadalmunk anyaelvű, királynőjük Tündér Ilona, az Élet anyja.

Az agyagtáblák ékírói egy ősi társadalmi rendre emlékeznek, melyre fényt őshagyományaink derítenek. A Biblia ugyan megemlékezik, hogy az est hűvösében az Isten jár a paradicsomkertben, de csak ősmagyar hagyományaink tudják: a Paradicsomkert az Isten, az Ég Urának égből szállott kertje.

A továbbiakban Sitchin arról értesít, hogy az érkezők eredetileg hét várost akartak alapítani, de a továbbiakban csak öt városról van szó.

Ősregéink elmondják, hogy amikor a Tündérek aranyéhes emberek elűzték a csallóközi boldog honukból, részben visszaköltöztek égi honukba, a Hattyú csillagkép Tündérek fordulója, Tündérek tánca vidékére, de hagytak maguk után képviselőket, kiknek hivatása az aranykori szép erények e földön való fenntartása volt. Igen érdekes, hogy az Égei tengeri szigetek neveiben, görög, s föníciai hagyományokban Magor, illetve

Makar nevű tanító neve maradt fenn, ki a békés, földművelő, letelepedett élet örömeire, valamint írás-olvasásra tanította őket. A Tündérek másik része viszont Erdélybe költözött, ahol a hét tündérvárat építették. E helyek is megfelelnek a sumir ékirat követelményeinek, tiszta helyek voltak, hiszen akkor épültek hagyományaink szerint, mikor „a kövek még puhák voltak”: nem járt ott előttük senki más. Földtanból tudjuk, hogy az „erdélyi alpok”, tehát a Kárpátok jóval a Duna keletkezése után emelkedtek fel a folyó partjai mellett, s regéink időrendje is ezt igazolja: a Tündérek először az épülő-száradó Csallóközbe mentek, majd a később kialakult erdélyi hegyekbe, Bondavára és a többi tündérvár építésére.

A címnek megfelelően külön gonddal kell megemlékeznünk a Koronáról, a Magyar Szent Koronáról. Hagyományaink szerint az Égből szállt alá, s a Szent Korona eszme a királyság megtestesítője...

Nagyszerű fogalmazásban Szigeti István ezt mondja:

*A Magyar Szent Korona
Isten Égi és Földi Birodalmát jelképezi.
Ez a Magyar Szent Korona misztériuma.⁷*

A csallóközi Tündérország aranya szűz arany. Tiszta. A sumir ékírók ezért hangsúlyozzák a tisztaságot, a letelepedés tiszta földjét. A Korona eredetije, akár az égi, akár földi Csallóköz aranyából készült, sima fejfedő. A király fejére helyezve a Teremtés erőit egyesíti, kézben, nyílásával felfelé tartva az anyag befogadó, megőrző, termő tulajdonságait. A két állapot, a két fogalom együttese az Életet jelenti. Hogy Tündér őseink ezt a koronát magukkal hozták-e első érkezésükkor, s elvittek-e magukkal égi otthonukba, majd újra visszahozták a Folyamközbe? – a jövő kutatása eldöntheti.

Valószínűbbnek tartom, hogy a Marduk-i visszatérés idején az érkezők már egy régen bevált őshagyomány szerint akartak eljárni, a Magyar Szent Korona Tan társadalomépítő erejével: „ő...tökéletesítette a szertartásokat, az isteni parancsolatokat...” mondják az ékiratos emlékek.

⁶ Erdélyi Zsuzsanna *Hegyet hágék, lőtöt lépék. Archaikus magyar imádságok*, valamint Tomory Zsuzsa *Égen menő szép madár. A magyar ima*.

⁷ Szigeti István: *A Szent Korona magyar titkai*. Aachen-Kalocsa-Kecskemét. 2. jav. bőv. kiad. 1998.

Annyi biztos, hogy az Aranykort meghonosító Korona már itt volt nálunk a Csallóköz születése idejében, s az anyaság e szent edényéből táplálta ősanánk a Szittyá aranyon megjelenített Turulunkat is. Évmilliókkal mért időkeretet ringat Magyar Szent Koronánk, s valóban összekötő kapocs Isten égi és földi birodalma között. Az arany alapkorona feletti, ma ismert Szent Korona a Teremtés rendjét mondja el nekünk.

Sitchin a nibirui visszatérőről elmondja alakukat, s ruházatukat, mely némelyikükénél egy nagy hal alakját mintázza. Ezek az „istenek” *visszatérők* voltak, hiszen egy e földi állat alakját használták jelképes öltözetükként.

Sitchin azt is említi, hogy ezeket a halruhás embereket hajósokként tartották számon, s összeköttetésbe hozza őket a sumir Oannes-el⁸, ki ugyancsak „hal-ember” volt, de értelmes, emberi nyelven beszélt. A halruhás hajósok ősképe jász őstörzsünkhöz vezet, s így meg kell említenem jász-magyar őstörzsünk főbb jellegzetességeit:

A jászok vizek mellett élő, főleg hajózással foglalkozó emberek voltak. Éjszakai tengeri útjaikon a csillagok megfigyelői, majd nagy ismerői lettek. A Tejutat egy nagy, kecsge féle hallal jel-

képezték, amit jizéternek hívtak: e hal színe szürkésfehér, a kopolyúját követő pikkelyek csillag alakúak. Ők maguk pedig évszázadokon keresztül ruháikat halpikkelyre hasonlító rézlemezekkel borították, melyek szépségük mellett elmondják, hogy a Tejút gyermekeinek tudják magukat. Ilyen öltözetben ábrázolták őket szittyá időkben, de még a közeli múltban is a Traján oszlopon.⁹

Istenüket Jó-nak, Fiú Istenüket Jizzu-nak nevezték. A mai kereszténység hal jelképeinek őse hozzájuk vezet.

A sumir halruhás Oannes neve is a jász J-sz szócsoportha illik.

Magyar őshagyományaink segítségével tehát azt is tudjuk, hogy Marduk visszatérőinek útját jász „hajóskapitányok” egyengették. S azt is, hogy „emberi nyelvük” a magyar volt, talán enyhe jászos kiejtéssel.¹⁰

Marduk nevének magyar őstörzsi kapcsolata Marmar őstörzsünk felé mutat.

Magyar Szent Koronánk misztériuma pedig a csallóközi Aranykor emlékét ringatja.

Jelen írásom csak néhány gondolatot érint, a többi tárgyalása nagyobb munkát igényel.

Pritchard 706. ábra

⁸ Oannes, János a halemler több ősmítoszban a tengerből járt a szárazföldre és kultúrára tanította az embereket. Bővebben: Borbola János: *Magor. Ósi Gyökér* 2000, 28, 2, 42-46. old., Gyárfás Ágnes: *Kultúrák születésénél. Ósi Gyökér* 2001, 29, 1, 24-31. old. stb. (szerk.)

⁹ L. bővebben: Magyar Adorján *Az ősműveltség* c. művének jász fejezete.

¹⁰ Jász őskori jelenlétet tárgyalom *Kezdeteink* c. művem 19. oldalán, hol mind a hal és szarvas jelképek szerepelnek, rovásírásos felirat kíséretében..

Somos Zsuzsanna

SKÓCIAI SZENT MARGIT, AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYLÁNY

Budapestről Pécs felé haladó hatos számú főút két oldalán, Pécshez közel, a Keleti-Mecsekben van Mecseknádasd, a középkorban Nádasd: a főút mindkét oldalán egy-egy középkori várrommal, az egyik Schlossberg, a másik a magaslatokon álló Réka-vár. A főútról jól látszik az útszéli temetőben lévő Árpád-házi korból származó templom is. A faluban lévő Szent György templomban van egy hatalmas méretű festmény, amely *Skóciai Szent Margitot* ábrázolja (1. kép). Ezt a festményt Skócia egyháza adományozta a templomnak. A templomban van még egy Skóciai Szent Margitot ábrázoló alkotás, egy szobor, amely a Réka-vár köveiből emelt talapzaton van (2. kép).

Skóciai Szent Margitot ábrázoló festmény (1. kép)

A magyar levéltári források, Árpád-házi oklevelek szűkszavúak, csak egy birtokadományozó oklevélben maradt fenn utalás arról, hogy az adományozott birtok határos a nádasdi britek (terra britannorum) földjével. E csodálatos természeti szépségekben, adottságokban gazdag táj már a római időkben is fontos szerepet játszott, itt volt az

Eszékről Budára vezető hadiút. Egyes források szerint Szent István fiának, Imre hercegnek élete is itt szakadt meg egy vadászaton. De hogyan vált e terület a britek földjévé? A történet messzire nyúlik térben és időben is: 1016-ban a britek királya *Vasbordájú Edmund* néhány hónapos uralkodás után a dánokkal vívott harcokban meghalt. Az angol trónt a dán *Nagy Kanut (Cnut)* foglalta el, akit fiai követtek a trónon. Vasbordájú Edmund két apró fiúgyermeket (lehetséges, hogy ikreket) hagyott maga után, *Edward* és *Edmund* hercegeket, akiket svéd származású anyjuk miatt a svéd udvarba menekítettek. A gyermekek nem kaptak sem itt, sem Kijevben, sem Lengyelországban menedéket, végül Szent István magyar király fogadta be őket esztergomi udvarába, aki hamarosan kijelölte a hercegek számára tartózkodási helyül a nádasdi birtokot, nevelőjük valószínűleg Szent Gellért volt. Edmund még gyermekként meghalt, *Edward* Szent István védelme alatt nőtt fel: feleségül vette unokáját *Ágotát*. Lakóhelyük minden bizonnyal a Réka-vár lehetett (sajnos, pénz hiányában a többször megkezdett ásatások mindig megakadtak, ma is tisztázatlan a helyzet). A házaspárnak három gyermeke született: *Margit*, *Krisztina* és *Edgár*. A gyermekeket a bencések oktatták, elveiknek megfelelően imádságra és munkára („*laborare est orare*”) 1057-ig, amikor meghívást kaptak Angliába. Ugyanis a politikai helyzet megváltozott: az oligarchák kiűzték a dánokat, és Vasbordájú Edmund féltestvére, *Hitvalló Edward* lett a király. Hitvalló Edward normann származású anyja révén szigorú bencés szabályok szerinti nevelést kapott, ennek megfelelően is élt, a királyi udvar inkább egy kolostorhoz hasonlított, mint királyi udvartartásra. Gyermeektelen lévén, meghívta a trónra a jogos örököst, a Magyarországon élő és ott felnevelkedett Edward herceget és családját. Sajnos, a partraszállás után a családfő máig tisztázatlan körülmények között meghalt, nem is találkozott nagybátyjával. Edward családja az angol királyi udvarban nyert menedéket. Ugyanezen időben az angol udvarban tartózkodott a skót trón jogos

A *hastings*-i csata

örököse, *Malcolm*, akinek apját, *Duncan* királyt a Shakespeare drámából oly jól ismert *Macbeth* (Skócia királya 1040-1057) ölte meg. *Malcolm* herceg a Magyarországról érkezett családtagokkal nagyon jó viszonyt alakított ki, 1054-ben sereget gyűjtött, visszafoglalta örökségét, a döntő ütközetben *Macbeth* is elesett.

1066-ban meghalt *Hitvalló Edward*, a trónviszályban az oligarchák egy része nem tekintette trónörökösnek a Magyarországról érkezett herceget, *Edgárt*, mert apja nem volt koronás király és nem született angol földön. *Edgár*, valószínűleg életét féltve – apja esetéből okulva – le is mondott trónigényéről. Ekkor választották meg egyöntetűleg az oligarchák királlyá *Haroldot*, *Godwine* earljének fiát *III. Harold* néven. *Harold* két évvel azelőtt hajótörést szenvedett, és életét a normann herceg, *Vilmos* (a későbbi *Hódító Vilmos*) mentette meg: cserébe *Harold* felajánlotta *Vilmos*nak az angol trónt.

1066-ban *Vilmos* értesülve a királyválasztásról, haragra gerjedt, és pápai áldással seregeket gyűjtött az angol trónért: ez volt a híres *hastings-i csata*, amely 1000 évre eldöntötte az angol trón sorsát.

Skóciai Szent Margit szobra (2. kép)

1066 augusztus végén *Vilmos* készen állt a harcra. Az első ütközetben győztek az angolok, majd visszavonultak mélyen angol területre. *Vilmos* azonban ezt nem hagyta annyiban, újabb seregeket gyűjtött, méghozzá egy, az angolok/szászok számára ismeretlen „harc gépet”, a lovakat akarta bevetni a csatába, amelyeket harapásra és gázolásra képeztek ki (az angol sereg csak gyalogságból állt). Napokig vesztegelt *Vilmos* a seregeivel a normann partokon megfelelő széljárásra várva, amíg ez bekövetkezett, és villámgyorsan ismét *Hastings*-nél termett. Az angol királyi sereg ekkor már 400 km-re volt, a hírré azonban megindult Dél felé. A végső ütközetben a gyalogságból álló angol sereg egy magaslaton állt pajzsfalat képezve, ami javította esélyeiket. *Harold*, a király az első sorban, a pajzsfalban harcolt: egy nyíl fúródott a szemébe, holttestét sosem találták meg. A király halálhírére felbomlott az angol sereg. *Vilmos* jó stratégának bizonyult, a pajzsfal megbontásával, harci gépeivel, a lovakkal győzött, bevonult Londonba és királlyá koronáztatta magát. Így alig 10000 normann, akik a nyelvet sem beszélték, uralkodott több százezer angol felett.

Skóciai Szent Margit élete (1046-1093)

1057-ben, amikor Magyarországról megérkezett a család Angliába, *Margit* 12 éves volt: sudár, szép, magas, nagyon művelt és ügyes a kézmunkában (arannyal készült hímzéseit templomban használták, mint „*Opus Anglicum*”), több nyelven beszélt, írt/olvasott latinul, csakúgy, mint testvérei.

Harold királlyá koronázásakor azt tanácsolták a családnak, hogy térjenek vissza Magyarországra: el is indultak hajóval, azonban ez rettenetes viharba keveredett, a szél Északra sodorta, majd partra vetette őket *Dunfermline*-ban, a skót királyi lakhelyen. Az öblöt, ahol kikötöttek, ma is *Szent Margit Reményének* nevezik. *Malcolm*, a király akkor már özvegy volt, egy fiú apja, szeretettel fogadta a királyi családot udvarában (amely inkább hasonlított egy kiégett helyhez, mind egy királyi udvartartáshoz). *Margit* ekkor 20 éves volt, nagyon primitív élet fogadta: nagy volt a szegénység,

a nép csak névleg volt keresztény (Szent Columba 500 évvel azelőtt vitte a kereszténységet Skóciába Írországból, ami szinte már feledésbe is ment, a templomi élet nagyon alacsony fokú volt). Mindez azért volt, mert állandó volt a skandináv kalózok támadása Skóciában, nagy pusztítást végeztek.

Malcolm ekkor 40 év körül volt, a kor szokása szerint írástudatlan, de nagyon jó szándékú. Mindig is vonzódott Margithoz, aki azonban inkább a kolostori életet kívánta volna, mígnem baráti nyomásra mégis belement a házasságba: 1070-ben volt az *esküvő*.

Margit megreformálta a vallási életet Skóciában, vallási vezetője a bencés Turgot segítségével, aki később életrajzát is megírja. Margit (neve a görög margaron, gyöngy szóból ered, ezért *Skócia gyöngyének* is nevezik) rámutatott, hogy a skót történelemben a kelta korszak legnagyobb alakja Columba, és a kereszténységet méltó helyére emelte. Bár csak királyné volt, de nagy hatással volt férjére és a skót törzsi vezetőkre: elég volt a főnököket megnyernie, azokkal együtt a nép is megtért (ez szinte csoda volt, mert a kelta törzsek nagyon vigyáztak szabadságukra, a reformokat általában elutasították). A király csókolgatta Margit szent könyveit, és a templom számára saját kézzel kovácsolt tárgyakat. Margit nemcsak Istent, de a szegény népet is nagyon szerette, Krisztus szolgáljaként cselekedett, ennek bizonyítékai:

- bárki *hozzáfordulhatott* bajával: a kor szokásának megfelelően Dunfermline mellett egy követ, ahol a királyné a hozzá fordulókat fogadta, ma is *Szent Margit kövének* nevezik,
- *jótekmeykodott*: minden reggel a királyi udvarban a királyi párral együtt reggelizhettek szegények és gyerekek, a legkisebbet ölbe vette és saját kanálával etette meg,
- *Szent András ereklyéjét* a VIII. században hozták a pictek Skóciába, a számára emelt Szent András templomban helyezték el, aki így vált Skócia védőszentjévé. Margit buzdította az embereket, hogy vegyenek részt *zarándoklaton*, számukra ingyen hajókat és szállást biztosított, ahol ezek kikötöttek (Forth Bridge), a két oldalán lévő házsort ma is „North and South Quinsferry”-nek nevezik,

- *Szent Columba egy kis szigeten, Ionában* létesített egy kolostort, amely a svéd támadások miatt romokban hevert, svéd fennhatóság alá tartozott. Malcolm király visszaszerezte a szigetet, Margit újjáépíttette, benépesítette a kolostort, ma is létezik, ősi iratokat, köztük egy Bibliát őriz,
- *zsínatokat* hívott össze az egyházi élet megújítására,
- *a lovagi életet* megreformálta, megnevesítette.

Ezért írják a krónikák róla, hogy nem volt nálánál szebb jellem a skót történelemben, „minden tisztaság és szentség inkarnációja volt”.

Margitnak *nyolc gyermeke* született, hat fiú és két lány:

fiai: *Edward* csatában esett el, *Aethelred* fiatalon meghalt, *Edmund* a család fekete báránya volt, a három legfiatalabb fiú egymást követte a trónon: *Edgar*, *Alexander* és *Dávid*, aki *I. Dávid* néven 24 évig uralkodott, uralma aranykor volt, ő fejezte be anyja munkáját,

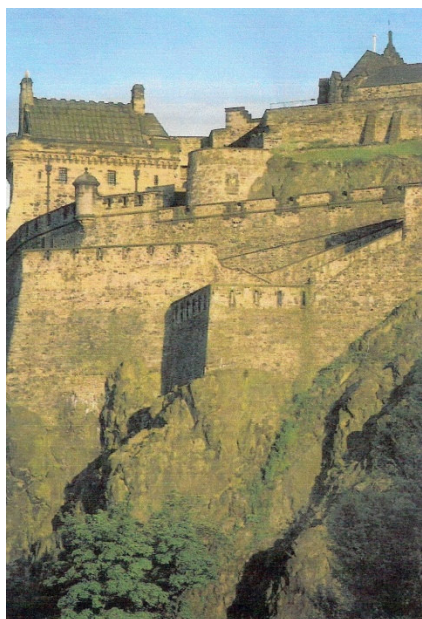
lányai: *Matilda* I. Henrik (aki angol királyként egyesítette a normann és szász vonalat) angol király felesége, lányuk Matilda V. Henrik felesége lett, *Mary* Boulogne grófjához ment feleségül, lányuk István angol király felesége lett.

Margit gyermekei mind a skót, mind az angol királyi családban jelentős szerepet játszottak.

Margit tanítása gyermekeinek: *„ha szeretitek Istent, felvirágozik az életetek és örökké boldogok lesztek”.*

Margit halálakor még nem volt 50 éves, fia Edgár körében hunyt el kezében egy fekete keresztet tartva, 4 nappal élte túl férjét, Malcolm királyt és legidősebb fiát Edwardot, akik csatában estek el. Utolsó szavaival köszönetet mondott Istennek és imádkozott. Távozása olyan csendes volt, hogy azt gondolták, lelke az örökkévalóság nyugalmaiba és csendjébe távozott.

A vulkáni eredetű sziklacsúcsos magasodó edinburgh-i vár (*3. kép*) egy ősi erődítmény, a város legtöbb pontjáról látható. I. Dávid uralkodása idején már biztosan vár állt itt, ha nem is ebben a mai formájában. A vár legrégebbi részét, a normann építészet remekét használta lakhelyül Margit, amely ma a róla elnevezett *Margit kápolna* (*4. kép*).

Az edinburgh-i vár (3. kép)

Margit kápolna az edinburgh-i várban (4. kép)

Szent Margjt kápolnája

A kápolna a Canterbury székesegyházzal egy idős, az építtetője is azonos volt, Lanfranc. A kápolna stílusa normann, valószínűleg sok ilyen volt Skócia-szerte akkoriban. Mérete kicsi: 14 láb széles, 32 láb hosszú, a szentély ívét I. Dávid építtette anyja emlékére (5. kép) (ő létesítette a Holy Rood apátságot is). Ma látható alakját úgy rekonstruáltak, ahogy Margit életében kinézhetett. A kápolna Szent Margitot ábrázoló vitrázsának eredetijét Viktória királynő készítette (6. kép).

A Margit kápolna oltára (5. kép)

A kápolna Szent Margitot ábrázoló vitrázsa (6. kép)

IRODALOM

- 1./ Dümmerth D.: Az Árpádok nyomában. Panoráma, 1976.
- 2./ L. Menzies, R.A. Knox, R.S. Wright St. Margaret Queen of Scotland and her Chapel. Ed: Edinburgh Castle.
- 3./ Skóciai Szent Margit. A mecseknádasdi templom kiadványa.

Somos Zsuzsanna

ENDRE HERCEG SÍRJA A NÁPOLYI DÓMBAN, ÉS AZ AACHENI MAGYAR KÁPOLNA

Történelmi előzmények

1272 júliusában megszületett *V. István* magyar király elhatározása, hogy szövetsége megerősítéseként két gyermekét az Anjou-családdal házasítja ki: *lányát* Máriát Anjou II. (Sánta) Károly feleségének, *fiának*, a trónörökösnek (a későbbi IV. Kun Lászlónak) Anjou Izabellát szánta feleségül. Mindkét fél nagyjelentőséget tulajdonított ennek a szövetségnek: voltaképpen a Capetingek és Árpád-háziak találkozása volt ez.

V. István hirtelen halála (1272) után óvta ez a szerencsés kézzel elindított külpolitika az országot. *IV. (Kun) László* király ellentmondásos egyéniség volt: a kunokkal és a tatárokkal dacosan barátkozott, a magyarok felett csak származása miatt uralkodhatott, lassan minden tekintélyét elvesztette. A megtorlást éppen a legjobb barátaitól kapta: 1290. július 10-én Kőrösszeg mellett, álmában a 28 éves királyt a kunok összekaszaboltak. *IV. László* gyermektelenül halt meg. Nápolyban élő testvére, *Mária* királyné azonnal bejelentette trónigényét: 1292. jan. 6-án kelt *proklamációjában* kijelentette, hogy magát tekinti Magyarország királyának, és e jogon a trónt legidősebb fiának, *Martell/Kalapács Károlynak* adja át.

Magyarországon kialakult trónviszályból végül *Martell Károly* került ki győztesen. Fia *Károly Róbert/Caroberto* (+1342.) követte a trónon, aki néhány esztendő után, amikor megszokta a magyar királyságot, maga is magyarrá változott: Polóniából vette gyermekei anyját, *Erzsébetet*, gyermekeivel magyarul társalgott, elfeledte gall beszédét és köntösét, udvarában (Visegrádon) zömmel magyarok tartózkodtak.

II. Sánta/Károly nápolyi király 1309-ben hunyt el, legidősebb fiának (*Martell Károlynak*) örököse a magyar trónon ült, második fia pap (Toulouse-i Szent Lajos) lett, így pápai hozzájárulással – az öröklési rend megsértésével – harmadik fiára, *Róbertre* (Bölcs) hagyta királyságát és tartományait (Provence, Piemont, Forcalquier):

sem ő, sem a pápa nem tartotta volna üdvösnek, hogy a nápolyi trón és a magyar királyság egyesüljön, ez volt a dinasztia érdeke.

Károly Róbert magyar király, mint a legidősebb fiú utóda jogot formált az örökségre: nagyapja halála után rögtön követséget menesztett a pápához, és tiltakozott nagybátyja trónralépése ellen. *Róbert* király egyetlen fia 1328-ban meghalt, két kislány *Johanna* és *Mária* maradt utána. A király az idősebbik kislányt tekintette a korona örökösének. Mivel a női trónöröklés akkoriban szokatlan és vitatott volt, és a magyar király jogosan támasztott igényt a nápolyi királyságra, nemcsak *Károly Róbert*, hanem fiai (*Lajos és Endre*) trónigénye is aggodalommal töltötte el *Johanna* nagyapját. *Róbert* király végül úgy döntött, és ezzel a pápa is egyetértett, hogy a magyar uralkodóval szövetségre lépve *házassággal* pecsételje meg – több egyeztetés után – a kapcsolatot a magyar király kisebbik fia, *Endre herceg beházasodik a nápolyi királyságba, és ketten fognak uralkodni Johannával*. Ennek megfelelően 1333-ban a magyar király nagy pompával megjelent a nápolyi udvarban kisebbik fiával, a *6 éves Endrével együtt, aki eljegyezte a 7 éves Johannát*. A magyar király 4 hónapot töltött ősei örökében, majd hazatért. A kis herceg magyar kíséretével (akik közt ott volt dajkája, *Erzsébet*, szolgálói: Csér nembeli Péter és fia Tamás, aki egy évig nevelője is volt), ottmaradt az udvarban a kor szokásainak megfelelően, hogy ott nőjön fel, ahol uralkodni fog. Természetesen a nápolyi udvar és a nagyurak nem örültek a jövevénynek. Kétes származású kereskedők és szobalányok magas rangot nyerve „keverték a kártyát” a nápolyi udvarban. Andrásnak nehéz helyzete volt, magyar környezete is elszigetelte. Nevelőjéről, a grófi származású *Róbert* ferences szerzetesről a pápai legátusként jelenlévő *Petrarca* elítélően nyilatkozott, viperának, piszkos disznónak nevezte, miközben magát a herceget, „a nemes- és nagylelkű ifjút” úgy látta, mint aki bűnös környezetben él. *Endre herceg* katonai ne-

veléséről egy olasz lovag gondoskodott. *Boccaccio* és mások viszont durva, faragatlan fickónak nevezték a herceget, messziről jött barbárnak...

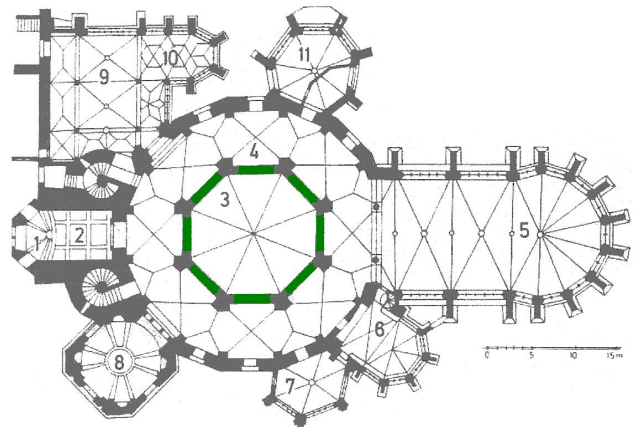
Mindenesetre Endre herceg ellenséges környezetben élt, sosem illeszkedett be a nápolyi udvarba, és erről szülei is tudtak. 1342-ben Endrét lovaggá ütötték, megülték az *esküvőt*, Endre Calabria hercege címet kapta. Az esküvő után hamarosan meghalt Károly Róbert király (1342. július 16.), ami alkalmat adott Róbert királynak, hogy megszegje a magyar királynak adott szavát, *megváltoztassa végrendeletét*: a trónt kizárólag Johanna örökölje, őt koronázzak meg, ő uralkodjék eleinte kormányzótanáccsal, majd 25 éves korától önállóan, Endre csak a királynő férje címet viselhesse. Johanna halála esetén a trón hűgára, Máriára szálljon, az ő utódai uralkodjanak. *Petrarca* ekkor melankolikus előérzettel tekintett az ifjú párra, Endrere és Johannára: egyik levelében írja: „sok farkas őrzésére bízott két bárányt” látott bennük.

Johanna az első perctől kezdve határozott volt, nem tűrt meg maga mellett semmiféle régens-tanácsot, a saját feje után intézkedett, kicsapongó hajlamú volt, az udvar mindenben neki kedvezett. Követjárás útján a magyar udvar tudomást szerzett mindenről. Közben már *Lajos lett a magyar király* 16 éves korában (1342. júl. 21.), aki szigorú, kemény kezű uralkodó volt, az első igazán magyar az Anjouk között. A magyar király azonnal diplomáciai érintkezésbe lépett a pápai udvarral: *kérte Endre herceg megkoronázását*. Közben *Erzsébet magyar anyakirálynő* útra kelt 1343 nyarán, hogy személyesen győződjön meg a nápolyi udvarban zajló eseményekről: útjára annyi arannyal érkezett, mint amennyi nem volt Itáliában, „mióta Augustus császár behunyta szemét”. Az anyakirálynő úti célja sikere érdekében a *zarándokok útját követte*: Nagy Károly német-római császár koronázó városán, *Aachenen keresztül*.

A Szentföld eleste után Róma és Compostella vált a zarándokutak célpontjává, egyik fontos állomás, amelyet a zarándokoknak érintenie kellett, Aachen volt.

Erzsébet magyar anyakirálynő Aachenben

Aachent Nagy Károly német-római császár tette „Roma secundává”: udvarában összegyűjtötte a művészeket, teológusokat, skolasztikusokat és költőket. Birodalmi palotáját római modell alapján építtette fel, ami ma csak részleteiben látható: a Városháza a királyi palota megmaradt és átépített része (amelyben egy folyosón vannak kifüggesztve Aachen város díszpolgárai, köztük Horn Gyula és Konrád György fényképe – én magam nem látam). A *birodalmi palota kápolnája* – számos bővítés után – ma a *Dóm része, az oktagon* (1. kép: 3. számú részlet).

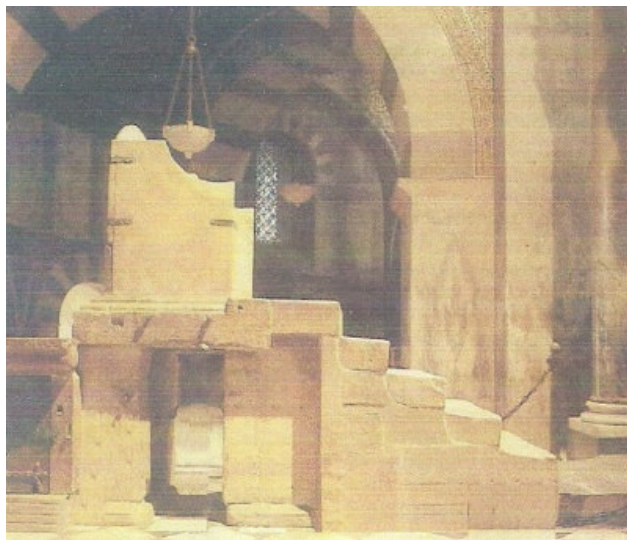

Az oktagon (1. kép)

Nagy Károly által eredetileg felépíttetett kápolnát a Szűz Anyának szentelték fel, alapjait 768-ban rakták le, mintájául a Ravennában Justinianus által 547-ben építtetett templom szolgált. Az oktagon (nyolcszögletű) alapján lévő mozaikot Ravennából, az oszlopokat Rómából hozatta a császár pápai engedéllyel. A kápolna alá temették el a császárt (814. jan. 28.) ülő helyzetben, teljes királyi ornátusban (koronával a fején), így talált rá 1000. tavaszán III. Ottó császár. Az oktagon körnek látszik, bár valójában tizenhat szögletű, mivel a belső térben 4 darab páros oszlop váltakozik dongaboltozattal, kör benyomását keltve a látogatóban. Itáliából került a templomba a márványszarkofág és a bronzszobrok. A galéria rácsai bronzból készültek Aachenben, itt készült Nagy Károly szobra is. Az eredeti kápolna bővítéseként 1400 után épült meg a gótikus szentély, ez is boltozatos.

MAGYAR EMLÉKEK KÜLFÖLDÖN

Minden hét évben a templom a zarándoklat része, amikor is közszemlére teszik a Nagy Károly által összegyűjtött *ereklyéket*, mint: Szűz Mária köpenyét, amit Jézus születésekor viselt, Jézus Krisztus ágyékkötőjét, Keresztelő Szent János halotti leplét, Szűz Mária és Jézus Krisztus övét, Jézus Krisztus flagellumának (korbácsának) kötelét. Az ereklyéket egy 1238/39-ből származó ládában tartják, egyik kulcsát a templomban, a másikat a Városházán őrzik.

Egy kőtömbből faragott hun trón, s z ó l ó s z é k az aacheni dómban (2. kép)

A főbejárat melletti galérián fent látható *Nagy Károly trónusa* (2. kép): maga a trónus pódiumon áll, hat lépcső vezet fel hozzá, így a trónus maga a hetedik fokozat. A trónus a bibliai Salamon király trónusa alapján épült fából márványborítással. A *márványlapok Pontius Pilatus jeruzsálemi palotájának nagy terméből* valók, ahol Jézus is megfordult, így a lapokat érintette a Megváltó. A trón érdekessége az egyik oldalon a márványtáblába bekarcolt kockajáték, amely még padló formájában az őrt álló/szolgalatban lévő katonák idejének agyonütésére szolgálhatott.

A trónus alakja nagyon hasonlít a *Magyar Szent Korona trónus-ábrázolásaihoz*, amelyen a Teremtő Isten és az ítélő Isten, Jézus Krisztus ül, sőt a Santa Fe-ben (Spanyolország) lévő Szent Fides ereklye trónusához is, amely valójában egy hun fejedelmi trónus volt.

Feltűnő, hogy a lépcsősor mögött, *a trón alatt egy kapu* van, amelyen – a zarándoklat sikere érdekében – az embereknek át kellett haladniuk (a

mai átlagos testsúllyal ezt bajosan lehetne keresztül vinni). A kapunak fontos szerepe volt a régi szellemi életben.

A téli nap születése a két hegyfok közötti "kapuból"¹

Ur Nammu a "kapun" ülve hozza törvényeit²

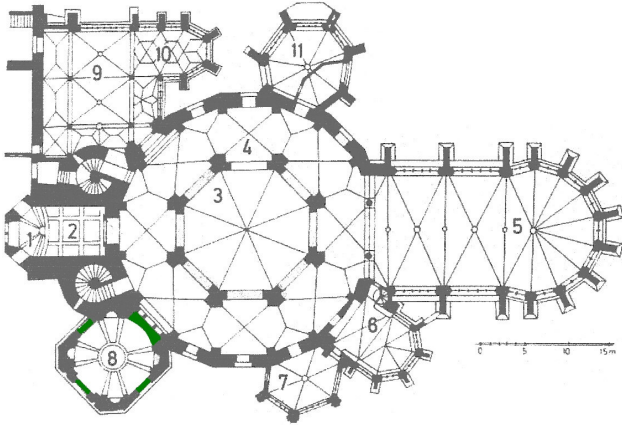
A Magyar Kápolna Aachenben

Erzsébet magyar anyakirályné Aachenbe érkezve aranyat adott egy *magyar kápolna* felépítésére: ez a főbejárat melletti ma négyszög alapú építmény (3. kép: 8 számú részlet), előtte *Varga Imre Szent István szobra* áll (4. kép). Az eredeti kápolnát 1367-ben emelték gótikus stílusban,

¹ Gyárfás Ágnes: Tur-án népének nyelvén. MBE. Miskolc, 2004.

² Badiny Jós Ferenc: Káldeától Ister Gamig I-III. Szigeti Gábor Kiad. 2000.

amelyet az 1656-ban pusztító tűzvész után barokk stílusban Moretti tervei szerint építettek újjá: a kápolna négy sarkában egy-egy szobor *Szent Istvánt, Szent Imrét, Adalbert püspököt és Szent Lászlót* ábrázolja.

A magyar kápolna Aachenben (3. kép)

Szent István szobra Aachenben (4. kép)

Erzsébet anyakirálynő Nápolyban

Az anyakirálynő eredeti szándéka az volt, hogy hazaviszi fiát, ha valóban olyan rossz a helyzet. Mivel ez óriási botrányt keltett volna, Johanna és a nápolyi udvar mindent megtett, hogy az anyakirálynő megnyugodjon. A királyi ház rokona ke-

zességet vállalt Endre sérthetlenségéért, bár az anyakirálynő *amuletteket* is vitt fiának, egy gyűrűt és egy nyakba valót, amely mérge és vas (tőr) ellen biztosított védelmet. Híveket bőkezűségével igyekezett szerezni. Később azt írta a pápának, hogy már Nápolyban figyelmeztették, hogy meg akarják ölni Endrét. Ha ezt valóban tudta, akkor részéről könnyelműség volt hazautazni: tengeri úton tért haza. 1344 év elején a pápa és a bíborosok gyűlése úgy határozott, hogy *megengedi Endrének a királyi cím használatát, és a pápai legátus meg fogja koronázni*, de csak mint a királynő férjét, semmiféle hatalmat nem nyer ezáltal. Az anyakirálynő többet akart fiának, mint a pusztá címet, mégis megelégedett ennyivel azt remélve, hogy később mégis rendeződnek a dolgok.

1343 őszén megjelent a *pápai legátus* és függesztette a kormányzótanácsot, megpróbálta rendbe hozni a szétzilált államügyeket, igyekezett gátat vetni a királynő pazarlásának. Johanna követeket küldött a Szentatyához, hogy rendelje vissza a legátust, amivel Endre koronázását megakadályozhatja. A pápa valóban visszahívta legátusát, a koronázás késett.

1345 januárjában ismét *pápai legátus* érkezett Nápolyba, de őt is hamarosan visszarendelték. A magyar királyi család mindeközben óriási ajándékokkal akarta a pápát maga felé hajlítani. Közben *Johanna előbb beteg, majd állapotos lett, a házaspár viszonya megjavult*.

A pápának jutott óriási pénz elérte hatását: *a Szentatya megírta, hogy nem hajlandó tovább halogatni Endre megkoronázását. Endre ekkor boldog volt, zászlókat készíttetett: fehér lepedőn fekete hímzéssel bilincs, felette bárd, felette királyi korona Endre kezdőbetűjével. Ezt a nápolyi udvar fenyegetésnek (leszámolásnak?) vélte*.

A gyilkosság

1345. szept. 18.-án a királyi udvar vadászatra készült: estére *Aversában* szállt meg a királyi pár, a vár falain kívül egy kolostorban (a királynő, aki ekkor előrehaladott másállapotban volt és férje, a herceg közös szobában aludtak), az udvar tagjait a várban szállásolták el. Itt akarták végrehajtani az összeesküvők a gyilkosságot. Éjjel a herceget kihívták egy üzenet hírével, majd *hurkot vetettek*

nyakába és megfojtották. A menekülő erős fiatalember nem térhetett vissza a hálószobába, mert azt belülről bereteszelték... A herceg kiáltozására dajkára sietett segítségül, aki felverte a kolostort. A kiáltozás megzavarta a gyilkosokat, földre rántották, összerugdalták, és az erkély rácsára akasztották. A gyilkosok hittek az amulettek erejének, ezért választották ezt az eljárást a herceg megölésére.

1345. szeptember 24-én megszületett a kis *Martell Károly*, aki Endre dajkája, Erzsébet szerint apjára hasonlított. A dajka nevelte, míg 1348-ban, Johanna egyetlen gyermekeként elhalálozott.

Endre herceg sírfelirata a nápolyi Dómban

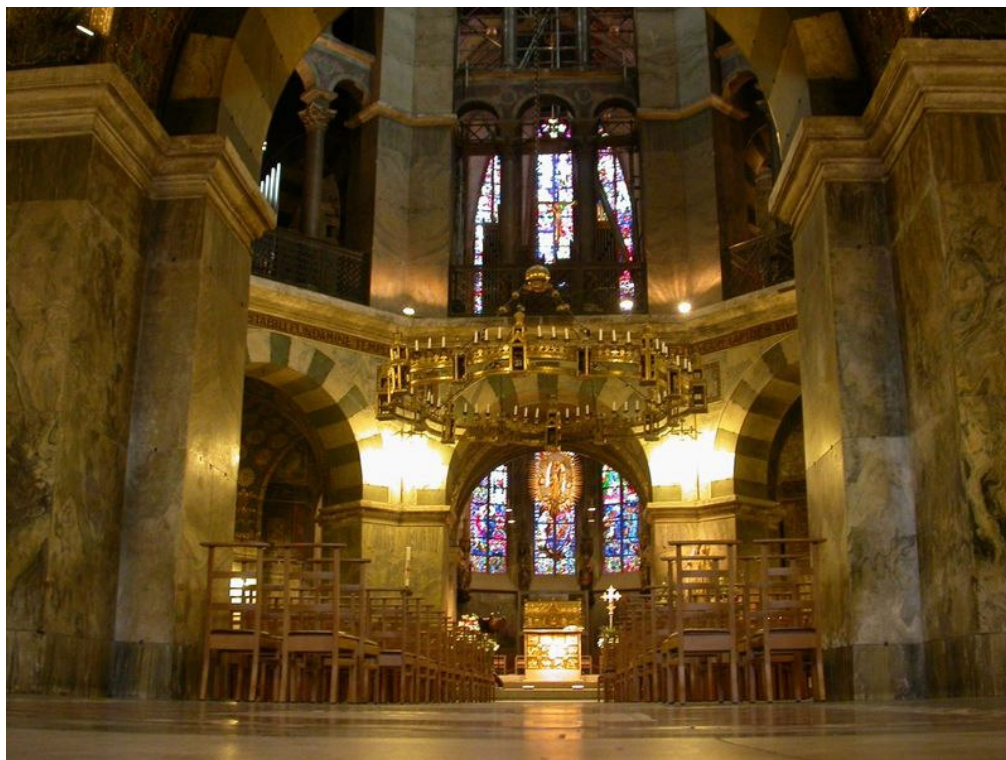
2002-ben jártam Nápolyban. A dóm valóban impozáns, a bejárati ajtó felett egy hatalmas *relief* II. Sánta/Károly királyt és Árpád-házi Mária királynét ábrázolja. Ott van Szent Januarius/Gennario kápolnája is. Nagy nehezen találtam meg *Endre herceg márvány lapját* a főhajó St. Gennario kápolnájával szemközt falán, rossz

megvilágítású helyen, rajta a felirat szabad magyar fordításban: *Itt nyugszik Endre herceg, akin nem fogott a méreg és a tőr, megfojtották* (maga a felirat latin).

Bár egészen addig szabadon fényképezhettem, tartózkodhattam a templomban, mikor elkészültem volna a sírfelirat fényképezésének beállításával, egy ór termett mellettem, és figyelmeztetett, hogy itt nem lehet fényképezni. Leforrázva távoztam, bár némi elégtétel, hogy sok évszázad után is szégyellik magukat!

IRODALOM

- 1./ Dümmerth D.: Az Árpádok nyomában. Panoráma, 1977.
- 2./ Dümmerth D.: Az Anjou-ház nyomában. Panoráma, 1982.
- 3./ Kulcsár Zs.: Rejtélyek és botrányok a középkorban. Gondolat, 1978.
- 4./ A little guide to the Treasury of Aachen Cathedral, Aachen, 1995.
- 5./ Die Schatzkammer des Aachener Domes, Aachen, Domkapitel, 1995.

Az aacheni palotakápolna (Internet)
Jól látható a Világmindenséget ábrázoló remekművű hun csillár

Gyárfás Ágnes

A Halotti Beszéd¹ szakrális szimbólumai

A HB hatszáz évi hallgatás után 1770-ben került újra napvilágra, s azóta könyvtárnyi irodalmat alkottak róla a nyelvészek, megihlette a költőket, de nehezen érthető módon a Halotti Szent Beszéd szakralitásával társadalmunk szakrális rendjének hivatott képviselői alig-alig foglalkoztak.

Tűnődtem az okokon, amelyek csak akkor képesek megjelenni, ha már alaposan ismerjük a mű tartalmát, s nemcsak nyelvemlékként értékeljük, hanem a magyar szakrális irodalom első alkotott műveként is elfogadjuk.

Azonban a HB nyelvemlék maradt és szakrális jelentőségét nem aknázták ki a magyar kereszténység tudatosítása, történetének elmélyítése érdekében sem. Egy írott mű, mely az egyház elő liturgiájának 1000 éves talapzatának vezéroszlópa nem került be a halotti szertartásrendbe, még frazeológiáival sem, s ha igen félreértetten, fogalomzavart támasztva.

Miután mondatelemző könyvem² befejeztem és két előadásra szóló dolgozatot is megírtam, fedeztem fel az egyház tartózkodó magatartásának okát, amely magából a tartalomból következik.

Foglaljuk össze pontokba:

- 1.) A HB bölcsellete (isa, pur, hamu) az ősi szellemi élet hatását tükrözi.
- 2.) A malasztban „eleve” teremtéstörténet megegyezik a mesék hol volt, hol nem volt eseménysorozatával.
- 3.) A bűnbeesés nem egyezik egyetlen bibliai forgatókönyvvel sem. A HB egy speciális, máshol fel nem lelhető változatot rögzít, Ádám feledékenysége okozta az emberi nem vesztét.
- 4.) Az ysa, az őslélek átlépheti a vermet és a túlvilágon „van jövője”.
- 5.) A sír körül állók, a keresztény hívek közvetlenül fordulhatnak teremtőjükhöz és „vímádkozhatnak” az elhunytért.

6.) Az elhunyt lelke a másik világon stációkon át jut el végcéljához, ahol „segítők” kísérik el „Urunk színe elé” mint a népmesékben.

Tehát, ha tartalmilag kimutathatóan a régi magyar szellemi élet felfogásán nyugszik a sírbeszéd, természetes, hogy szimbólumai is innen erednek. Ezek után természetes, hogy az egyház nem kívánta beiktatni a nemzeti kultúrkincset liturgiájába, mert ezáltal a régi magyar szellemi életet a kereszténység előzményének, a szellemi élet képviselőit pedig elődjeinek kellett volna elfogadni.

*A magyar lélek képe a másvilágon**A magyar nép lélekképe*

A lélek evilági és túlvilági sorsa a magyarok felfogásában nemzeti jelenség. A magyar ember lelke nem ismeri az individumot. Az ősök lelke születik újjá az újszülöttnél, s ez a lélek a halál után visszatér ősei közé, amint a HB írja azért, mert mindnyájan „őshöz járók vagyunk”. A kezdeti képről nem voltak írott emlékeink, mindössze a gólyamese hívta fel a figyelmet arra, hogy a születés és a vízimadár kapcsolatban van egymással. Azonkívül az a kép is erősen beivódott emlékeink sorába, ahogyan a gólya repül és a kéményen át egy kis batyut dob a házba. Ez a batyu a pólyába csomagolt kisbaba. Egyes vidékeken a kéményen át, másutt ablakon keresztül érkezik az újszülött, de mindenképpen gólya hozza.

A mai tudatvilágban úgy él, hogy magát a kisbabát hozza a gólya. A régiségben viszont a születés lényegét figyelembe vevő, finomabb megfogalmazás működött. Nimrud városa (Mezopotámia) palotájának falán Botta régész és társai hatalmas falfelületen repülő vízimadarakat találtak, akik a szájukban kerek batyukat cipeltek. A

¹ A továbbiakban HB

² A HB mondattana. MBE. Miskolc, 2009.

tudósok nem tudtak mit kezdeni ezzel a tartalommal, s nem is foglalkoztak azzal, mit ábrázol a relief. A kérdést egy egyiptomi monda oldotta meg, mely szerint a Napvárosban, Heliopoliszban, a templom előcsarnokában van az újjászületés helye, s a núbiai vízimadarak oda hordják az ősök *v a s c s o n t j a i t* kis batyukban, hogy itt várják ki újjászületésük pillanatát. Tehát a nimrudi relief azt a pillanatot ábrázolja, amikor a vízimadarak szállítják az ősök „vascsontjait” Heliopoliszba.³

A régiek azt a helyet, ahol az „ősök vascsontjai” kivárik az újjászületést DUAT-nak (tudat) nevezték, amely a SZÉP TEPE, a túlvilág kiemelt helye. A Szép Tepe közvetlen kapcsolatban áll a heliopoliszi templom tornácaival, mivel maga a templom égi eredetű. Innen indulnak el a megtestesülés felé az „ősök vascsontjai” és viszik az ősök elemi maradványait a megtestesülés felé. (Bauval i.m. 129. old.)⁴

Hogy miért emlegetnek vascsontot, azt egy pszichológus fejtette meg, amikor egyik előadás után a folyosón megmondta, hogy a vér képezi a szervezetben a legtöbb vasat, ezért nevezték vascsontnak a batyu tartalmát, mert valójában az ősök vérét, az éltető testnedvet vitték kis batyuban a csőrükben a vízimadarak.⁵

Az egyiptomi és mezopotámiai eredetű golyámese hazánkban tovább élt és még ma is tartja magát az a hiedelem a magyar nép széles rétegeiben, hogy az ősök lelke testesül meg egy-egy újszülöttnél. Ezért gyakori a kérdés, a gyerekek külső és belső tulajdonságait elemezve, hogy „kire ütött ez a gyerek”. Itt apjára, anyjára, de leginkább valamelyik felmenőjére gondolnak az emberek. Ez a különös nyelvhasználat, az ütés nagyon ősi eredetű. Jelentősége az érintés szakralitásában rejlik. Ipi-apacs, te vagy a fogó, mondják játék közben, s akit megérintenek, ha látják őket mások, ha nem felvállalja, hogy most már ő a fogó, mert *m e g é r i n t e t t é k*, meglegyintették, enyhén ráütöttek. A régi mezopotámiai nyelvben a patesziket vagyis Isten földi helyetteseit azért fogadták el szakrális személyiségnek,

mert ENLIL-LÁL vagyis Enlilre ütöttek, hozzá hasonlatosak. (Tur-an 145-146. old.)⁶

Népünknek a lélek túlvilági útjáról szinte látványos, reálisnak ható képzelete volt. Ezekről mesében emlékezett meg. A Mirkó Királyfi című mesében például hét stáción kellett keresztül mennie a főhősnek, ahol látta, hogyan vezekelnek a megholtak elkövetett bűneikért. Legfőbb bűnnek úgy tűnik, a kapzsiságot tartották, mert ennek különböző változatait mutatta be a mese. Például a gazdag ember, aki még magától is sajnálta az ételt, evett, ivott, de állandóan majd meghalt az éhségtől. A gazdasszony, aki vizet tett a tejbe, persze kapzsiságból, kiskanállal meregette a forrásból a tejet, de az egyre előbukott a habok közül. (II. köt.)⁷

Egy nagyon régi népmese, a Tündér Erzsébet című főszereplője egy sánta harkály, aki sánta, vagyis szanta, vagyis szent és ismeri a túlvilág felé vezető *n y í l á s t*, ahol a lelket át tudja vinni Tündér Erzsébet birodalmába a Fekete Gyász országába, Johara városába. Ide öregen ér az ember, de aki életében igaz szerelemmel szerette a párját, az képes az életadó víztől megfiatalodni. Tehát a jók, a szerelemmel szeretni tudó emberek fiatalon, boldogan élnek abban a másik világban, amelyet a magyar nép képzelete teremtett. (135-150. old.)⁸

Már itt megjegyzem, hogy népünk tudatában a szerelem a legmagasabb rendű érzélem és a mesék tízezrei tanúskodnak arról, hogy a szerelem az az érzélem, amely a férfihősöket a Világfán történő különböző próbatételek során képes átsegíteni és továbbjuttatni.

Mind a Tündér Erzsébet, mind az egyik legismertebb népmesénk az Árgyilus királyfi végső mondanivalójában elismeri, hogy az igaz szerelem csak a másik világban képes érvényt szerezni. A földi világ arra való, hogy keressük az igazi felé vezető utat és álljuk ki a hétpróbát.

Árgyilus királyfi jósága jutalmául megvédte a selyemrét aranyalmafájának termését, vagyis az Aranykor ősemlékét az öreg király számára, de a banya beavatkozása miatt elvesztette szíve szép

³ Gyárfás Ágnes: A szakrális nyelv elemei. Ősi Gyökér 2008. 36. 1. 47-56. old.

⁴ BAUVAL, Robert: A titkos kamra. Alexandra K. 1998.

⁵ Dr. Szőnyi Magda pszichológus szíves közlése, melyet ezúttal is hálással megköszönök.

⁶ Gyárfás Ágnes: TUR-ÁN népének nyelvén. Miskolc, MBE kiadó 2004.

⁷ Benedek Elek: Magyar mese és mondavilág I-III. köt. 1956.

⁸ A sánta harkály. Magyar népmesék és népballadák a Kárpát-medence területéről. Összeáll.: Gyárfás Ágnes. MBE Miskolc, 2009.

szerelmét, Tündér szép Ilonáját, akit aztán egész életében keresett. Sokszor már ott tartott, hogy találkoznak, de varázslatok miatt elaludta a lehetőséget. Elsuhanó szerelme szavait követve kutatta a Fekete Várost, a Változó Helyet, míg végül varázstárgyak segítségével eljutott oda. A mese leírja, milyen a Változó Hely, a másik világ, amely eszményi szép vidék és csodás város, ahol mindenhol s z ó l a m u z s i k a . Ekkor értettem meg, miért nevezte AN teremtmény az élő fiát Éneklő Léleknek, ÉN LIL-nek a mezopotámiai pecsét-hengereken. A magyarok különleges vonzalma a zenéhez, tánchoz a túlvilágot is a zene székelyévé tette.⁹

Ugyanezt olvashatjuk a Molnár Ferkó című népmesében, ahol a hős megjárta a túlvilágot és a végén „hazatérve” a szerelméért, az öreg király leányáért nagy csodatételeket kell végrehajtania, például 12 regement rezesbandát előállítani, akik úgy muzsikálnak, „hogy zengjen belé az égboltozat, és táncra perdüljenek a csillagok”. (25-33. old.)¹⁰

A magyar népmese gyűjtemények a csali mesék és a történeti mondamesék kivételével szinte mindahány terepe a túlvilág, s a felé vezető út dimenzionális eseményekben gazdag. Az itthon maradtak vagy az útközben felbukkanó segítők varázsszavakkal, varázserejű tárgyakkal támogatják a próbatévő ifjút. Segítő bárki lehet, kis egér, oroszlán, vén banya, öregember a föld alatti barlangban, griff anyó vagy a keresztapa.

A magyar nép lélekképe a Halotti Beszédben

Miután életem során ezer számra hallott és olvasott népmesék sora meggyőzött arról, hogy az úgynevezett tündérmesék egy másik világban, sok esetben több dimenzionális helyen (Kígyó Darvitéz és Tatárvitéz) játszódnak le, nem volt nehéz észrevenni ugyanezt a Halotti Beszédben.¹¹ Már az első két mondat meggyőzött arról, hogy a római katolikus liturgia keretében a mesék ismert lélek-útja tárul fel. A mű kiemelkedő jellegzetessége, hogy bölceleti megközelítéssel indít, meghatá-

rozza, hogy mi az ember: Isa, pur és hamu. Néprajzi tanulmányok tömege szól népünk hármass lélekképéről, s a HB e kutatásokat megerősíti.

Idézett könyvemben mondattani elemzéssel bizonyítottam be, hogy az Isa főnév. Ki az aki nem múlhatja ez vermet? erre a választ a HB megadja: ISA és NEM EGY EMBER. Az Isa tehát az az isteni lélek, amely a magyarok szerint nem kerül a „pucul fezébe”. Hová kerül tehát. Az ISA, MIND ŐSHÖZ JÁRÓ, tehát felkerül őshöz, teremtményéhez, akitől ered, akire ütött, mert hiszen, saját képére teremtette az „őse”, az ISA, vagyis Isten.¹² Ezért vagyunk valamennyien hasonlatosak hozzá, és ezért nem kerülünk a pokol legmélyére. Könyvemet valójában azért írtam, mert fel szerettem volna hívni a magyarok figyelmét a filológiai pontosság törvényére. Nem lehet szóbeli elemzést végezni mondattani, logikai elemző munka nélkül, mert a logikai úton kikutatott értelem kell, hogy szóbeli elemző munkánk alapja legyen. A mondattani elemzés elkerülése miatt hamis kép tárult a magyar tanuló ifjúság és művelt ember szeme elé a HB tartalmáról. Elhitték, hogy az ISA bizonyító szó, hogy toldalék szó és jelentése jelentéktelenség, ime vagy bizony, bizony. Holott a magyar lélek képének legfontosabb eleme az isteni lélek fogalma van az ISA szóval leírva.

Az ember második összetevője a p u r az életető lélek, amely szentséget, tisztaságot fejez ki. Ez egy ősi mezopotámiai szó, a máig emlegetett Sir Pur Laki városnévben (Lagas) megőrizte eredeti gyökuszavát. A városnév jelentése: tiszta, szent, lakosok helye. Az orvosi nyelvben, s a tisztítással, purgálással kapcsolatos eljárásokban ma is megtalálható. A franciák ugyancsak tiszta, szent jelzőként használják, s a régi szanszkritben, a szent szkribában, ahogy Körösi Csoma Sándor mondta szent, tiszta a jelentése. Ez a pur szokott eltávozni, amikor leáll a szív működés. Az ISA bizonyos betegségekben félrevonul, vagy működés-képtelenné válik a gonosz hatása alatt. Mondani-valómnak ezzel a részével, mivel nem vagyok képesített pszichológus soha nem fogok foglalkozni, a néprajzosok pedig nem értették pontosan, mit tudtak a magyar gyógyítók.

⁹ Gersei Albert: Árgirus históriája. Szerk., előszó, jegyz. Nagy Péter. Szépirodalmi kiad. Bp., 1981.

¹⁰ Sánta harkály i.m.

¹¹ Lükő Gábor: A magyar lélek képe. Bp., 1943.

¹² Rőczei György: Az ősi magyar kettős lélekhit emléke a HB-ben 149-156. old. másolat. Köszönöm a szíves közlést Schmuck Máriának és Varga Endrénének.

Harmadik összetevője az embernek a /h/a m u . Ez a léleknek és magának az embernek kézzel fogható volta. A és MU a lényeges elem, a H hang a hehegés, a lélekzetvétel hangja, pontosan az, amikor szájba lélekzéssel élesztenek újjá. A és MU a víz és a fény, amiből a világ létrejött, s amelyből, szerves egységben mi is vagyunk. Erről bőven írtam a Vizek könyvében.¹³

Az emberi jelenség összetevője tehát az Isteni lélek, az ISA, a szent, tiszta éltető lélek, a PUR és anyagi vonatkozásban VÍZ és FÉNY. Krisztusban több volt a fény, ezért tudott a vízen járni.

A HB latin változata nem foglalkozik a teremtéssel, de a magyar szellemiség mindig itt kezd, a hol volt, hol nem volt teremtői pillanatnál. MENNYEI MILOSZTBAN teremtette ELEVE Ádámot és neki adta a Paradicsomot lakhelyül. Az eleve szó hármas értelmű. Jelenti Istent magát, jelenti a helyet és időt amidőn a teremtés lezajlott. Az eleve szavunk maga az Őselv, a teremtő, a teremtő művelet, a hely, az idő és a teremtés célja.

Mennyei milosztban teremtették Ádámot. A Czuczor-Fogarasi szótár segítségével mutattam ki a m a l a s z t szónak a malommal, (mal) és az isten egyik ősgyökével (AS) való kapcsolatát.¹⁴ A teremtés malma több népművészeti ornamentikában is kimutatható¹⁵, de a magyar rovásírás a Ty X és eGy X betűje világosan bizonyítja a teremtés malomszerű mozzanatát, amely az írásunkban, mint a szakralitás kódrendszerében lelhető fel. A római katolikus liturgiából törölték a malaszt szót, helyette a k e g y e l e m szerepel az Üdvözlégység Mária kezdetű Rózsafűzér imádságban is. A két szó egymásnak nem szinonimája. Más a malaszt, amely a teremtés mozzanatát rejti magában, és más a kegyelem, amely a megbocsájtás szava.¹⁶ A mennyei malaszt, Isten teremtő malma fogalomkör a Molnár Ferkó mesében tetten érhető, s még az a kozmikus állapot is előbukkan, amikor még nem a Kis Göncöl rúdjának vége, hanem a

¹³ Gyárfás Ágnes: Vizek könyve I - II. köt. Miskolc, MBE. 2006 - 2008.

¹⁴ Czuczor Gergely - Fogarasi János: A magyar nyelv szótára I - XII. MTA. Bp., 1862. Újabb kiad. MBE Miskolc, 2002-

¹⁵ Gyárfás Ágnes: A Miskolci Kelengyészláda szakrális mondanivalója. Kézirat. 2009.

¹⁶ A kegyelem szó egyik képződményével találkoztam egy edelényi beszélgetés kapcsán, amikor T. A-né idős asszony elmesélte meddősége történetét. A férjének magömlése volt, s ő ezt „kegyeltje” néven emlegette.

Sárkány csillagkép Alfa Draconisa volt a Világ-mindenség pólusa.

A HB emberteremtése egyedi felfogású. A Mózes I Könyve 1. fejezetében szereplő változattól is különbözik és a Mózes I. Könyve 2-3 fejezetében leírtakkal sem azonosítható. Az első könyv a mezopotámiai pecséthengerek szövegét rögzítette, miszerint Isten asszonyt és férfit teremtett a maga képére és odaadta nekik az egész világot és semmiféle tiltást nem mondott volt. Az I. Mózes 2-3 levélben pedig Isten Ádám oldalbordájából teremtette Évát, s a Paradicsomban tiltott fákat helyezett el, ezek gyümölcsét az asszony, a kígyó és végül maga Ádám is megérintette, megízlelte, s kiűzettek az Édenből. Bűnt követtek el, Bűnösök lettek. Ádám csak Éva unszolására evett a gyümölcsből, tehát szinte vétlen a történet beállítása alapján.

A HB bűnbeesése eltér ezektől a történetektől. Éváról nem esik szó, a kígyó sem szerepel. Egyedül Ádám él a Paradicsomban, s bár hallotta Isten szavát, elfelejtette (f e l e d e v e) és evett a tiltott gyümölcsből. Isten megharaguvék és a munkás világba vetette Ádámot, ahol Ő a halálnak és pokolnak f e z e lett. A feze (fesse, la) francia szó és ülepet, feneket jelent. Sőt, a gyümölcsben Ádám halált evett mind magának, mind ő nemének, fajának. Ez a történet bár nem egyezik a Bibliában leírtakkal, végső kicsengésében a lényeg, a bűnbeesést mondja el az I. Mózes 2-3 fejezet alapján. Bűnös voltunkat vetíti elénk, amely Ádámmal együtt a pokol fenekére utasít.

Ezen a ponton azonban a szövegben paradigmaváltás történik. A temetést végző pap megkérdezi, kik is azok, akik Ádám maradékai, s válaszol is rá, mi vagyunk. S kik is vagyunk mi? ISÁK vagyunk, Isten élő lelke vagyunk, és az ISA az, amely múlhatja a vermet, amely kikerülheti a pokol mélységét, s hogy ez így legyen vimádni kell teremtő Istenünk kegyelmét, hogy irgalmazzon (iorgossun), a kegy ügyét gyakorolja (kegygigen) és bocsássa mind ő bűnét. Ez megint a római keresztény liturgia szövege lenne, ha nem szerepelne benne a v i m á d n i szó. Ez azonban végig szerepel a HB-ben. A TESZ szerint az imád szó (vimad) „az ősi pogány kori szellemi élet szava”.¹⁷

¹⁷ TESZ Magyar nyelv történeti etimológiai szótára. I - IV. köt. Szerk.: Benkő Loránd. Bp., MTA kiad. 1967-1984.

A vimad szó a pogány imádás az imával való áldás adás tényét foglalja össze. Több összevont, gyöktömörítés is van a HB-ben. Eddig is feltűnt, gondolom a malaszt = Isten malma, a feledeve = felede és eve, a kegiggen = a kegy ügyét gyakorolja, a iorgossun = jó ragozzon, vagyis a jó dolgokat gyarapítsa, most az imád = vimad szó oldható fel az imával áld fogalomban és szóképben. Ezek azok az ősi nyomok, amelyek a mezopotámiai gyökszavak képjel írásos szövegében is felfedezhetők. (3-41. old.)¹⁸

A HB második részében a vimadas gyakorlata következik négy stációban

I. A sír körül állók közössége vimádja a Teremtőt, hogy „iorgossun” ő neki és „kegiggen” és „bulscassa meg mend ő bűnét”. Tehát azok, akik isák és mind őshöz járók, elsőként, közvetlenül fordulnak Teremtőjükhöz a jóságért, a kegyelem ügyéért és a bűnbocsánatért. Mivel alkalmuk, módjuk és joguk van ahhoz, hogy közvetlenül kérjék a Teremtőt, már utal arra, hogy a következőkben figyeljünk a történésekre.

II. A halott lelke elkerül egy szép színtérre, ahol szent achschin maria uralkodik angyalkák körében, és michael arkangyal szolgál neki és várja l ó v a l a megérkező lelket. Ritka, mondhatnám soha sem látott jelenet ez, ahol a Boldogasszony Mihály arkangyallal együtt vimad és angyalkák veszik őket körül. A szkíta népek ló-tisztelete, lovas volta és a Kárpát-medencei lovas temetkezések emlékei alapján véljük e jelenet teljesen turanoid hátterét és indíttatását. Megjegyezzük, hogy ez a jelenet nem szerepel a latin verzióban. Ady Endrénél látom Mihály arkangyal lovas voltának igazolását, aki Párisban járt az ősz című versében konkrétan beszél Szent Mihály lováról. A protestáns Ady lelkében nemzeti őskép gyanánt kelt életre a lovas szent képzete. Máriát szent asszonynak nevezi a HB, s ezt az elnevezést a passiójátékokból kölcsönözte a szerzetes író. A kora középkori passiójátékok sztereotípiája a „három szent asszony”, akik Húsvét reggelén a sírnál megtapasztalták a feltámadás csodáját. Az

angyalkák (angelcu) a mennyei asszony körül röpködve felidéztek a „Fekete városban, a Változó Helyen” élő Tündér Szép Ilona jelenségét, tündér komornái társaságában.

III. A harmadik stációban „szent peter ur” várja a lelket, őt kell vimadni. Szent Péternek adatott hatalom oldani és kötni, s azért kell őt vimadni vagyis imával áldani, hogy „ovga mend w bunet” (oldja mind ő bűnét). Szent Péter a Bibliában a leggyakrabban szereplő apostol, a magyar népköltészetben pedig azokban a mesékben, amelyek Jézus Urunk földi útjáról szólnak, mindig Ő szerepel. Elmondhatjuk, magyar népmesei hős szerepkört kapott a két évezred alatt, Krisztus születésétől. A keresztyénségben Szent Péterre ruházta a magyar nép azt a táltosi, igrici, látói, regölös „munkakört” amely a túlsó világban a bűnököt feloldja. Az oldás és kötés az egyik leginkább körülírt, ismert, ősi lélekápoló tevékenység. Ipolyi Arnold Magyar Mythológiájában fél kötetet szentelt az oldásnak és kötésnek. Szent Péter apostol magyarországi nagy népszerűsége okán írtam le azt a hipotézisemet, amely a magyarországi apostoli királyságra és annak konkrétan az apostolára vonatkozik. Köztudott, alkotmányos tény, hogy a magyar király a pápáival hasonló jogokkal rendelkezett: püspököt nevezhetett ki, megvétőzhatta a pápaválasztást, stb. Az apostoli királyság fogalma apostolhoz kötődik, de ez az apostol a magyar történelemben, vallásos liturgiában, akár a Bibliában is, soha nem volt nevesítve. Feltételezésem, hogy a népi hőssé nőtt Péter volt az, aki által országunk apostoli címet kapott, mert őt fogadta szívébe a magyar nép oly mértékben, hogy népmeséiben is szerepet adott neki.

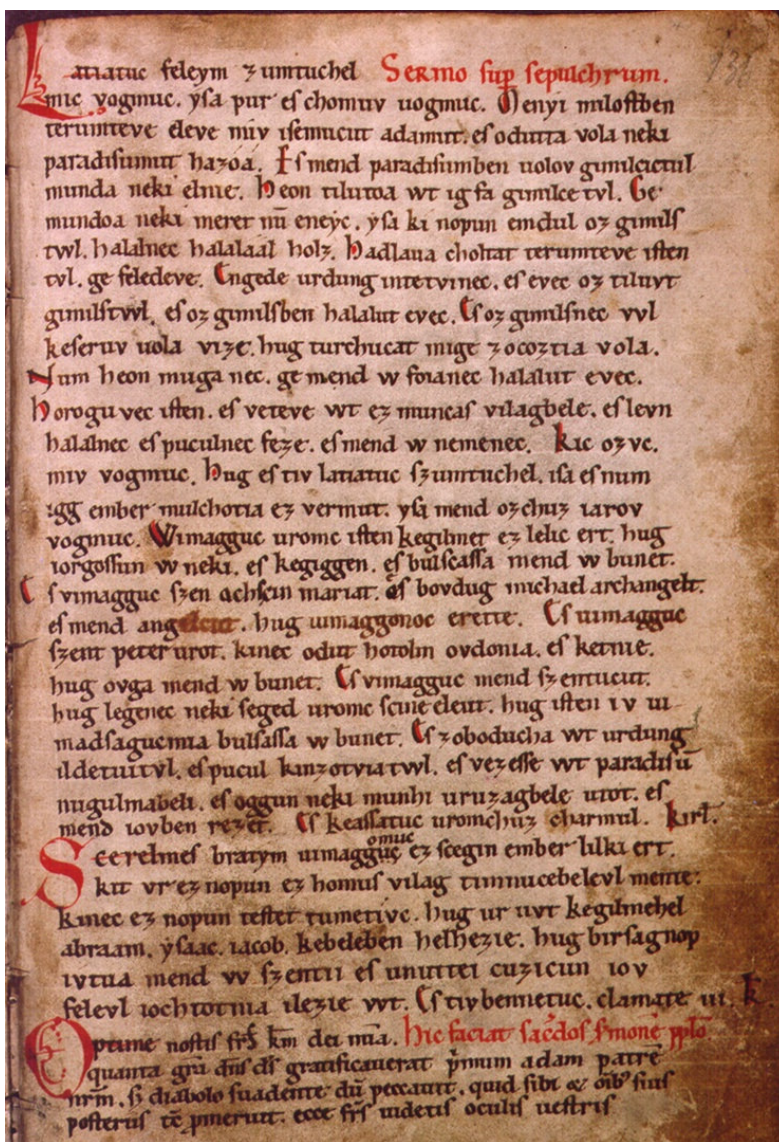
IV. A végső stáció a Mindenszentek előkészítő világa, akik előkészítették a lelket ahhoz, hogy megjelenhessen „uromc scine eleut” (urunk színe előtt) és a Mindenszentek, mint s e g é - d e k felkészítik őt a megjelenéshez és folytatják az imádkozást, a vimadast. A Mindenszentek révén kapcsolódott e fogalomhoz egy másik szó, az u n u t t e i . Ugyanis a 19. mondatban a szenteket együtt emlegette a HB az unuttekkel. Felfogásunk szerint a történelmi kor elején az ősi hitvilágban az ősök lelkei, a megszentült állapotban élő másvilági magyarok unuttek voltak, vagyis egy úton járó, egy Tejúton járó ősök, akik mind-mind

¹⁸ Labat, René: Manuel d'épigraphie Akkadienne. Paris. Imprimerie Nationale 1948.

a Mindenttermő fa tejmagvaiból, egy Világfáról származtak. A Mindenszentek a római katolikus liturgiában nem eléggé körülhatárolt kategória. Könyvemben így foglaltam össze a fogalomkört: „A Mindenszentek, a segítők, a legrégebb lélek-kísérők, akik az első églakók és így Isten teremtő művének tanúi voltak. Hogy hány mártírban, szentben, hősből öltöttek későbbi testet, ki tudja. A tudatunk befogadja az újat, mélytudatunk azonban kitörölhetetlenül őrzi a régit. A mai magyarság Halottak napja táján kimegy a temetőbe és szeretteiért, és a hajdan volt Mindenszentekért gyertyát gyújt, így áldoz akaratlanul is ősei, isái emlékének. Mélytudatunkban megférnek a mártírok, vértanúk mellett a nemzeti hősök, elődök, szent királyok és királykisasszonyok, visszafelé az időben sok-sok generáción át”. (51-52. old.)

A s e g í t ő a legközismertebb népmesei fogalom, aki lehet barát, lehet oroslán, róka vagy egerke, de leginkább táltos paripa. A keresztyénségben még nevet sem változtatott megmaradt segítőknek urunk színe előtt, aki eljuttatja a lelket a Paradicsom nyugalmaiba.

A HB utolsó mondata a Könyörgés, amely a szent beszéd szövegének lényegi összefoglalása is egyben. Egy nagyszerűen felépített szónoklat olvasói lehetünk, amely egyaránt tükrözi a római keresztyénség 1190-es években elfogadott liturgiáját és magyarországi gyakorlatát. Ebből nem hiányzik a régi mezopotámiai pecséthengerek himnuszainak világképe és kiemelkedik belőle a magyar hitvilág túlvilági képe, amely népmeséink, szokásaink, népi vallásosságunk máig élő emléktárává avatja legősibb összefüggő nyelvemlékünket.

A Halotti Beszéd a Pray-kódexből

Függelék

A HB ismertetése

A Halotti Beszéd¹⁹ a legrégebb összefüggő magyar nyelvű szövegünk. Értékes, mert magyar és azért is, mert a lélekkel foglalkozik. A magyarság számára legfontosabb a lélek ügye, és a Világmindenségben kijelölt feladata a lélekkel való törődés.

A Halotti Beszéd a Pray-kódex 154. lapján olvasható. A XII. század utolsó évtizedében írhatták (1191-95 táján). A kódex egy latin nyelvű egyházi könyv (sacramentarium), melyet kiegészít a negyedik rész, amely tartalmazza a legrégebb magyar történeti forrást, a Pozsonyi Évkönyvet 997-1187, illetve más kéz által írva 1210-ig.

A hetedik rész utolsó előtti fejezete a *Halotti Beszéd és Könyörgés*.

A könyv törzsszövegét három kéz írta, de több kéz írása is felfedezhető benne.²⁰

A HB-nek valójában latin címe van:

Sermo super supelchrum = beszéd a sír felett.

Adatai: 32 sorból áll, tartalma papi búcsúztató és ima. A HB 26 sorában 227 szó, a Könyörgés 6 sorában 47 szó van. Összesen 274.

274 nap a magzat méhen belüli érési ideje. A számok fontos dolgokban való összetalálkozása szakrális erőteret indít el, mert az élet és a halál dolgában, a magyarságra döntő feladat hárul.

Mondatainak száma 18, plusz kettő a Könyörgés.

A kódexet a HB-el 1770-ben Pray György ismertette, s róla nevezték el a könyvet. Egyik művében néhány soros szemelvényt is közölt belőle. (249 lapból álló mű)²¹

Teljes terjedelmében először Sajnovics János publikálta 1770-ben és Nagyszombatban adta ki, Faludi Ferenc olvasatával.²²

Ismertek Pais Dezső, Mészöly Gedeon, E. Abaffy Erzsébet olvasatai, de több költő is leírta,

sőt önálló költemények születtek a HB címe alatt.²³

A Pray-kódexet 1813-tól a nemzet könyvtárában őrzik (ma Országos Széchényi Könyvtár), a kéziratári részlegben. 2009 novemberétől egy szép, kéziratokból álló anyag kiállításán újra megtekinthettük, sőt a lépcsőtérben hatalmas nagytáson olvashattuk is. Régi jelzete: Quart. Hung. 387. Új jelzete: MNy1.

Mi elfogadjuk a nyelvészek kitűnő olvasatát. Nem nyelvi, hanem értelmi szempontból olvastuk el újra, s elemeztük kérdve kifejtő módon mondat-tanilag. Azért tartjuk fontosnak ezt az elemző módszert, mert a mondattani elemzés kérdései rávezetnek a pontos szófaji megfeleltetésekre is.

Mondattani elemző munkánk el nem titkolt célja a lélektudományos elmélyülés. Pray György Szent Erzsébettel és akkor még Boldog Margittal foglalkozott és az Ő szellemük áhítatában közölt pár sort a műben a HB-ből. Mi is Árpád-házi Szent Erzsébet áldott életének és szentségének tanulmányozása során készültünk fel arra, hogy a HB lélekútján részt vehessünk. Lelki zarándoklatnak tekintjük az elemzést, mert testünkkel egyszerre csak egy út járható, de a lélek képes többet is végigjárni egyszerre.

Kis szimbólumtár

A anyai és atyai ősgyök, a nyelvben később a *v í z z e l* azonosult (L 578)²⁴. Az α és az Ω , a kezdet és a vég két betűszimbóluma eredeti őské-pünk. A magyar nyelvben ez az őské-p névelő formában él és mozgósítja nyelvünk szakrális elemeit.

IS

a teremtőnek a turáni régi nyelvben többféle alapgyöke volt, az A-tól az IS-en, az IGÉ-n át az SZ-ig (rovásírás SZ betűje: **I** azonos a mezopotámiai AS, AZ, IS, IZ, IL, ÉL gyökének formavilágával: **I**).

¹⁹ Továbbiakban HB

²⁰ A Boldva folyó melletti Boldva község (Borsod m.) monostorában írták Bencés rendi szerzetesek

²¹ Vita S. Elisabethal vidual nec non B. Margaritae virginis

²² Magyar nyelvemlékek i.m.

²³ Ismertebbek a Kosztolányi Dezsőé és a Márai Sándoré

²⁴ L = Labat szótárt jelöli. A szám a gyök szótári száma

SZEM, LÁT

a fény felfogását szolgálják. A Harmadik Szem, az Aranykorban még működő érzékszervünk Istennel kommunikált. A révülés során újra képes működésbe lépni.

PUR

tiszta, szent, melyet a népi képzelet kis parfümszóró fújtatóval jelképez (Kissikátori templom) mivel az éltető, elevenítő lélekkel azonosította.

MAL, MALASZT

a teremtés malma, mely e l e v e működik, melynek nincsen köve, mégis lisztet jár.

PARADICSOM

minden gyümölcs ősképe a pomme d'orange, a paradicsom alma, melyből az édeni kert a Paradicsom-mal tudatosult, a gyümölcs az almával.

HÁZ

ház, haza egységes szimbólumrendszer része. A HB-ben egyértelmű, hogy életteret és lakhelyet kapott Ádám Istentől „hazoa”. A ház szent élettereket fejez ki: otthont, hazát, egyházat, ezeket Isten jelölte ki Ádámnak és maradékainak.

GYÜMÖLCS

az élőfa jó gyümölcse táplálék. Gyümölcshez, sarjhozó plántákhoz vezet vissza a sok ősi családnév viselőinek eredetét (MAG, MOG, MOK, SOM, SZIL, TIL, ALM, stb.). Innen ered a Mindenttermő fa tejmagvainak képzete, amelyek leperegnek a fáról és tündérek születnek belőlük. A gyümölcsből, virágból való születés mélytudati megnyilatkozása, amely népművészetünkben tulipánvilágot teremtett, az Istenanyát pedig a gyümölcsoltás szent műveletére hatalmazta fel.

ÉL

IL, EL, ÉL a teremtő egyik ősgyöke. Jézus Krisztus azon a turáni nyelvjáráson beszélt, amelyben így nevezték élő Istenüket.

Egyben az élet alapgyöke. A magyarság tudatában az élet szentség, melyet egyenesen teremtőjével azonosít. Ez az összefonódó szakrális szimbólum egy rendszer, mely a sors minden svédcsavarja ellenében őséhez, teremtőjéhez, ÉLŐ Istenéhez vezet vissza a magyar embert. Ez az őskép ezerjófű lehetne a sebzett lélekre és az egyetemes nemzeti depresszió ellen is hatásos gyógyír az elárvult reményvesztett embereknek.

TILT

az élet negatív oldala. A kender tilolása is ütő, verő mozdulattal jár. A tilos szó mindenkiben a személyes sértés érzetét kelti. Az IL, az élet két T közé került: tūr és taszít. Az elnyomás, a despotizmus szava ez, mert T betűi soha nem szólnak a támogatásról.

A mi világunkban most Mózes I könyve, 1: 23-26-ot kellene naponta felolvasni minden reggel TV-ben, rádióban, ahol írva van, hogy Isten odaadta az emberpárnak az egész világot és ennek minden fáját és termését és nem tiltott semmit. A tiltás egy későbbi, történelmi esemény eredménye és nem a mezopotámiai őstáblákról került be az Ószövetségbe.

HALÁL

a halálnak halála nyelvi toposz, melynek szimbolikus értelme csak akkor bontakozik ki, ha az ellenpárját is elmondjuk: világnak virága (Ómagyar Mária-siralom).

Az egyik a halállal a halálba visz, a másik a világgal (fény) a virágok közé, az életbe, az öröklétbe.

MUNKA

a régi mezopotámiai nyelvben a m u n gyök jótett jelent (L 95) a k a pedig kaput. Aki munkálkodik, átlépte a jótettek kapuját és áldást jelent a környezetének.

A munkálkodás, alkotói folyamat. Ez soha nem melő, hanem a kopjafát faragó ember ősképpével azonosul.

POKOLNAK FEZE²⁵

a pokol feneke, legmélye, mint ma a béka feneke, ahonnan mélyebbre már nem lehet süllyedni. Általában a leromlott életnívót jellemzik vele.

ŐS

US (L 211) a férfiős. A mezopotámiai US gyök egyben a férfiaság alapgyöke is (GISZ = férfi nemi szerv). Képjele is jellemző:

Az Ős szó társa a (h)ős, a hehezett 'h' az ős előtt a lélekkel teremtés, az átlelkesítés hangja. A hős Isten által kiszemelt, átlelkesített, emelkedett szellemű ember.

VIMAD, imád

imával áld. A HB értékrendjének legárulkodóbb szava. A finnugor szemléletű TESZ is elfogadta, hogy népünk „pogánykori szellemi életének” sza-

²⁵ la fesse = fenék, ülep ejtsd fez, fesz

va. Hatszor fordul elő a vimad szó, mint ige, és egyszer az imádság, mint főnév. Tehát 1190 táján a magyarság áhítatában *i m á v a l á l d o t t* és ismerte az *i m á d s á g*, mint főnév fogalmát. Az imád szó használatát az egyház Isten imádására korlátozta, ezzel szemben a HB-ben imával áldották a teremtő Istent, Szent Máriát, az angyalokat, Mihály Arkangyalt, Szent Péter Urat, a Minden szenteket, és végül Urunk Istenünket még egyszer. Ez mutatja, hogy egy körutat járt be a lélek.

A magyarság lelkéből kitörölhetetlen az *i m á d* szónak köznapi használata. A kedves, szép és szeretett dolgokat imádjuk.

KEGY

egy, égi

KEGIGGEN

kegy ügyét gyakorolja, vagyis égi dolgot műveljen. A kegy, a kegyelem égi fogalmak, Isten tudja a kegy ügyét gyakorolni és a Magyar Szent Koronán az egyik kristálykő, a krizofráz révén a király is, mint jó tulajdonságot köteles a kegy ügyét gyakorolni. Ehhez megkapta az isteni mintát.²⁶

Mára a nyelv már nem ismeri a kegy ügyét, ma már csak kegyelmezni tudunk. Nagyon nagy a különbség. A kegyelemben bűnöst tudnak felmenteni, a kegy ügye a jókra is vonatkozik. Ahogy lelkünkől kikopott az égi világ átélésének öröme, úgy kopott ki a nyelvből az égi minőséget idéző szókinés.

A szakrális szférába tartozik a „kegyelmi állapot” toposz, amely emlékeztet bűnös voltunkra, mely egy kiváltságos pillanatban feloldhatóvá vált.

JORGOSSON

ragozza, szaporítsa a jót. Ma is a ragoz szóval fejezik ki a köznyelvben az elburjánzott cselekvéseket vagy szóáradatot.

SZENT ASSZONY MÁRIA

a Három Szent Asszony egyike. Nekik jelent meg Húsvét hajnalán a feltámadott Krisztus.

MICHAEL arkangyal

Szent Mihály és lova, a Boldogasszony szent lovásza, aki a lóval temetett magyar vitézeket várta a Másvilágon.

SZENT PETER UR

magyar nyelvi szövegekörnyezetben Szent Péter

nem más, mint nemzetes magyar úr, kinek adatott hatalom „oldania és kötnie”.

Jézus első apostola, az Újszövetségben Jézussal a leggyakrabban eszmecekerét váltó tanítvány. A magyar népmesék rendszeres szereplője, az oldás és kötés táltosi művének ura. A HB leírásában Szent Péter Úr a földön élő magyar táltosok égi mintája.

MINDENSZENTEK

Bod Péter szerint Szűz Mária segítői, és a jóság gyakorlásában munkatársai. Mindszent napján kimutatható a magyar nép mélytudatának közös, nemzeti alapja: „mind őshöz járók vagyunk”. A Mindszentek alatt szentek, mártírok, unuttak, nagy királyok, hősök, királykisasszonyok, családi büszkeségek, minden megnyilvánult emberi érték életre kelt. Ilyenkor a nép nem lelkesedik, de lelki életet él, kimegy a temetőbe és ősére, Istenére gondol.

LEGYENEK NEKI SEGÍTŐK URUNK SZÍNE ELŐTT

a mondat egységes igényt fejez ki. Segítő kell az embernek az égből Urunk színe előtt és a földön a mindennapi életben. A népmesék állandó szereplője a *s e g í t ő*, kölesmagtól egéren át a táltos lóig. Gilgamesznak nem volt segítője, megbukott a próbatételek sorozatán. Fehérlófiának voltak segítői, szerencsésen megjárta a másik világot, megtalálta a szerelmet és a boldogságot. A *s e g í t ő* szimbolikája kell legyen az új magyar fejlődés-lélektani tankönyvek egyik főfejezete.

Figyeljük meg a szóhasználatot: nem közbenjáró, hanem *s e g í t ő !*)

SZENTJEI

Isten környezetében élő lelkek

UNUTTEJI

egy Tejúton járók, egy anyatejen felnőttek. A kereszténység előtti magyar szellemi élet égi hősei és ősei.

LEL

l é l e k, *l e l i k*. A lelik végén az *i k* képző olyan, mint az *ikes* igerag. Olyan mintha a főnév (*l é l*) cselekvővé válna: élne, lebegne, hatna.

Ezért a *l e l i k é r t* vimádnak a sírt körülvevő gyászolókat, s ez a lelik járja végig a vimadás stációit, Urunk Istentől elindulva, Urunk színe elé érve.

²⁶ Füsüs János: Királytükör. 1626. Bártfa

Czeglédi Katalin

Gyárfás Ágnes *A Halotti Beszéd mondattana c. könyvéről*

Hosszú időre ad erőt az, ha olyan tanulmánnyal, könyvvel találkozunk a kutató, amely sok évtizedes, kitartó, az igazat kereső munka eredményeként született meg nagy tudással a háttérben. Ilyen könyv jelent meg ez évben Gyárfás Ágnes tollából. Jelen írásban nem is tehetek mást, mint felhívom a figyelmet e munkára kiemelve és a saját kutatásaimmal igazolva, megerősítve a szerző gondolatait.

Eszenyi Miklóst dicséri, hogy a könyv hátoldalán lévő bemutatón belevette a következő igen fontos összefoglalást:

„Észrevette, hogy a mezopotámiai ékjes írás ugyan a magyar gyökön épül fel, de nyelvtana idegen. Viszont a korábbi, pecséthengerekre vésett képjelírásos szöveg magyarul olvasható, s nem más, mint a magyar gyökszavak sűrített megjelenítése, leginkább szakrális szövegekben. Mind a gyökszavak beszédeleme, mind a sűrítés, tömörítés módja összecseng a Halotti Beszéd stílusával, így ez a fontos nyelvelmélet összekötő láncszem a történelem előtti és a mai magyar nyelv között.”

A gyökszavak gyökei ellenőrizhetők számos szakirodalom mellett egyrészt a Czuczor-Fogarasi szótár segítségével, másrészt a most megjelenő Gyökrendszer c. könyv figyelembe vételével.

Mindemellett új feladat is kiolvasható a könyvből, mégpedig az, hogy a Halotti Beszéd hangtani és alaktani vizsgálatairól szóló szakirodalmat újra számba kell venni, annak kritikai feldolgozását el kell végezni s a legújabb kutatások fényében meg kell írni a Halotti Beszéd hangtanát és alaktanát. Ennek szükségességét néhány esetben jelezni fogom.

A könyv felépítése kitűnő. Csupán annyit jegeznék meg, hogy mindjárt az elején jó lett volna egy rövid előszó, amelyet a nagyon jól megírt Kis bevezető követett volna, majd a „Halotti Beszéd latin és magyar nyelven a Pray-kódexből” rész.

21. old.: Figyelemre méltó meglátás: „Azért kell mondattanilag elemezni a művet, hogy benne minden szó értelmet kapjon, és ezáltal kiemelkedjék a bölcséleti tartalom.”

A nyelvünk tükrözi és a nyelvészeti kutatásaink igazolják azt, hogy a HB „a magyar kereszténység több ezer éves hagyományait is őrzi s így az isteni eredetű, de csak a magyarokra jellemző, az Egy-ből eredő dualitás, azért, hogy három legyen gondolat hordozója.” Mindez kiolvasható a személyes névmásokból is.

A magyar logika szerint *isa* valóban nem bünhődik, nem bünhődhet, hiszen az őssel, a teremtővel, a forrással, az eggyel azonos. Ádám pedig mint ember teremtmény ugyanúgy, mint az élő természet más része, a folyóvíz, a növény és az állat. Természetes hát, hogy a szkíta hun utódnnyelvek közül a török ma is ismeri és használja az *Adam* szót nemcsak személynévként, mint őznek a nevét, akinek a leszármazottai alkotják a családfát, köztük szerepel a *Mad'ar* is hanem közszóként is, vö.: oszm. *adam* 'ember' s erre felhívta a figyelmet a szerző is.

Természetes, hogy „egyek vagyunk a terem-tőnkkel”, aki az ő képére teremtett minket. A földrajzi névi kutatásaim juttattak el oda, hogy lássam, számos nyelv, élükön a magyar ezt a mai napig úgy fejezi ki, hogy az utódot a forráshoz, a maghoz, az őshöz tartozónak, forrással, maggal, őssel ellátottnak, forrás, mag, ős mellett lévőnek nevezi. Ugyanakkor az is benne van, hogy a forrás, a mag, az ő az úr, a meghatározó, az irányító, s az utódok a forráshoz, a maghoz, az őshöz hasonlítanak. Mindebből egyenesen következik az, amit tartalmaz Gyárfás Ágnes könyve, hogy az *ős* (*ysa*) tökéletes, s az ember nem azonos az ő teremtőjével, annak csak a képmása. Ugyanakkor Ádám is ő egyben, s az utódok, az emberiség örökölte az ő tulajdonságait.

A paradicsom olyan is, mint az anyaméh.

A por szóban valóban kettősség van. Tartalmazza a szemet, mint forrást, valamint a holtta válás utáni port *hamu* formájában. A *hamu* szó összetartozik a magyar *homok* szóval, amely a törökségben *qumak* stb. Megállja a helyét „a (cha)mu ugyanez anyai szinten”, mármint atya, vagyis ős megfogalmazás. Természetes, hogy a *pur* egyben elevenítő lélek, hiszen mint forrásnak az egyik fő tartozéka.

A mennyei szállás fent van, mint a forrás, s jellemzői közé tartozik az igaz és a jó. Ez utóbbi (*jó*) pedig természetes, hogy fennmaradt 'folyó' jelentésben is.

28. old.: Ami a „*feledeve*” igét illeti, elbeszélő múlt - s ma *feledé* -, nem lehet a *feled* és az *eve* elemekre bontani.

Az *Isten* szó valóban két tagból álló összetétel, amelynek az előtagja az *is* összetartozik az *ysa*-val. A *víz* és az *atya* szóval való kapcsolatát is igazolják a földrajzi névi kutatások és a magyar nyelv, különös tekintettel a szkíta-hun utódnnyelvekre is.

Mindezt megtámogatja az alábbi vélemény is: Kuun Géza (in: ERDÉLYI 2004:53) „Véleménye szerint a kazár király, a kagán az ügyek intézését az isa-ra bízta, aki részben a magyar gyulának megfelelő személy volt. ...A kazár isa nemcsak főbíró, de kormányzó és főhadvezér is volt, ...” Mindez arra utal, hogy társadalmi címnévként használatos az isa a keleti nyelvekben. A csuv. *aslā* (< *as*: szótó + - *lā*: képző) ’öreg, régi’ melléknév töve (*as*) is ide tartozik.

30. old.: Kitűnő megfogalmazás, amit szintén az *ysa*-ról mond a szerző: „ez a lélek ismeri az ősi utat”... „mind-mind tőle jöttünk és hozzá visszajárók vagyunk”. Ezt a kettősséget tartalmazza maga a *por* és a *hamu* szó külön-külön is. Madách Imre Az ember tragédiája c. művében mindez benne van. Bár az idézet, mely szerint „A cél halál, az élet küzdelem, s az élet célja a küzdelem maga” nem hangsúlyozza azt, hogy a halálban benne van a születés, de maga a mű igen, amikor megtudjuk, hogy Éva áldott állapotban van.

Labattól eltérően az olvasható ki a földrajzi nevekben és a magyarból, valamint a szkíta-hun utódnelvekből, hogy: Az ősteremtő, az ősforrás a víz s mint ilyen, ő és atya kezdetben kizárólag női természetű. Logikus, hogy a nyelvekben ugyanaz a szó egyaránt megnevezi az atyát és az anyát. A férfi, mint atya megjelölés csak későbbi.

31. old.: A „*lelic ert*” *lélekért* szóban a *lelic* ’forrás’ jelentést tartalmaz, s az *-ert* határozórag összetartozik az *érdem* szavunkkal. A „*lilci*” ma lelke végső *-i* magánhangzója birtokos személyjel, amely ma a csuvasban szintén *-i*. A mai magyarban ez nyíltabbá válással *-e* lett. Eredete az egyes szám harmadik személyű névmás, vö.: magyar nyelvjárási forma *i*, *itet* ’öt’ stb.

A *por*, *hamu* és a *lélek* szavak jelzik, hogy az ember egyszerre halandó és egyszerre halhatatlan. A teste halandó, a lelke halhatatlan. Másképpen, az ember úgy teljes, hogy egyben mag is. Ez a tulajdonsága megegyezik az *ysa* tulajdonságával, s a mag állapot egyben a mennyei nyugalom állapota is. Fontos: „ezért a célért kell imádkozni”, mert ezzel az élet örökkévalóságáért is imádkozunk. Ennek a gondolkodásnak, világszemléletnek az alapja a természet, illetőleg az ember és a természet kapcsolata, amelyet az ember kitűnően ismert s a jelképeknek ez adott alapot és értelmet.

A „*szen achscin*” szent asszony szókapcsolatban a *szen* a forrás, a mag, az ő egyik tulajdonsága, természetes, hogy fennmaradt ’forrás’ jelentésben is, vö.: ko. *sin* ’forrás’, de benne van a *Szinva* pataknevünkben is. Az „*achscin*” asszony összetett szó, az

előtagja elvileg összetartozhatna az *ak*, *aka*, *ag* formákkal, melynek a jelentése ’férfi, okos, bölcs, tiszteletre méltó ő, atya’ ld. török *aksakal*¹ (< *ak* + *sakal* ’teremtés, ember’). Kasgari szerint a *Xātūn* ’fejedelemasszony’ jelentésű, s a *kagan* feleségéről van szó, tehát inkább a *kagan* szót kell benne látni. Az utótag pedig *sin* ’nő’ jelentésű szó, a családjába tartozik a magyar *szent* töve és a forrást jelentő ko. *sin* stb. Korábbi változata a *tin* (tVn) szókezdő *t*-vel, amely bizonyos esetekben *sz-* lett, máskor *t*-vé zöngésedett (vö.: *donna*) stb. Ha az első eset lenne az igaz, egyszerűen a férfi és a nő egységét jelentené az *asszony* szó. A második eset szerint pedig a kagán nőjét kell benne látnunk. Mindkét esetben természetes az *úr* értelmezés. Hozzá kell tenni, hogy a törökségben ismert *katun* ’asszony’ szó etimológiailag ide tartozik. Következésképp, a *Xātūn*, *katun*, oszm. *kadyn*, magy. *asszony* ugyanannak a szónak az alakváltozatai, etimológiailag ugyanazok.

32. old.: A „*bovdug*” szó ma *bódog*, *boldog* formában ismert. A két változat úgy tartozik össze hangtanilag, hogy az *-l-* előzménye olyan réshang *-δ-* (interdentális zöngés spiráns) volt, amely több irányban változott. Esetünkben *-l-* lett belőle (ld. *boldog*), illetőleg olyan *-w-* (bilabiális zöngés spiráns), amely tovább változva vokalizálódott, azaz magánhangzó keletkezett belőle: *-w-* > *-V-*, majd redukálódott (az ejtésben rövidült és zárt ejtésűvé vált) és eltűnt az ejtésből, miközben az előtte álló magánhangzó megnyúlt, ld. *bódog*. Az Akadémia álláspontja szerint ezekben az esetekben az *-l-* szerzetlenül betoldott mássalhangzó és az eredeti helyes alak a mássalhangzó nélküli, vö.: *tölgy-tőgy*, *völgy-vőgy*, *szőlő-szölvő*, *gyümölcs-gyümölcs*. Ez téves és nem igazolt megállapítás. Hozzáteszük, a *boldog* szóval összetartozik a *vastag* (< *vas*: szótó + *-tag*: képző) szavunk. A *boldog* az eredeti jelentésével az áldott állapotban lévő ősanára utalt. Éppen ezért lehet szent. E gondolkodás szerint a boldogság az áldott állapotban levőség. Ez azt is jelenti, hogy teljes, amit a szó szerkezet felépítése és az alkotó elemek is igazolnak: *bol*: szótó, rokona a magy. *tele*² + *-dog*: ’valamivel ellátott, valami mellett lévő, valamihez tartozó’ képző. A *boldog* másképpen *teleség*. A *-dog* és a *-ség* képző ugyanaz, egymásnak alakváltozatai.

Az „aranyasasszony” szó sok más mellett a Napba öltözött asszonyt juttatja eszünkbe, s mint-hogy a Nap férfi tulajdonságú, a nő és a férfi egysége, a termékenység, az élet biztosítása is benne van, ezért az *aranyas asszony* szent, bölcs, ősi asz-

¹ Helytelen a ’fehér szakáll’ értelmezés. Bár az eredeti komplex jelentéstartalomnak részei az *ak* ’fehér’ és a *szakáll*, de az *aksakal* török szónak nem ezek szolgáltak alapul.

² Ld.: Kasg. idevonatkozó adatai.

szony, mindentudó. Az *aranyas* szó valóban tartalmazza az *ara* szót és lehet 'égi menyasszony' érteleme, benne van *ar* 'áradó', az *ar* sugározhat jót, annál is inkább, mert a török *ver-* 'ad' jelentésű szóval is rokon, s az ad eredeti jelentése 'életet ad' volt, azonban az aranyasnak nem szolgálhatott alapul egyik sem. Az *arany* töve a *fehér* és a *sárga* szavakkal tartozik össze, s mint ilyen a forrásra, a tisztára, az őshire és a szentre utal.

A szerző kitűnő megfigyelése: „a latin szöveg őrizte meg a Boldogságos Szűz Mária megnevezést,... Itt azonban nem nyugati átvételről van szó, hanem teljeseen saját megnevezésről: szent asszony, Máriát mond a szövegíró”. Hozzáteszük, a latinba olyan nyelvből került be, amely a magyarral rokon.

A húsvéti játékok lényege is szorosan kötődik a *por*, *hamu*, *lélek* szóval kapcsolatosan elmondottakhoz. „Miért keresik a holtak közt az élőt...” kérdésben benne van a válasz is. A húsvét jelképei a tojás, a tojásra írt minták, a vessző, a víz és a vízzel való locsolás a megtermékenyítésre, a születésre utalnak. A tojás, a mag, mony, víz, forrás benne van a holtakban is, s ez örökítő szerepű, másként az élő, az örökké élő.

32-33. old.: A három szent asszony Szűz Máriát jeleníti meg Jézus keresztfája alatt kitűnő gondolatkörben. A három szent asszony a teremtést, a születést jelképezi s a keresztfá metszéspontja az élet kiinduló pontja is. A későbbiekben a három szent asszony helyére beírt két Apostol neve (Péter és János) már nem tartalmazhatják ezt a gondolatot.

35. old.: „Cibele, az istenek nagy anyját” Rómában egy templomban tisztelték a Minden szentekkel megállapításban. A *Cibele* igen fontos ősi név, összetartozik a csuv. *Šaval*, or. *Civil* folyónévvel s a csuv. *šāl* 'forrás' szóval.

36. old.: „A *-ság/-ség* képző a régiségben fő-t jelentett.” megállapítást igazolják a ko. *sin* 'forrás', az ÓT. *sug*, *sub* 'víz' szavak is. Ugyanakkor összetartozik a 'hegy' jelentésű szóval, amely magyar földrajzi nevekben is megvan, vö.: *Ság*-hegy. Hozzáteszük, a hegynek is van forrás szerepe. Keleten a hegyet szentként tisztelik és áldott állapotban lévőnek tartják s mint ilyen, forrás szerepe van.

37. old.: A földrajzi nevek és a nyelvünk igazolják azt is, hogy „a teremtő, akihez ősi jogon mindig vissza járók vagyunk”.

38. old.: Támogatjuk a szerzőt abban is, hogy az *Ysa*, *isa* a magyar *ős* szóval és az *Isten* előtagjával (*is*) azonos. Az *isemuc* töve az *ise* s a *mu* 'én' személyes névmásból keletkezett birtokos személyjel,

továbbá a *-c* – (mai helyesírás szerint *-k*) többes szám jele – a *két*, *kettő* számnevünk kezdő mássalhangzója – hozzáadásával.

Elvileg megvan a lehetősége annak is, hogy a 'gyökér' (vö.: tör. *kök*, Kasg. *kuk* 'gyökér') jelentésű szó szolgált alapul a többes számnak, s a két, kettő elsősorban a duális jelölője. Hozzáteszük, a két számnév abszolút szótövében is ugyanaz a *kök*, *kuk* 'gyökér' szó van meg, amelynek megfelelője a magyarban *kákó*, *kankó* elágazásra utaló szó. A *két*, *kettő* a gyökérből, a forrásból való elágazást szemlélteti. Hasonló gondolkodás szerint született a törökségben a 'kettő' számnév, vö.: csuv. *ikkē*, oszm. *iki* 'kettő'. A magyarban ezt az *ág* is szemlélteti.

Az *isemuc* szó azért is figyelemre méltó, mert az *ősünk* (< *ős*: szótő + *ün*: én + *-k*: többes szám jele) ma használt megfelelőjével szemben itt az *én* megfelelőeként az *m-* kezdetű változat van meg, amely ma is ismert számos keleti nyelvben, még az uráliba soroltak között is használt, vö.: *men* 'én'. Arról van szó, hogy korábbi szókezdő *w-* az egyik irányban *m-* lett, vö.: *men*, a másik irányban *-0* (zéro) vö.: magy. *én*, a harmadik irányban *b-*, vö.: oszm. *ben* 'én' stb. A HB. e tekintetben azért is fontos, mert az egyes szám első személyű személyes névmásnak nem a mai változatát őrzi birtokos személyjel minőségben. Az *íme* szóval nem lehet azonos a névmás, de a második eleme (< *í* + *me*) a *me* összetartozik vele, a magy. *mi* kérdőszó is rokon.

Az *isemucut*: *ise* 'ős' + *mu* 'én' (birtokos személyjel minőségben) + *-cu*: többes szám jele + *-t*: tárgy ragja elemekre bonthatjuk.

39. old.: Az *a* hang valóban lehet alapfunkcióban atyai, anyai jelentésű, mint ahogyan egyetlen magánhangzó jelölheti a vizet is, vö.: csuv. *uśyrma* (< *u* 'víz' + *śyrma* 'árok, patak, szakadék').

Az *apja*, *anyja* úgy értelmezhető, mint a gyerekek az *apja*, *anyja* és a *-ja*: egyes szám 3. személyű birtokos személyjel. Hozzá kell tenni, hogy a magyar nyelvjárásokban a szülőket ma is hívják úgy, hogy *apja*, *anyja*. Ezek az *apa*, *anya* alakváltozatai és nem tartalmaznak *-ja* birtokos személyjelet. Arról van szó, hogy egy korábbi *apka*, *anka* forma *-k* hangjából *-j* lett, így keletkezett az *apja*, *anyja* változat. Ha a *-k* fejleménye *-0* (zero), akkor keletkezik az *apa*, *ana*. Az *anya* esetében a *-k* fejleménye a *-j* meglágyította az előtte álló *-n*- nazálist.

Abban azonban nem értek egyet a régi nyelvészeinkkel (Mészöly Gedeon, Beke Ödön, Tompa József, Simon János), hogy ez azért van, „mert az emberi szellem „primitív nyelvi” korszakának a jellemzője”. A nyelv ugyanis attól élő, hogy örökös mozgásban, változásban van, s egy korábbi hangállapot gyakran a teljesebb, még meglévő formát tartalmazza.

Az *ysa*, *isa* szóvégi *-a*-ja ezúttal az abszolút tőhöz tartozik, nem lehet 1/3. birtokos személyjel. Továbbá az *isa valóban* nem lehet azonos a *biza*, *bizony* szavakkal sem.

40. old.: Amint fentebb jelentem, az *ím* és az *íme* összetett szó: *í + m*, *í + me*. Az *ím* esetében utótagként csak a kezdő mássalhangzó maradt meg.

41. old.: Figyelemre méltó, igaz gondolat: „A magyar nyelv képes mindenre. A HB nyelve még a magyar nyelv őstömbszerű állapotában volt. Kifejező és tömör”. Az is természetes, hogy a „Kazárok a gyulát *isa*-nak hívták. Van *Isaszeg* városa.”, azonban mindig körültekintéssel kell eljárni, amikor a neveknek, szavaknak az alapul szolgáló szót keressük. Nem elegendő az alaki egybeesés.

43. old.: Az *isa* mint *ős* egy is, következőképp teremtő, lélek, az étellel kapcsolatos. „A Tulipán népe táblán az *us* segél értelme *ős*, *ős isten*, *ős lélek*”, s a *segél* szó etimológiailag összetartozik a már említett csuv. *Šaval*, or. *Civil* folyónévvel, s a csuv. *šál* 'forrás' szóval, de a székely népvendéssel is.

Kiemeljük a következő fontos gondolatot is: „A szemek az égi szférában, az égben lakó ősök lélek-szemét idézik. A tábla alsó szférájában, a földi világban szerepel az *us* segél – Isten segítségével szöveg, ahol az *us* gyök az ősisenségre utal és így több, mint a szemekkel jelzett nemzeti, családi eleink.” Ide köti a magy. *szem* mint 'forrás', vö.: *tengerszem* 'vízforrás', de vele közös gyökerű az ang. *sea* 'tenger', amely nemcsak a nagy vizet jelöli, hanem 'víz, folyó' jelentése is van a *tenger*nek.

Figyelemre méltó: „A Természetistennő elnevezésű táblán *engur ama us hum a* = tengerek ősanja, gyümölcshező anya. Ez a tábla a Kr.e. III. évezredből származik, amikor már a képjelek gyököket jelöltek, s elmosódott sok őseredeti tartalmi elem.” Itt már folyamatosan hozzáírják az *us* = *ős* gyököt a női istenanyai minőséghez is. Elvileg az *engur* lehet 'víz és folyó' jelentésű is, vö.: magy. *tenger*, mari *enger* 'patak', bask. *ängyr* 'árok, patak' stb.

Az „*us tu* = őstudás” jelentésű két tagból álló kifejezés második tagja a *tu* rokona a magy. *tud*, *tan* stb. szavaknak.

Törvényszerű, hogy „őseink az Ős-t és az ősi dolgokat az égen keresték...”, hiszen a folyóforrás is fent, azaz legfelül van a víz többi részéhez képest. Törvényszerű az is, hogy „A teremtés a magosságban történik és a földre hat. A műveletet az *us hun* végzi. Világosan olvasható, hogy a teremtő *us* egyben *hun* is.” Az *us hun* szó kapcsolatnak a második, azaz a *hun* tagja azért is érdekes, mert összetartozik a *hun* népnévvel, amelynek 'ember' jelentése is van ugyanúgy, mint a *magyar* névnek. Sőt rokona az or.

syn 'fia valakinek', amelynek a párja megvan a kínaiiban is, ahol a szó hun eredetű.

Hozzátesszük, a *tengri* a törökségben nemcsak 'isten', hanem 'ég' jelentésű is. Az is természetes, hogy a gyógyítás a magosságban, azaz a forrásban történik, természetes hát, hogy a mesékben a hősök, a szereplők a forrásvíztől kelnek életre.

45. old.: Figyelemre méltó, hogy a régi írásokban „a teremtő neve *an* volt”. Az *ana* azonos a magy. *anya* szóval, amelynek korábbi változata **anga*, **anka* volt.

46. old.: Csak megerősíteni tudjuk, amint igazolja Gyárfás Ágnes a magy. *ős* és *isten* szavak mezopotámiai kapcsolatait legalább Kr.e. 3-2 ezerből. A kínai *thien* 'ég' a hunoktól való, összetartozik a tör. *tengri*, a magy. *hun*, *menny* szavakkal, de idetartozik etimológiailag a finn *ukko* 'finnek régi pogány istenneve'. Rokona az „*an*, amely Kr.e. 3-5 ezerben gyakran kifejezte a teremtőt”. Összetartozik velük az *il* (első), az *egy* és az *ina* is.

47. old.: Meg kell jegyezni, hogy a *Turan* elemekre bontását és magyarozatát én másképp látom, eszerint képzett szó. Bár jelenleg kétféle megoldás kínálkozik. Az egyik szerint *Turan* < *Tu*: abszolút szótő + *ran*: 'valamivel ellátott, valamihez tartozó, valami mellett lévő' jelentésű képző. A *turan* szó genetikailag összetartozik a törökségben ismert *tengri* 'isten, ég' szóval (< *teng*: abszolút szótő + *-ri*: képző), csuv. *turā*, *torā* 'isten' (< *tu*: abszolút szótő + *-rā*: képző), de rokona a csuv. *turi* 'felső', a *turux* megerősítő szócska, *tymar*³ 'gyökér' (*tyma*: abszolút szótő + *-r*: képző), *türinke*: régi törzs neve (< *tü*: abszolút szótő + *-rinke*: képző), csuv. *tyrā* 'gabonamag' (< *ty*: abszolút szótő + *-rā*: képző) és az or. *verx* 'felső, fent lévő'⁴ (< *ve*: abszolút szótő + *-rx*: képző) szó is. Teljesen természetes, hogy a *tu* abszolút szótő megvan a csuvasban 'hegy' és 'szül' jelentésben. A másik lehetséges megoldás az, hogy a *Turan* a *Turxan*, *Turkan*, *Turfan* nevekkel közös etimológiájú, s jelentése 'uralkodó' (vö.: Kasg.). A szó tövében (*Tur*) egy 'uralkodik, irányít' jelentésű igét kell látnunk, amelyhez *-kan*, *-xan* folyamatos melléknévi igenév képző járult. Így a *Tarkan* jelentése 'irányító', amely megfelel az 'uralkodó'-nak, s összetartozik vele a *Tarján* negyedik honfoglaló magyar törzs neve is.

49. old.: Az is természetes, hogy az *ős* 'szent' jelentést is tartalmaz. „Remete Szent Pál tehát a Pálos szerzetesek őse, s a jámbor remeték mind ősfiai, akikben az ő lelke erejével működik a hit. Tehát a

³ Vö.: magy. *tar* 'kopasz', azaz *tarvágás*, vagyis *gyökérvágás*, és a magy. *gyökér*.

⁴ Nem szláv eredetű szó.

lelke bennünk él. A szerzetes remeték még az ősi hit elvén őshöz járók voltak, haláluk után szent mestereik lelke közelébe tértek haza az égi úton. Időben, térben összetalálkoztak a magyar lélekgondozó erők. A Pálos szerzetesek a Boldogasszony tisztelet ápolói, hű gondozói...”

A nyelvek is igazolják, hogy „Szent Mihály alakjának tisztelete összeköti az eurázsiai turán hitvilágot.”

50. old.: „Mihály arkangyal lovával áll a lélek segítségére, mert a magyar nép az égben is lovon járt, s végső útján teremtő Istene elé Szent Mihály lován vonult be.”

51. old.: Kiemeljük a következő gondolatokat: „Egyetlen nép sem rendelkezik olyan ősi egyházrenddel, mint a magyar. Ez a rend a lélekre épült, amely égi eredetű.” „Mindenszentek, akik az első églakók, Isten teremtő művének tanúi voltak.” A következő gondolatban, mely szerint „A tudatunk befogadja az újat, mély tudatunk azonban kitörölhetetlenül őrzi a régit.” Az is benne van, hogy a mély tudatunk őrzi a magyarságunkat, a nyelvünket. A mély tudatunk pedig akkor szűnhetne meg, ha megszűnne a nyelvünk, amely a mély tudatunknak az ébren tartója, ennek pedig a következménye a magyarság pusztulása lenne.⁵

54. old.: A *zumtuchel* azaz szemetekkel szó több szempontból is érdekes. A következő elemekre bontható: *zum* 'szem' szótő + *tu*: 'te' + *-c*: többes szám jele, a *két, kettő* számnév kezdő mássalhangzója + *-hel* '-vel', jelentése eredetileg 'együtt'.

A *mic vogmuc* szókapcsolat első tagja a *mik* a *-k* többes jellel ellátott *mi* mutató névmásból alakult kérdőszó. A *vogmuc* a *vogy* 'van' jelentésű létige + *mu* 'én' + *-c*: többes jel elemekből áll.

55. old.: *Latiatuc* < *Lat*: szótő 'lát' + *-ia* '-ja': E/3. személyű személyrag (eredete *tu* 'te': E/2. személyű személyes névmás) + *-c* '-k': többes szám jele elemekből áll. A magy. *lát* a szemmel, a forrással kapcsolatos. A forráshoz tartozik a meder is, ami lent van, következésképp a láb is összefügg vele, ld. még lábad 'úszik' szavunk. A Czuczor-Fogarasi szótárnak igaza van, a *szem* összetartozik a *személy* szó *szemé-* tövével.

62. old.: A szent szavak a víz, a forrás valamely tulajdonságát őrzik. A *húgy* csillag volt, a *sár* arany volt (*sár, sárga arany, sárarany*), a *pur* éltető lélek

volt, az *amu* égi vízanya, az *us, as* pedig ős volt. A *pur* franciául 'tisza' jelentésű, idetartozik, hiszen mint forrás csakis tiszta lehet. Természetes, hogy a régi képzel írásban 'tisza, szent, fénylő, testet öltés' jelentésű.

Mint fentebb említettük, a *hamu* összetartozik a *homok* szóval, amely a törökben *qumac* s a homokszem mint forrásszem a magassággal, a forrással, maggal kapcsolatos.

63. old.: Tökéletes megfogalmazása a lényegnek: „*ustu*: 'őstudás': atyai (*isa, ysa*) és anyai (*ch*)*omuv* elemi égi magvak vagyunk, s bennünket a lélek (*pur*) elevenít.”

65. old.: Igen tanulságos a *milostben* szó. Tövében a *málik* ige van meg, amely összetartozik a *malom* szóval. A *malaszt* képzett szó, „mint mennyei malaszt teremtésre alkalmas hely, közeg, eszköz.” „A malasztnak állandó jelzője az égi, mennyei szó. Másféle malaszt nincs.” A malaszt „a szakralitás csodája... megfoghatatlan, átláthatatlan, mégis létező.”

A természet igazsága, hogy a „A teremtés malmához nem kell energia és lóerő, mert ez az a malom, melynek nincsen köve, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár”. Valóban, az anyaméhben megtermékenyítéskor málik, hasad is a mag. A szerző a HB értelmezését széleskörűen igazolja. Az ősi tudást sok oldalról mutatja be, amely benne van a HB-ben: „eleve teremtette, az elegy korában, amikor éppen csak hogy szétválasztotta egymástól az égi és a földi vizeket, amikor az idő és a tér még elegyedett is a teremtői elv sértetlen volt.” Ld. *málik, mag*. Fontos, hogy ez a teremtői elv a mai napig változatlan és sértetlen, amelyet a nyelvünk úgy tükröz, ahogyan van.

66-67. old.: Valóban „*eleve*”: első, egy, Isten neve is, ld. *el(ső), él*. A szó hatalmas területen ismert, ld. tör. *ilk* 'első', koreai *el* 'egy', s ez a magyar, a szkíta-hun nyelvek a *turánin* keresztül Mezopotámiába is elvezet bennünket.

68. old.: Természetes, „Mindezek ismeretére azért van szükségünk, mert a közel-keleti népek hosszú évezredek át turáni anyanyelvűek voltak és az ősi gyökszavak benne maradtak a később helyükre települő népek nyelvében. Ha a magyar nyelv múltjával foglalkozunk, a közel-keleti történelem és történelem előtti népek nyelvét nem hagyhatjuk figyelmen kívül, ...” Kitűnő megfigyelés a következő, amely csakis következetes, őszinte és hatalmas munka eredménye: „kevert nyelv: a történelmi kor rontott nyelve”, amely már nem volt ragozó és nyelvtanát héber mintára alakították át, de így is szembeötlő a magyar nyelvvel való hasonlósága.”

„Mi példaként nem ezt a kevert nyelvet emeltük ki,

⁵ Felelőségünk tehát templomot és iskolát a magyarságnak – hívják őket székelyeknek, csángóknak, palócoknak stb. - ahol az ígét magyarul hirdetik, s az ős tudást az újjal együtt magyarul adják át, tanítják.

hanem a korábit, a Kr.e. 3-5 ezer éves turáni ősnyelvet, melyet nem agyagba nyomtak, hanem drágakőre véstek. Kis táblákra, pecsételőkre és pecsét-hengerekre, néhol pl. Nimrud városában hatalmas falfelületre.”

69. old.: A *miv*: többes szám első személyű személyes névmás. „A régi képjelírástól turáni nyelvben *mi*, *min* gyök jelentése ’mennyei’ és, ha *mi* rólunk van szó, az mindig a mennyei teremtővel való kapcsolatot jelenti. A korai írásokban, mint pl. a kék kövön az AN teremtőnév szóbeljei gyökként szerepel. A teremtőt a *mi*, *min*-t jelentő szót két ovális ponttal jelölték: 00. Így olvasata: *Mi* teremtőnk, *Mi* urunk, *Mi* őszünk. A két pont és a *min* a kettes számnak is megfelel. Ez utalhat az égi kettősre (fény és víz a teremtés őselemei) és utalhat a teremtő gyermekeink közös, égi eredetére is.” Ez a gondolat arra is utal, hogy a *mink* személyes névmásban a két, kettő személynév kezdő mássalhangzóját kell látnunk, s a duális jelentés van meg benne. Tehát a magy. *mi* nyelvjárási alakja *mink* szótöve a *min* ’én’ jelentésű, rokona a vog. *men*, osztj. *men* stb., a *-k* pedig a *két*, *kettő* számnevünk kezdő mássalhangzója. Eszerint a *mink* ’két én’ értelmű.

70. old.: Figyelemre méltó, hogy „az ősi turáni iratok is említik az Adam nevet a női méh formájú képpel (AD), és az ember jelentésű (DAM) képjel együttessel.” Ami az *Adam* szó alaktani felépítését illeti, két eset lehetséges. Elvileg az *Adam* felbontható az *Ada* + *m* elemekre, s a második elem vagy mag jelentésű szó kezdő magánhangzója, vagy pedig képző ’valamihez tartozó, valamivel ellátott, valami mellett lévő’ jelentéssel. Ugyanilyen szerkezetű az *adamah* ’föld’ szó (< *ada*: szótó ’víz’ jelentése is lehet’ + *-mah*: képző), hiszen női minőségű. A másik lehetőség szerint az *Adam* felépítése: *A*: abszolút szótó + *-dam*: képző.

A *neki* két elemből áll: *nek*: határozórag + *i*: birtokos személyjel, amelynek eredete: E/3. személyű személyes névmás, a mai *ő* alakváltozata, ld. nyelvjárási *í*, *ű*.

Ami a *ház*, *haza* szavakat illeti, nemcsak a finnben van megfelelője (vö.: fi. *koti*, *kota*, *kat*), a szót a hunok is ismerték *kutu* formában az oszmán *kutu* ’doboz’ szó is a családjába tartozik, amelynek eredetibb jelentése ’tekercs’ volt. Valóban idetartozik a latin, spanyol, olasz *casa*, *caza*, de a csuv. *kasá*, *kas* ’falu’ szó is.

74. old.: Az *wt* ’öt’ két elemből áll: *w*: ő E/3. személyes névmás + *-t*: tárgyrag, amelynek eredete tV ’az’ jelentésű mutató névmás.

A *heon* ’hiába’ értelmű. Igaza van Gyárfás Ágnesnek, a *hiú* szó nem illik ide. Úgy látjuk, a szó a *hiány* szavunkkal tartozik össze.

Az *ig*, *igg* az *egy* számnévvel azonos, ’kezdet’ jelentése is van, de a szó nagy családjába tartozik az *ügy* ’patak’ szó is. Az *Eger* városnévnek pedig az *Eger* pataknev szolgált alapul, ennek közszói jelentése ’folyó’, vö.: mari *enger* ’patak’. Ugyanakkor a szó alakváltozata a *tenger* ’víz, folyó’ jelentésű szó is, amely megvan Kasgarinál, s az ótörökben is ismert a párhuzama szintén ’folyó’ jelentésben. E szavak családjába beletartozik az *Úr* szó is.

82. old.: Tanulságos az *urdung* ’ördög’ szó vizsgálata. Az *ördög* a lent lévőséggel, a pokollal is kapcsolatban van, rokona az ang. *Earth* ’föld’ jelentésű szó. A magy. *Ördögárok* ’földárok’ jelentésű, s másik neve a *Csörsz árok*, amelynek az Első eleme a *Csörsz* alakváltozata az *Earth*-nak. A következőképpen bonthatók elemeikre: *urdung* < *ur*: szótó + *-dung*: képző, *ördög* < *ör*: szótó + *-dög*: képző, *Earth* < *Ear*: szótó + *-th*: képző, *Csörsz* < *Csör*: szótó + *-sz*: képző. Külön rokonok a szótövek (vö.: *ur*, *ör*, *Ear*, *Csör*) és külön összetartoznak, egymásnak alakváltozatai a képzők (vö.: *-dung*, *-dög*, *-th*, *-sz*).

Az *intésének* szó tövében (vö.: *in*) a ’hajlat’ jelentésű *hón* szavunk van meg. Az *int* *-t*-je mint igeképző a *tesz* ige kezdő mássalhangzója.

84. old.: A *mige*- igekötő valóban a *meg*- elődje, s a *mag* szóval kapcsolatos.

Az *vvl* ma *oly* melléknévi utaló szó, ahol az *o* azonos az *az* mutató névmással, az *-l*, *-ly* pedig ’valamivel ellátott’ képző.

A *turchucat* ma *torkukat* elemekre bontva: *turch*: szótó + *u*: birtokos személyjel, eredete E/3. személyes névmás + *-ca*: többes szám jele + *-t*: tárgyragja.

Az „*És a gyümölcsnek oly keserű vala vize*” mondatban a *vize* végső *-e*-je E/3. birtokos személyjel és nem részes eset ragja.

Az „*Állítmány: keseruv vola*. Lényegében a jelző az állítmány s a létige mindössze névelőt helyettesít.” Ez esetben névszói igei állítmányról van szó, a melléknév az állítmány névszói része, a *vola* létige pedig az igei része.

Az „*Es oz gimilsnec vvl keseruv uola vize*” mondat mondattani elemzése szerint tehát az állítmány: *keseruv uola*. Miről állítom, hogy *keseruv uola*? *Gimilsnec vize*-ről. Ez az alany, amelyet egy

birtokos szerkezettel fejeztek ki, ahol a birtokos a *gyümölcs*, a birtok pedig a *vize*. Ez utóbbi E/3. személyű birtokos személyjellel (-e) van ellátva.

85. old.: Igaz, hogy „A fény adta ragyogás és a víz mozgékonyága a teremtés mozzanatához vezetnek”.

A *vimágguc* szókezdő *v*-vel eredetibb alak az *imádjuk*-hoz képest.

92. old.: Az „ez muncas világbele” e munkás világba szerkezetben az *ez* nem lehet határozott névelő. Mint mutató névmás, kijelölő jelző szerepet tölt be. Ugyanez a helyzet az „*ez lelicert*” e lélekért kapcsolatban.

95. old.: A „*mulchotia*” *mulhatja* tövében valóban a *múlik* ige van meg.

96. old.: A „*vermut*” vermet szó *vermu* tövével összetartozik a mai *verem* forma, továbbá az *árok*, *üreg* szavak és a *barlang bar* töve.

100. old.: A „*iorgossun*” irgalmazzon szó töve a *iorgo*, ma *irga*. Eredetileg szókezdő mássalhangzóval rendelkezett.

106. old.: Úgy látom, hogy az „*Es uimagguc szent peter urot, kinec odut hotolm ovdonia es ketnie, hug ovga mend w bunet.*” többszörösen összetett mondat, a tagmondatok között alárendelő viszony van. Főmondat az első tagmondat: *Es uimagguc szent peter urot*, ennek jelzői alárendeltje a második tagmondat, amely arra a kérdésre válaszol: Milyen Szent Péter urat?: *kinec odut hotolm ovdonia es ketnie*, ugyanakkor főmondata a harmadik tagmondatnak, amely ennek célhatározói alárendeltje és a Mi célból? Miért? Kérdésre válaszol: *hug ovga mend w bunet*.

Az első tagmondatban az állítmány: *uimagguc*, az alany: *mi*: tartalmazza az állítmányt kifejező ige, s a tárgy: *szent peter urot*.

A második tagmondatban az állítmány: *odut*, az alany: *hotolm*, s a célhatározó: *ovdonia es ketnie*. A szóvégi *-a* és *-e*: birtokos személyjel.

A harmadik tagmondatban az állítmány: *ovga* tárgyas ragozású ige: *ov* (*óv*) + *-ga* (*-ja*): E/3. személyű tárgyas igei személyrag, eredete E/3. személyű személyrag vagy mutató névmás, amelynek a párhuzamai széles körben ismertek a törökség nyelveiben. Az alany: *ő*, benne van az állítmányt kifejező igében. A tárgy: *bunet*, ennek birtokos jelzője az *w* 'ő, övé', s a *mend* 'mind' pedig mennyiség jelzője.

A *uimagguc* forma tárgyas ragozású. A következő elemekből áll: *uimag* (*imád*) + *-gu* (*-ju*): E/3. tárgyas igei személyrag + *-u* 'én' + *-k*: többes szám jele. Ma úgy tanítják, hogy a *-juk*: a tárgyas ragozás T/1. személyű igei személyragja.

Az *ovdonia* 'oldania' relatív tövében az *old* (< *ol*: abszolút szótó + *-d*: igeképző) ige van meg, amelynek nyelvjárási változata az *ód* (< *ó*: abszolút szótó + *-d*: képző). Az *ovdonia* a következő elemekre bontható: *ovdo*: relatív szótó (< *ov*: abszolút szótó + *-do*: igeképző) + *-ni*: főnévi igenév képző + *-a*: birtokos személyjel. Az *ovdonia* változat igazolja azt a már többször hangsúlyozott álláspontunkat, mely szerint az *-l* nem lehet szervesen betoldott mássalhangzó. Az elődje olyan *-δ*- (interdentális zöngés spiráns) volt, amely egyben elődje az *ovdonia* *-v*-jének és a mai nyelvjárási *ódania* változat *-0*- hangjának. Ez utóbbi két esetben a *-δ*- egy másik irányú változásban *-w*- (bilabiális zöngés spiráns) lett, amely egyrészt *-v*- (dentolabiális zöngés) hanggá változott (ld. *ovdonia*), másrészt vokalizálódott, majd eltűnt az ejtésből, miközben megnyújtotta az előtte álló magánhangzót (ld. *ód*, *ódania*).

108. old.: A „*wimagguc uromc isten kegilmel*” mondatban a *wimagguc* írásképe más a *uimagguc*-hoz képest. Az ejtés azonban ugyanaz lehetett. Külön hangsúlyoznunk kell, hogy az *uromc* szó *urunknak* a értelmű, az *isten* pedig *istennek a* jelentésű, s a *-nak a*, *-nek a* rag a birtokos szerkezetre utal és nem részeshatározó. Eszerint az *uromc* és az *isten* a birtokos, s a *kegilmel* a birtok.

111. old.: Az „*uromc scine eleut*” *urunk színe előtt* esetében nagyon helyesen birtok viszonyról ír a szerző. „Ez a birtokviszony képes helyhatározó”, állapította meg.

Az is kiolvasható, hogy Ádám bűne az ember bűne, amit maguk a szavak is igazolnak a jelentéstartalmukkal.

115. old.: Többször is előfordul, s erről már fent szóltunk, hogy a *neki* nem lehet részeshatározó névmás. A *-nek* határozóragot az E/3. személyű személyes névmásnak az *ő*-nek az *i* változata követi birtokos személyjel minőségben. (Vö.: *nekem* < *neke* + *m* < *men* 'én', *neked* < *neke* + *d* < *te*, *ten* ld. *tenmagad*, *temagad*, török *sen* 'te'). Az oroszban éppen fordítva van, vö.: or. *mne* 'nekem' < *mn* <— nem or. *men* + *-e*: részeshatározós eset ragja, eredetét nem a szláv nyelvekben kell keresni, vö.: csuv. *mana*: *man* + *-a*.

118. old.: Az „*uromuchoz*” szót 'urunkhoz' és nem 'uromhoz' értelemben kell felfogni. A szó elemekre bontása helyesen: *uro*: szótó + *mu* 'én' (< *mun* ld. *men* 'én') + *-c*: többes szám jele + *-hoz*: határozórag.

119. old.: Egy többszörösen összetett mondat következik, amelyet hasznos lenne több nyelvésznek is egy kerek asztalnál megvitatni. Néhány ponton én

másképp látom az elemzést, mint Gyárfás Ágnes, ezért az egész mondatot vizsgálatnak vetem alá:

„*Scerelmes bratym | uimagguc ez scegin ember lilki ert. | Kit vr ez nopun ez homus vilag timnucebelevl mente. | Kinec ez nopun testet tumetivc. | Hug ur uvv kegilmehel abraam. Ysaac. Iacob. Kebeleben helhezie. | Hug birsagnop ivtua mend w szentii es unutteu cuzicun iov felevl iochtotnia ilezie wt*”. |

A hat tagmondatból álló többszörösen összetett mondat első két tagmondata mellérendelő viszonyban van egymással: *Scerelmes bratym | uimagguc ez scegin ember lilki ert.* | A második és a harmadik tagmondat között alárendelő viszony van, amelyben a második a főmondat: *uimagguc ez scegin ember lilki ert.* Bár kínálkozik, hogy a harmadik ennek tárgyi alárendelő mellékmondata legyen, azonban a kitehető utalószó: *'annak a' (szegény embernek a lelkéért imádkozunk)* arra utal, hogy jelzői alárendelő mellékmondatról van szó: *Kit vr ez nopun ez homus vilag timnucebelevl mente.* A negyedik tagmondat is a másodikkal van alárendelő viszonyban, annak ugyancsak jelzői mellékmondata: *Kinec ez nopun testet tumetivc.* A második tagmondatnak az ötödik a célhatározói alárendelő mellékmondata, s a kitehető utalószó: *'azért, abból a célból'*. Tehát *imádkozunk e szegény ember lelkéért azért, abból a célból, Hug ur uvv kegilmehel abraam. Ysaac. Iacob. Kebeleben helhezie.* S a hatodik tagmondat ugyancsak célhatározói mellékmondata a másodikkal: *Hug birsagnop ivtua mend w szentii es unutteu cuzicun iov felevl iochtotnia ilezie wt*”.

Mészöly Gedeon helytelenül tartja finnugor eredetűnek a *jó* szót. Hozzáteszük, a folyót jelentő *jó* szóval összetartozik végső soron a *jó* melléknév.

121. old.: A „*java*” szóban a szótó a *jav*, amely a *jó* alakváltozata, s az *-a* E/3. személyű birtokos személyjel.

A „*temető*” szót vizsgálva nagyon helyesen látja Gyárfás Ágnes, hogy a *teme* szótóval összetartozik a *tömeg* szavunk, ugyanakkor a Szinyei említette *tümetjük* formában benne van a *töm*, *tüm*, *tem* változatú ige is.

125. old.: Nagyon jó kérdés a következő: „A régi-ségben volt-e 3. szem. igeragozás vagy csak 1. és 2. szem.?” Helyesnek vélem Gyárfás Ágnes megjegyzését, valóban, a 3. személyhez képest minden más személyű alak ragozott kell legyen. A földrajzi névi kutatásaim során derült ki, hogy az összes cselekvés elsőként a víz tevékenységével volt kapcsolatos s valamennyi kezdetben *-Vk* végű volt. Ma helytelenül *-ikes* igéknek nevezik, holott a *folyik* (< *fo* + *lyik*), *török* (< *tö* + *-rik*) stb. volt az elsődleges, amely elsőként ige névszó volt s idővel az egyik

irányban *foly*, *tör* ige lett, a másik irányban pedig névszó: *folyó*, *törő* stb. Idővel az első és a második személyre is vonatkoztatták a cselekvést s ezt úgy fejezték ki, hogy az ige után tették a megfelelő személyes névmást, pl.: *tör* + *én*, *tör* + *te*, s a személyes névmásból fejlődtek ki az igei személyragok. Mint fent láttuk, a személyes névmásoknak már ebben az időben különböző alakváltozataik voltak használatosak, ezekből a *töröm* (< *törö* + *m* < *vö.*: *men* 'én') a tárgyas igeragozás kifejezőjévé vált, ezért az *m-* a tárgyas igeragozás személyragja lett. A *török* az alanyi ragozásban használatos forma, amelynek a töve a *tör* vagy a *törö* s ehhez járult az *én* személyes névmás, amelynek korábbi változata *Vnk* lehetett, örzi ezt az *engem* (< *enge* + *m* < *vö.*: *men* 'én') névmás *enge* eleme. Ez utóbbiban a *-k* már zöngésedett. Tehát a *-k* alanyi ragozású igei személyrag szintén az *én* változatának a maradványa. Megjegyezzük, hogy a tárgyas ragozásban E/3. személyben is van személyrag, *vö.*: *töri* (< *tör*: szótó + *-i*: tárgyas igei személyrag, amely az ő személyes névmásnak az *i* nyelvjárási alakjából fejlődött.)

127. old.: Ez utóbbihoz tartozik egy nagyon fontos meglátása a szerzőnek, s egyben alátámasztja azt, hogy a *terem* ige név előzménye **teremik* lehetett és elsődleges a *teremt*-hez képest: „egyszerűbb az almának összel az almát teremnie, mint termővé tenni a káoszt, a kamut”. A *kamu* szónak rokona a *kumma* 'vízcsepp', amely forrásként szolgál s a forrásban, a magban, ahol a megtermékenyítés történik, egyfelől valóban káosz van.

128. old.: Kitérő, igen lényeges megfigyelés a következő: „Régi nyelvek tanulmányozása során úgy láttam, minél régebb a gyök, annál több jelentés-tartalom tapad hozzá s annál több felé ágazik szó-fajlag is.” A kutatásaim eredményeképpen úgy fogalmaztam, hogy a vízzel kapcsolatos eredeti komplex jelentéstartalomban minden benne volt. Más-képpen, a vízcsepp mint forrás eredetileg egyszerre tartalmazta, tartalmazza az összes tulajdonságot, ami rá és a belőle keletkező teremtményre jellemző. Ezek a résztulajdonságok, amelyek az egészet alkotják, idővel önállósultak. Elkülönültek az igei és a névszói jellemzőket megnevező formák, az egyik pl. a víz tevékenységére utalt, a másik magára a vízre, a harmadik a víznek a színét, a részek egymáshoz való viszonyát (alsó, felső stb.) jelölte s egyéb jellemzőinek önálló megnevezésévé vált. Közben a természeti környezet más darabjait is megnevezték valamely azonosság vagy hasonlóság kapcsán. Így állhatott elő az a helyzet, hogy az ember testrészeinek a megnevezése a jelen tudással ellentétben másodlagos volt, mert a vízhez viszonyítva kapta a nevét a fej, a láb stb.

129. old.: A következő idézet arról is tanúskodik, hogy az igazi, nagy tudású emberek a legszerényebbek s közéjük tartozik Gyárfás Ágnes is: „...ma a régi nyelv elemzése kapcsán alig merem kimondani, hogy a TUR-AN azt jelenti: Isten gyermeke.”. Bár én másképpen bontom elemeire a Turan szót, de úgy is benne van, hogy ’forráshoz, főhöz, fent lévőhöz, őshöz, istenhez tartozó, azaz fenti, égi, ősi, isteni’. Mint fent jeleztem, a szónak a *Tu* az abszolút gyöke, benne van a *tő*, a *fő*, a *nő*, az ’isten’ stb. szó, vö.: or. *bog* ’isten’ nem szláv eredetű szó, a szókezdő *b-* eredetileg *t-* volt. Idetartozik a latin *deus* ’isten, istenség’, ahol a *de* az abszolút szótó és az *-us* a képző. A *Turán* esetében a fent jelzett két lehetséges megoldás közül bármelyik az igaz, a szónak lehetséges olyan jelentése, hogy ’istenhez tartozó, istennel ellátott, isten mellett lévő’. Ez pedig ugyanaz, mint „Isten gyermeke” vagyis Isten utóda, Isten sarja.

129. old.: A „terumte” *teremte* elbeszélő múlt idejű alak, ahol a szótó a *terem*, korábbi alakban **teremik*, a *-t* igeképző, amely a *tesz* igéből alakult, az *-e* – (amely ma *-é-*) pedig az elbeszélő múlt jele.

A *ter*, *tur* ’iker’ jelentésű szó a mezopotámiai képjel szótárban igen fontos adat, mert az eredeti *t-* szókezdőt őrzí. Ez a hang a magyar *iker* szóban már eltűnt, de a valamikori meglétére utal a csuvas *jékér* ’iker’ szó, ahol a szókezdő *j-* a *t-* egyik fejleménye. Egy másik fejleményét őrzí a magyar *Hükiüri-tó* földrajzi név, amelyben szókezdő *h-* van, s a *tó* jelentése ’iker tó’, másképpen ’elágazó tó’. Kiss Lajos téved, amikor a Földrajzi nevek szótárában az *ökör* szavunkat teszi meg alapul szolgáló szónak. Mind-ebből csak annyi igazolható, hogy az *ökör* szóban is benne van az elágazás, de az állatnévnek – amely kifejlett, herélt szarvasmarha megnevezése – alapul szolgáló szó vagy a szarvával kapcsolatos, vagy a nemi szervével. Ez utóbbi jelentést erősítik a csuv. *vākār*, dial. *mākār* ’bika, ökör’, ÓT. *öküz*, ujj. *hoküz*, üzb. *hukiz*.⁶ Ez utóbbi két adat azért is értékes, mert az ujjur és az üzbég mint szkíta-hun utódnnyelvek szintén *h-* szókezdőt tartalmaznak.

130. old.: Újabb kitűnő észrevétel: „Megfigyeltük, hogy a teremtés művének kódrendszere a rovásbetűk formavilágában kapott helyet,...”. Mindezt megtárogatjuk azzal a megállapításunkkal, mely szerint a kommunikáció, a nyelv megnyilvánulási formái, köztük a beszéd és az írás egyszerre jöttek létre, s ennek alapul a víz szolgált a hangjával és a formájával stb.

⁶ Eleink gondolkodása szerint az elágazó folyó is dudorodó, kiálló ugyanúgy, mit a bika nemi szerve, s a bikának ez a legfőbb megkülönböztető jegye.

136. old. Az *ét*, *étek*, *eszik* szavakban az *é* valóban alapgyök, másképpen abszolút szótó. A *bendő* (< *ben* + *dő*) első eleme a *ben* a *bel*, *bél* változatokkal rokon, a *-dő* pedig helyhatározórag.

137. old. A *titok* alakváltozata a **tilik*, amelynek fejleménye a *tilt* ige *til* töve.

A *ti*, *til* pedig az *élet* szó *éle-* részével tartozik össze etimológiailag s a *til* eredetileg élő vizet jelölt, amelynek fejleménye a *folyik*, *folik*, *folyó*, *foló*. Eleink gondolkodása szerint a mozgó víz az élő víz, másképpen élő az, ami mozog.

145. old.: A *mennyei* szó relatív töve a *mennye*, amely a *menny* és a *mennye* változattal tartozik össze. Elemekre bontva: *men*, *meny*: szótó + *nye*: képző, *men*, *meny*: szótó + *-ny*: képző, illetőleg *men*, *meny*: szótó + *-nyek*: képző. A szótó rokon a törökségben ismert *mengü* ’örök’ jelentésű szóval, de hajló, görbe jelentése is van, vö.: magy. *mánfa* *mán* része. Ez utóbbi megvan településnévben is, vö.: *Mánfa*.

168. old.: Gyárfás Ágnes könyvét elismerés illeti azért is, mert arról írt, amiről még nem írtak. „Ki volt ez a nép, amely a HB-ben szereplő és a mai magyar nyelvben is fellelhető gyökökkel fejezte ki áhítatos gondolatait, erről a mai tudomány nem ad számot.” Sőt, a Magyar Tudományos Akadémia álláspontja szembe helyezkedik magával a gyökkel is helytelenül.

169. old.: Labat szótárára gondolva igen lényeges, hogy „létezik egy olyan gyökszó gyűjtemény, amely a HB szavainak megfelelően a magánhangzóival együtt őrizte meg a több ezer éves alapszavakat. Labat szótárának és ennek a régi nyelvnek ez a legfőbb érdeme, hogy tisztán megőrizte egy olyan nyelv gyökállományát, amely magán- és mássalhangzóiban megfelel a magyar nyelvnek mind történeti, mind mai szóállományának”.

177. old.: A Labat szótárában található *mund* ’dalol’ szó elvileg összetartozik a magy. *mond* szóval, amelynek a töve (*mun* < *mu*: abszolút szótó + *-n*: képző, *mon* < *mo*: abszolút szótó + *-n*: képző) etimológiailag azonos a magy. *ének* (< *é*: abszolút szótó + *-nek*: képző) szóval.

Gyárfás Ágnes a munkája elején írta, mi záró gondolatként emeljük ki: A HB „Értékes, mert magyar és azért is, mert a lélekkel foglalkozik. A magyarság számára legfontosabb a lélek ügye és a Világmindenségben kijelölt feladata a lélekkel való törődés.” (16. old.)

Bár a szerzőnek a saját feladata szempontjából igazat kell adnunk, mely szerint „Mi elfogadjuk a nyelvnek kitűnő olvasatát. Nem nyelvi, hanem ér-

telmi szempontból olvastuk el újra s elemeztük kérdeve kifejtő módon mondattanilag. Azért tartjuk fontosnak ezt az elemző módszert, mert a mondattani elemzés kérdései rávezetnek a pontos szófaji megfelelésekre is.” (17. old.). Engem éppen ezek a gondolatok ébresztettek rá arra, hogy az eddigi hangtani és alaktani elemzéseket újra számba kell venni, el kell végezni azoknak a kritikai bemutatását, s a Halotti Beszéd hangtani és alaktani vizsgálatát immár az új ismeretek birtokában el kell végezni azért, hogy minél kevesebb félreértés, tévedés maradjon benne, sőt, lehetőleg tökéletes, igaz elemzését adjuk a legrégibb összefüggő írott magyar nyelvemléknek.

Egyértelmű, Gyárfás Ágnes könyve hiánypótló, tömör, óriási tudás rejlik minden sora mögött, amely nem hamis utakon jár. Megérdemli az odafigyelést, beszélni és írni kell róla. Valamennyi megállapítása figyelemre méltó, egyformán fontos és nagyszerű. Példamutatóan elemző mű Gyárfás Ágnes könyve. Az érdemei közé tartozik az is, felhívta a figyelmet arra, hogy több oldalról megközelítve kell megvizsgálni a Halotti Beszédet. A szerző mondattani szempontból értelmezi, egyben belehelyezi abba az ősi tudásba, amely megvan a magyar nyelvben de sok elemet megőriztek a magyarral kapcsolatos nyelvek, különös tekintettel a Mezopotámiában ismert és használt ősi nyelvre, amelyet Gyárfás Ágnes a turánival azonosnak tart, s amelynek köze van a szkítához és a hunhoz. Bár a bemutatás és elemzés első sorban a Magyar Tudományos Akadémia feladata lenne, ennek az érdeklődésnek a hiányában azokhoz a szakemberekhez szólunk, akik a mezopotámiai ékjeles írásnak, a korábbi pecséthengereknek az ismerői, a Halotti Beszéd nyelvi elemzésének szakemberei, a magyar nyelv és a magyarral kapcsolatban lévő nyelveknek a tudói, ismerői, sőt a szkíta és a hun nyelvekről is tájékozottak, hogy ismerkedjenek meg Gyárfás Ágnes könyvével és szóljanak róla ők is.

Igen lényeges, hogy Gyárfás Ágnes újat alkotott, mindemellett a megállapításai nem mondanak ellen Szentkatolnai Bálint Gábor írásainak és Ucsiraltu kínai mongol professzor hun kutatásainak, valamint a földrajzi névi kutatásainkból kiolvasható következtetéseknek. Ezek a munkák kölcsönösen megtámogatják és kiegészítik egymást. S ez azért természetes és szükségszerű, mert mindaz, ami a HB kapcsán olvasható e könyvben, benne van a nyelvünkben és kiolvasható a földrajzi nevekből is.

RÖVIDÍTÉSEK

ang.	angol
bask.	baskír
csuv.	csuvas
HB.	Halotti Beszéd
Kasg.	Kasgari
ko.	komi
ld.	lásd
magy.	magyar
or.	orosz
oszm.	oszmán
osztj.	osztják
ÓT.	ótörök
tör.	török
ujg.	ujgur
üzb.	üzbég
vog.	vogul
vö.	vesd össze

FORRÁSOK, IRODALOM

CZEGLÉDI 2004-2007

CZEGLÉDI Katalin: A földrajzi nevek hangtana, mondattana. in: Nyelvészeti őstörténeti füzetek 1-5.

CZEGLÉDI 2010

CZEGLÉDI Katalin: A földrajzi nevek gyökrendszere. Farkas Lőrinc Imre Könyvkiadó, Budapest, 2010. Megjelenés alatt.

ERDÉLYI 2004

ERDÉLYI István: Őseink nyomában. Masszi Kiadó, Budapest 2004: 53.

GYÁRFÁS 2010

GYÁRFÁS Ágnes: A halotti beszéd mondattana. MBE Miskolc, 2010.

Kasg.

Maxmüd al-Kāšyari 2008. Orosz nyelvről fordította Czeglédi Katalin, Megjelenés alatt a Helikon Kiadónál. A könyv eredeti címe *Dīvān Luġāt at-Turk*, oroszra fordította, az előszót és a megjegyzéseket írta Z. – M. Auezova. A szöveget összeállította R. Ermersz. – Almati: Dajk-Press, 2005. – 1288 oldal + 2 oldal.

OBRUSÁNSZKY 2007

Obrusánszky Borbála szerk., A magyarság eredetének nyelvészeti kérdései. Szentkatolnai Bálint Gábor emlékkonferencia kiadványa, Táltos Kiadó 2007.

UCSIRALTU 2008

UCSIRALTU: A hun nyelv szavai, Napkút Kiadó Budapest, 2008.

Siklósi András

A MAGYARSÁG KÜLDETÉSE: HARC AZ ISTENI VILÁGOSSÁGÉRT
A SÁTÁNI SÖTÉTSÉG ELLEN*

- Mottó:** 1.) „Akit magyarnak teremtett az Úristen, és nem fogja pártját nemzetének – nem derék ember!” (*Széchenyi István*)
- 2.) „A kormányzás gazdag emberek összeesküvése annak érdekében, hogy a közjó nevében szerezhessék meg, amire szükségük van.” (*Morus Tamás*)
- 3.) „Vagy létrehozod magadnak a jövődet, vagy az áldozatává válsz annak a jövőnek, amit valaki más létrehoz neked.” (*Arthur K. Cebrowski*)
- 4.) „Nem az a csoda, hogy Magyarország olyan, amilyen; az a csoda, hogy van. De azért ne sajnáljuk magunkat. Ehhez a történelmi sorshoz, amely alakított bennünket, mi is hozzáadtuk a magunkét: kígyóembert csak abból lehet csinálni, akinek elég puhák és hajlékonyak a csontjai. Minden más csont törik.” (*Márai Sándor*)
- 5.) „... az Úr megszabadítani csak akkor fog benneteket, amikor visszatértek az Ő törvényéhez s egymás szeretetében, egymás támogatásában nemzetté váltok újra. Lélekben tiszta, jellemében erős, szeretetben tántoríthatatlan, s az Úr törvényének tudásában bölcs és engedelmes nemzetté, kikben önmagára ismerhet újra a Teremtő Atya. A szeretet ereje mindenkire képes, de a szeretet hiánya képtelenné teszi a legjobb szándékot is.” (*Wass Albert*)
- 6.) „A Szent Korona bűvópatakként végigkíséri a magyarság sorsát, amikor kell, felbukkan, hogy annak tiszta forrásában megtisztálkodhassunk. Elérkezett az idő a teljes megtisztuláshoz!” (*Bálint Sándor*)
- 7.) „Senki sem reménytelenebbül rabszolga, mint aki tévesen hiszi, hogy szabad.” (*J. W. Goethe*)

Szeretnék mindenkit emlékeztetni arra, hogy 1992 óta ez a mostani összejevetelünk immár a tizenkettedik a sorban, ami bizony nem megveendő szám. Különösen szép jubileum ez, ha azt is megemlíthetjük, hogy a „módszerváltás” utáni Magyarországon mi kezdtük el először az efféle östörténeti, kulturális és nemzetvédelmi konferenciák szervezését, lebonyolítását. Azóta sok-sok kiváló előadónak biztosítottunk lehetőséget, hogy kutatási eredményeiről beszámoljon, vagy nézeteit megossza velünk; s persze a közönség soraiban is akadnak olyanok, akik szinte valamennyi eddigi találkozónkra eljöttek. Sajnos közöttük s a fellépők közt is szaporodnak már a halottaink; ugyanakkor örömeinkre szolgál az, hogy mindig vannak, akik a helyükre állnak, s ezzel valamelyest pótolják szomorú veszteségeinket. Ma már számtalan hasonló rendezvényen vehetünk részt szerte az

országban, mégis büszkék lehetünk arra, hogy mi voltunk az elsők, az úttörők, akiknek ez az eszébe jutott. S mint tudjuk, a jó példa ragadós; ma már számolni sem bíránk, hogy hányan követtek azóta bennünket, aminek persze szívből örvendünk, és soha nem volt bennünk irigység vagy féltékenység irántuk. Hiszen nem az a lényeges, hogy ki áll az élen, hanem csupán az, hogy ki használ többet nemzetének. Nemes versengés ez, aminek hasznát végül az öntudatára ébredő magyarság arathatja le.

Megnyitómat hadd indítsam egy ide illő, 1848-as *Kossuth*-i gondolattal: „A magyar nemzet háromezred óta esztendőn át sokat szenvedett. Török és tatár dúlta édes hazánk kebelét, s a királyok idegen, gonosz tanácsosai és a hazának háládatlan fia sokszor elárulták e szegény nemzetet; de mióta Isten e világot megteremtette, soha még oly ocsmány árulást nem hallott az embernek fia, mint aminővel most hazánkat meg akarják ölni a hitsegők. Ha most a magyar nemzetnek minden fia,

* Siklósi András bevezető előadása a XII. Szittya Világtalálkozón 2010. VI. 12-13-án Budapesten a MVSZ székében

aki csak karját bírja, fel nem kél földjét védeni, akkor kiirtanak saját hazádból, szegény magyar nép! Országodat, mit őseid vérrel szereztek, áru-lással szétrabolják. Ki fognak irtani az élő nemzetek sorából, hogy szegény hazádnak még csak neve se maradjon fenn.”

E ma is frissen ható, látnoki szavak felidézése után nézzük meg, miben is áll az a barbár népirtás, melyet minden előző kornál szervezetten és hatékonyabban folytatnak ellenünk elvetemült zsarnokaink, külső és belső ellenségeink. Fölsimerve a magyarság tényleges isteni kiválasztottságát és sajátos küldetését, vagyis azt, hogy mi vagyunk a tudás s a szakrális égi fény hordozói és közvetítői, a világ népeinek tanítói és gyógyítói, a turáni (sumér, szittyá, hun stb.) népek kultúrkincsének örökösei és továbbvivői; – mindezeknek az ellenkezőjét megtestesítő sátáni (szemita, indoeurópai, pánszláv stb.) erők arra szövetkeztek, hogy fajtánkat tönkretegyék és írmagostul kipusztítsák, maradék hazánkat pedig végleg meghódítsák és elorozzák tőlünk. A teljesség igénye nélkül említsük meg ennek néhány jól bevált módszerét. 45 évnyi kommunista vérengzés után az utóbbi 20 év posztbolsevista-neoliberális rendszerében tovább folytatódott a magyarság megosztása, elnemzetlenítése, anyanyelvének, hagyományainak rombolása, őstörténetének (lásd finnugorizmus!), történelmének hamisítása, irodalmának és művészetének elposványosítása, hitének, erkölcsének mételyezése, szellemi-lelki gyökereinek és hajtásainak szétvagdosása, anyagi javainak elrablása, életfeltételeinek, létbiztonságának, családi, szakmai és baráti közösségeinek fölszámolása, egészségének (pl. ételeink, italaink tudatos mérgezésével, a konyhasóban levő Na-K optimális 30/1-es arányának eltorzításával, a génkezelt hulladékok táplálékként való árusításával, a növények vegyszerezésével s a szántóföldek okatlan műtrágyázásával stb.), ellenálló képességének, reményeinek lenullázása. A globális gyaratbirodalom honi helytartói oly súlyos kalodába vertek bennünket, olyan áthághatatlan börtönfalakat emeltek körénk, ahonnan „demokratikus játékszabályok” s „jogállami keretek” közt nincsen szabadulás.

Megakadályozták az igazságtételt, az elszámoltatást és felelősségre vonást, a háború után „államosított” ingó és ingatlan vagyonok becsületes visszaadását; elprivatizálták, külföldi kézre

juttatták, vagy bezárták gyárainkat, üzeinket, bányáinkat, infrastruktúránkat, megfojtották a mezőgazdasági kistermelőket, adminisztratív eszközökkel és adóterhekkel agyonnyomták a kisvállalkozókat, kiskereskedőket, milliőkat taszítottak munkanélküliségbe, sőt a valutáris hitelek bedőlése miatt otthontalanságba; a pénzünket elinflálták, a béreket és nyugdíjakat befagyasztották, az árakat s a szolgáltatások, közművek díjait a csillagokig emelték. A csaló, nyereszkes bankokat rendszeresen „konszolidálták”, az általuk létrehozott „álságos válságot” megszorításokkal kompenzálták; nyakunkba sózták a tömérdek haszonleső multi-céget, piacainkat sorban föladták, totálisan eladósították az országot, s kiszolgáltatták az IMF és a Világbank kénye-kedvére; ránk erőltették az euroatlanti szövetséget, vagyis a NATO-ba és az EU-ba való belépést. Színvonalas iskoláinkat, oktatásunkat lezüllesztették, jól működő kultúrházainkat, közintézményeinket likvidálták, kórházainkat, egészségügyünket szétzilálták, honvédő katonáinkat szélnek eresztették. A politikát, a sajtót, a rendőrséget, a bírakat, ügyészeket és az egyházakat korrumpálták, prostituálták; szülőföldünket szabad prédává tették, s egy minden ízében hazug, dögszagot árasztó pártokráciát, egy idegen szívű és érdekű zsványbandát emeltek fölnk. Elmulasztották a megtépzott jogfolytonosság és ősi Alkotmányunk, szokásrendünk helyreállítását, megfosztottak bennünket minden kapaszkodótól, a túlélés s a fölemelkedés halvány esélyétől is. Ránk zúdították a világ összes szennyét, törvénytelenységét, kifordítottak önmagunkból, megtörték gerincünket, osztályrészünké tették a kilátástalanságot, a mindennapi poklot; minket hontalan koldussá, édeni hazánkat pedig sivataggá „reformálták”; s közben szüntelenül gyalázták, becsmérelték, fasisztázták, antiszemitázták egész népünket. Fölsorolni is lehetetlen, mennyi bűnt, árulást, ördögi cselszövést követtek el a rovasunkra, a legcsekélyebb következmények nélkül. Ilyen mélységből talpra állni bizony roppant nehéz, majdhogynem lehetetlen.

Mindenekelőtt elfogulatlan nyíltsággal szembe kell néznünk önmagunkkal, saját mulasztásainkkal, hibáinkkal, gyávaságunkkal, önzésünkkel, közönyünkkel és kishitőségünkkel. Föl kell térképeznünk országunk és népünk állapotát, betegségeit, lajstromba kell vennünk megmaradt értékeinket, föl kell vázolnunk közvetlen és táv-

latos céljainkat, általános jövőképünket, föl kell mérni erőnket és lehetőségeinket. Meg kell nevezni, le kell leplezni kártevőinket, vérszívó élőködőinket, külső és belső sírásóinkat; s bátran szembe kell szállnunk velük, hogy félreállíthassuk, legyőzhessük és szigorúan megbüntethessük őket, „érdemeik” szerint. Tudatosítani kell a legszélesebb körökben, hogy **hazánk a Szent Korona országa, s egyben Regnum Marianum is, mely csak a Korona értékrendjén alapuló, a tökéletességet közelítő Alkotmányunk és törvénytárunk rehabilitálásával menthető meg;** s persze a jelenlegi áldemokratikus rendszer megdöntése és szemétre hajítása után a királyságot is újra be kell vezetnünk, mint az egyetlen lehetséges, számunkra elfogadható államformát.

Azonnali hatállyal **ki kell törnünk az adóságcsapdából,** azaz meg kell tagadnunk az általunk soha nem hasznosított, virtuális hitelek kamatjainak végeláthatatlan törlesztését; s mielőbb **ki kell ugranunk a NATO és az EU halálos szorításából,** hogy visszaszerezhessük rég elvesztett szabadságunknak és szuverenitásunknak legalább a töredékeit. A kezelhetetlen pénzszivattyúként működő oligarchikus finánciókét el kell zavarni, a multikat s a bankokat keményen meg kell adóztatni, ill. visszaéléseiket, monopolhelyzetüket meg kell szüntetni, s kizárólag a rászoruló hazai kis- és középvállalatokat lehet támogatni. Fondorlással „eltüntetett” javainkat, stratégiai közműveinket ismét köztulajdonba kell venni, a görbe úton, panamákkal szerzett magánvagyonokat el kell kobozni; biztosítani kell a nyugdíjak értékállóságát, a bérek és fizetések európai színvonalát, az adóterhek és az árak normalizálását, a szociális segélyek közmunkához kötését, a magzatok, a gyermekek s a családok védelmét; **meg kell fordítani a népesség katasztrofális fogyását,** továbbá meg kell gátolni a lakások elárverezését, ill. mindenkinek munkahelyet és biztos megélhetést kell teremteni. Nyilvánosságra kell hozni a korrekt ügynöklistákat, korlátozni kell a pártok túlhatalmát, de még szerencsésebb valamennyit betiltani; **el kell indítani az általános tisztogatást a politikában, a gazdaságban, a pénzintézeteknél, a közhivatalokban, a végrehajtó szerveknél, a sajtóban, a kultúrában, az egyházakban s az élet valamennyi területén.** Nincs mód itt minden szükséges intézkedést számba venni, csupán jelezni kívántam, hogy milyen sok tennivaló áll előttünk, ha

el akarjuk érni, hogy Magyarország végre a magyaroké lehessen, ha az általános romlás és rothadás közepén egy élhető hazát szeretnénk megalapozni.

Kárpát-medencei viszonylatban igazi megoldást a magyarság problémáira csak a teljes határrevízió jelenthet. Erről sohasem szabad lemondanunk, még akkor sem, ha egyelőre nem kínálkozik rá közvetlen lehetőség. **A kettős állampolgárság meghonosítása** (pontosabban a magyar állampolgárság visszaadása) már régi tartozása volt kormányainknak, de ez legföljebb csak átmeneti javulást hozhat, miként a területi, kulturális és perszonális autonómiák kicsikarása is. Sajnos a most megszavazott állampolgársági törvény csupán egy kilúgozott, „fékezett habzású” változat, hiszen nem alanyi jogon jár, hanem csak egyéni kérelemre adható, továbbá a szavazati jogtól is megfosztja mindazokat a testvéreinket, akiknek nincs állandó magyarországi otthona. (Ilyen értelemben alig jelent többet, mint a néhai „magyar igazolvány”.) Ráadásul további kapukat nyit a külföldi zsidóság hazánkba özönlése előtt, ill. a halmozott lakóingatlan és termőföld felvásárlásait sem képes megakadályozni. Elmondhatjuk, hogy a törvény **ilyen formájú bevezetése nem az egyetlen magyarság érdekeit szolgálja, hanem sokkal inkább a meghódításunkra és kifosztásunkra áhító zionistákét.** Nem véletlen, hogy e „mézesmadzagot” a Mázsizis üdvözölte legharsányabban, mintegy a „holokausztért nyújtandó leghatékonyabb kárpótlásnak” tartva. A magyarokat ezzel megint megvezették: látszólag ugyan adtak valamit, de legalább ennyi kárt is okoztak vele. Tehát ez a jogszabály nem más, mint a „nesze semmi, fogd meg jól” tipikus esete. (A Fidesz learathatja a „dicsőséget”, de vajon mi jut ebből a magyarságnak?) Ha egy valódi nemzeti kormányunk lesz egyszer, ezt az állampolgársági törvényt rögvest módosítani kell; előnyeiből kizárva mindazokat, akik nem tartoznak szorosan nemzetünkhöz, akiknek csak „térkép e táj” (vagy busás profitot tejlő üzleti telephely); viszont bővíteni kell azokat a vonzatait, amelyek előbbre vihetik a magyarság ébredését, egységesülését, fölemelkedését és gyarapodását.

Rendkívül fontos a teljes önrendelkezés kiharcolása, mert enélkül mindörökre csonkák, bénák és rabszolgasorba kényszerített páriák mara-

dunk! A végzetesen fölfakadt magyar sebek fájalmának csillapítása és a Kárpát-medencei népek harmonikus együttélése csak az önrendelkezés, a szabadság és egyenjogúság alapján oldható meg. A magyarság ma mindenütt (az anyaországban is!) huszadrangú igásbaromként tengődik, diszkriminációknak és jogi hátrányoknak, valamint agresszív sovinizmusok támadásának kitéve szenved, önsorsának irányításába semmilyen beleszólása nincs. (Európa minden népe – beleértve a balti s a balkáni kis népeket is – szabad és független, de a magyarok még autonómiát sem kapnak sehol elrabolt területeinken.) **A Kárpát-medence sok ezer éves szerves földrajzi, történelmi, gazdasági és kulturális egység, mely megbonthatatlan volt egészen Trianonig, ahol egy erőszakos, fenyegető békediktátummal részeire szabdalták.** Azóta életterünket bizonytalanságok, egyenlőtlenségek és folytonos ármánykodások, konfliktusok sújtják. Az önrendelkezés természetes és egyetemes nemzetközi jog, amely nekünk is jár; azonban ezt követelnünk és hasznosítanunk kell, mert a passzivitásban végérvényesen elsikkad. Ezt a jogot minden kontinensen kötelezően be kell(ene) tartani, lemondani sem lehet róla, s valamennyi államközi szerződés semmis (a trianoni és a párizsi is!), amely ezt megszegi, azaz külső (pl. szabadkőműves) terroron alapul.

Vegyük kezünkbe a sorsunkat, s közös akaratnyilvánítással szorgalmazzunk mindenütt népszavazást a hóhérbárdal széthasított magyarság nemzeti és területi egységének visszaállítására végett, amit mindeddig megtagadtak tőlünk! Ne hagyjuk veszni önrendelkezési jogunkat, hiszen ez összmagyar nemzeti ügy! A megvénült, zenitjén túllépett Európa békéje és boldogulása, országainak laza konföderációja is azon múlik, hogy a többi néphez hasonlóan a magyarság is szabadon, mások önkényeskedésétől függetlenül, igazságos és méltányos körülmények közt létezhesen.

A magyarság hivatásának, küldetésének megvilágításához hívjuk segítségül – vallásuktól függetlenül – azokat a hazai és külföldi szenteket, istenes személyeket, akik elmélyült hitük révén maguktól vagy égi sugallatok, jelenések hatására fölismertek olyan igazságokat, melyek a hétköznapi emberek előtt rejtve maradnak. Nem tisztem eldönteni, mennyire hitelesek ezek a közlések, kinyilatkoztatások; s másoknak is azt javasolom,

hogy a körülmények és valóságtartalmak firtatása helyett, inkább imádságos lélekkel próbáljanak meg eltöprengeni a bennük foglaltakon. Figyeljenek arra, hogy mennyi békesség, jóindulat, szelídség és szeretet árad belőlük.

Árpád-házi Szent Margitnak tulajdonítható az alábbi nekünk szóló üzenet: „Én Magyar Nemzetem! Amikor Atyám és én magam felajánlottam életemet égő áldozatként az Úrnak, még nem tudhattam, hogy közel ezer év távlatában hányszor kell ezt ismét megtennem. Vajon az a nép, mely az enyém, melyet annyira szeretek, melyet annyira szeretünk sokan, hány és hány tatárjárást kell, hogy megérjen? Íme, most is, egy új tatárjárás küszöbén, amikor a sáskahad nem a földeket emészti fel, hanem a lelkeket akarja kárhozatba taszítani, minden erőmmel azon vagyok, hogy kiengeszteljem az Urat, a mi Istenünket, a fonséges Királyt értetek. (...) Drága népem! Egy új Kán söpör végig rajtatok, egy új Had, melyet sokkal nagyobb vezér vezet, mint akkor a tatárokat; a liberalizmus hada (ugye megneveznem is fölösleges a fajtajukat? – S. A.), magával a Sátánnal az élen, akarja letarolni ezt a nemzetet. Ne hagyjátok! Ne hagyjátok testvéreim!”

Magyarország Órangyalának üzenete (2008. jan. 23.): „...hála és végtelen szeretetünk nektek, Magyaroknak, mert Ti vagytok a Föld Lelkének őrizői, gyógyítói, tanítói. Minden változás a szívből indul. Szeretet, szeretet szálljon rátok. Nagy tanítók, ki az élő Istent hordozta magában, Jézus Krisztus, kinek magyar gyökerei pártus vonalon tagadhatatlanok, azt tanította nektek, hogy Isten országa láthatatlan módon jön el, és senki sem tudja ennek az idejét. Ezért legyetek készen mindenkor, ugyanis ez új Föld eljövetele nem rajtunk Angyalokon, hanem rajtatok, Embereken múlik. Csak Ti nyithatjátok meg a megvalósulásának kapuit szellemi és lelki felemelkedések által. (...) A szeretet sugarán szólok most hozzátok. Feladatom nem az egyén, hanem Magyarország és a magyarság segítése, védelme. Inspiráltalak Titeket, gyógyítókat, tanítókat, hagyományőrzőket egyaránt. Mindig is itt voltam veletek, azonban a kollektív összekapcsolódás most jött létre, és most van itt az ideje, hogy mediális úton szóljak hozzátok. Nagy esemény készülődik, áldás, nagy erő száll Magyarországra, a Kárpát-medencére.”

A *Szűzanya* a következőket mondja: „Drága gyermekeim! Meg kell, hogy értsétek, veszély fenyeget titeket. A Sátán acsarkodása, mely a kiválasztott, szeretett nép ellen szól (itt ránk céloz, véletlenül sem a zsidóságra! – S. A.), hogy minél több lelket el tudjon magával ragadni. (...) Gyermekeim! A ti igazságotok nem Szent Fiam igazsága; ha a saját igazatokat keresitek, elbuktok. Ne engedjétek a csábításnak! Az igazság maga Szent Fiam, a keresztre feszített, aki most is ott van a keresztfán. Nézzetek rá! Az igazság csakis ott van! Szívetekből megbocsátva ellenségeiteknek, imádkozzatok vele együtt: 'Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.' A győzelem így a tiétek lesz. Az a győzelem, melyet Szent Fiam ígért mindazoknak, akik szeretik és követik őt. Engedjétek meg Szent Fiamnak, hogy Ő mutassa meg hatalmát, szelídséggel, türelemmel, szeretettel – ne akadályozzátok meg benne a ti akaratotokkal.”

Master Tanpei Rinpoce – utazó tibeti láma 2005-ben kijelentette: „Most vajúdik a Föld, és a Kárpát-medencében szüli a jövőt. Önök, magyarok, elképzelni sem tudják, milyen büszkék lehetnek nemzetükre, magyarságukra. Mi biztosan tudjuk, hogy a világ szellemi, lelki és spirituális megújítása az Önök országából fog elindulni. A világ szívcsakrája az Önök országában, a Pilisben található. Ez a spirituális megújítás már elkezdődött Önöknél!”

A *Dalai Láma* így szól hozzánk: „Magyarok! Biztos vagyok abban, hogy egy ilyen nagy múltú nemzet fényes jövő előtt áll. Kérem, dolgozzanak továbbra is keményen, és távlatokban gondolkodjanak! Tartsák szem előtt azokat a nemes célokat, amelyek a közös érdekeket szolgálják.”

Karizmatikus találkozó, Budapest, 1998: Rómában egy érsek 3 sorból álló kézírásos levelet kapott, mely szerint: „Magyarországnak kulcsfontosságú küldetése van Európában. Próféták támadnak, és prófétálni fognak Európa szívében.”

Don Gobbi – olasz papi, a *Máriás Papi Mozgalom vezetője* így tolmácsolta Szűzanyánk ránk vonatkozó szavait: „Az én népemnek lelkileg át kell alakulnia, hogy a küldetését betölthesse Isten dicsőségére, az emberiség javára és saját boldogságára. Népemnek minden egyes fiát és leányát aggódó szeretettel hívom anyai Szívemre; a katoli-

kus keresztények ajánlják fel magukat Szeplőtelen Szívemnek. Naponta imádkozzák el szentolvasómat, egyenként vagy családjukkal közösen, a titkain elmélkedve. Törekedjenek Isten mindent átható szerető jelenlétének és az én anyai segítő jelenlétemnek állandó tudatában élni. (...) Isten már azzal kitüntette ezt a népet, hogy különleges tulajdonomba adta az államalapításnál. E korban pedig Szeplőtelen Szívem világraszóló békediadalának kiváltságos szereplője lesz.. Ti vagytok e sokat szenvedett magyar földön a Szeplőtelen Szívemből áradó fénysugarak. Most még sűrű sötétség vesz körül benneteket, és nagy veszélyben vagytok. Tárjátok ki az emberek szívét, hogy befogadják ajándékomat. Én a Szeretet Királynője vagyok. Ha az általam mutatott úton haladtok, képessé váltok arra, hogy legyőzzetek minden akadályt, amit Ellenfelem (a Sátán! – S. A.) ma még elétek állít. Készítsétek elő a béke új korszakát, segítsetek a sok eltévelyedett gyermeknek visszafordulni az Úrhoz, mert az Atya nagy szeretettel vár.”

Natalia nővér, a híres látnok, egyháziilag is elfogadott egyik 1986-os magán-kinyilatkoztatása: „Ismét megláthattam Magyarországot jövő fényességében. Láttam, hogy népe káromlás nélkül él, szüntelen buzgalomban a mennyei javak iránt. Azt is láttam, hogy ezt a megújítást egyetlen dolog tette lehetővé: az ország mennyei Patrónájára való teljes ráhagyatkozás, a belé vetett mélyes hit és bizalom, s az Őt ünneplő és hirdető kultuszok terjesztése nemcsak az országban, hanem az egész világon. Ősi kiváltsága: a Mária-tisztelet volt boldogságának forrása. – Jézus azt mondta nekem, kívánja, hogy a magyar nép különösképpen megismerje, tisztelje és szeresse Édesanyját úgy, mint a Világ Győzelmes Királynőjét. Mégpedig oly módon, ahogyan a gyermek ismeri, tiszteli és szereti földi édesanyját. Kéri ezt azért, mert ennek a népnek jogilag valóban Szűz Mária a Királynője. Szűzanyánk többször is kifejezte, hogy a magyar népet Ő tulajdonának tekint. Az elmúlt évszázadok azért is voltak annyi vérrel és könnyel telítettek, mert ez a nép ugyancsak a Golgotát járta, miként Királynője és Édesanyja. De megígérte a föltámadást is.” (...) Innentől Jézus közvetlenül szól Natálián keresztül: „Nagy jövő vár Anyám országára, s általa az egész világ kegyelmet nyer. Miként a betlehemi istállóban elkezdődött a meg-

váltás, úgy a magyar földön elkezdődik az én nagy munkám: a bűn megszüntetése, eltörlése a föld színéről, a lelkek megszentelése, a Sátán legyőzése és az én országomnak diadalmas uralma. Ez pedig – miként mondtam – annyiban fog sikerülni, amennyiben Szeplőtelen Anyámnak, mint a Világ Győzelmes Királynőjének megadják a nyilvános tiszteletet és elismerést.”

Tehát, a föntiek szerint, rajtunk a világ szemé, s oly fényes, dicsőséges jövőnek nézünk elébe (ha el nem puskázzuk!), hogy erről kellene harsognia minden templomi szószéknek és sajtóterméknek; mégis az agyonhallgatás miatt még a hívő, nemzeti érzelmű magyarok is alig-alig tudnak róla. Pedig ezen üzeneteknek és próféciáknak birtokában és széles körű ismeretében egész más lehetne az életünk: a legsötétebb Vaskorból (Káljúga!) ismét áttérhetnénk az Istenhez közeli Aranykorba. **A Föld sorsa Magyarországon múlik! Isten nekünk szánta azt a feladatot, hogy aktívan részt vegyünk művében, a Sátán letaszításában.** Kulcsszerepünk van ebben! Sajnos a gonosz is tudja ezt, nem véletlenül szervezkedik folyton ellenünk. Ne reméljük, hogy csak gazdaságilag akar tönkretenni bennünket. Az igazi célja a magyarok kiirtása vagy elüldözése a Kárpát-medencéből! Az életben maradó és szülőföldjét el nem hagyó magyarságnak pedig a szolganép szerepét szánja. Épp ezért **hinnünk kell, és nem szabad beletörődnünk tragikus sorsunkba; tilos meghátrálnunk a veszélyek, fenyegetések elől! Legfőbb dolgunk az erkölcsi megújulás s a lelki átalakulás!** (Materiálisabban fogalmazva: az energiaszintünk, a rezgésszámunk emelése, vagyis a folytonos töltekezés és

pozitív kisugárzás.) Túl kell lépniünk e mai jobboldali és baloldali politikai bordélyházon, az anyagi javak, a siker és hírnév hajszolásán. **Kizárólag a magyarság távlatos érdekeit, magasztosabb céljait szem előtt tartva, testvéri, szolidáris közösségbe forrva indulhatunk el a fölfelé vivő úton. Megint csak magunkra számíthatunk, mint történelmünk során mindig; viszont az is igaz, hogy csak táltos nemzet képes „megtáltosodni”. Ne féljünk hát semmitől, ébredjünk föl végre, és merjünk nagyok lenni!**

A Kárpát-medence egésze **historiai jelentőségű korforduló előtt áll, melynek tétje nagy múltú nemzetünk megsemmisülése vagy újjászületése.** Az egybehangzó jóslatok szerint az Európában s a világban hamarosan esedékes, kozmikus dimenziójú változások kiindulópontja, **spirituális centruma is édes hazánk lesz,** melyre alaposan föl kell készülnünk, ha nem óhajtunk kudarcot vallani. A gyűlölet, az embertelenség s a halál rémuralma nem győzhet végleg a szeretet, a humánus s az örök élet csodája fölött! **Minden hazafinak szent kötelessége küzdeni ősi jussunkért s a keresztre feszített magyarság föltámadásáért!** Itt és most tegyünk fogadalmat erre, s ahogyan megtartjuk, a mindenható Isten úgy segítsen minket! Esküdjünk, hogy visszatérünk az üdvözüléshez vezető, ám könnyelműen, felelőtlenül elhagyott jézusi ösvényre; esküdjünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

Megköszönve megtisztelő figyelmüket, ezzel a 2010-es SZVT-t megnyitottnak nyilvánítom. Éreznék jól magukat, s hasznosítsák eredményesen mindnyájunk javára a körünkben szerzett új ismereteiket és tapasztalataikat.

AZ ÖSSZMAGYAR EGYSÉGÉRT ÉS MEGMARADÁSÉRT

Az elmúlt néhány évtizedben a magyar nemzet hajdan dicsőséges, később kudarcokkal, tragédiákkal is terhelt, de mindenkor viharok tépte, sok ezer éves történelmének olyan mélypontjára jutott, ahol már a pusztaság léte, fönnmaradása is veszélybe került, nemhogy megújulása és fölemelkedése. Tapasztalataink szerint a hivatalos politika nem teljesítette alapvető kötelességeit né-

pünkkel szemben, sőt nemegyszer maguk a vezetők váltak legádázabb ellenségeinkké, kerékkötőinkké, a fejlődés és értékörzés elmozdíthatatlan gátjaivá. Úgy véljük, bármilyen hatalom is regnáljon Magyarország élén, a jelenlegi avult, ördögi demokráciában nem lehet képes feladatainak maradéktalan végrehajtására, ill. a nemzeti akarat érvényesítésére. **Ezért gyökeres fordulatra,**

radikális rendszer-, államforma- és paradigmaváltásra van szükség, amely azonban csak a civil lakosság összefogásával és szervezett, bátor közreműködésével érhető el. A politikai elit nem működhet hatékony ellenőrzés nélkül, s nem engedhető meg, hogy az iránta támasztott széles körű elvárásokat figyelmen kívül hagyja, vagy éppen az össznemzeti érdekek, célok és szándékok ellen cselekedjen, felelőtlenül és büntetlenül.

A Szittya Világmozgalom mindig az egyetemes magyarság mostoha helyzetén kívánt javítani, tevékenységét csupán távlatos és magasabb rendű hivatástudat vezérelte; azaz sohasem kötődött egyetlen párthoz, önjelölt klikkhez, ideológiai szekértáborhoz sem. Most is a nagy egészre nézi – s nem óhajt elveszni a részletekben –, amikor a magyarság fundamentális sorskérdéseiről szól, s azokat a stratégiai gondolatokat fogalmazza meg, melyek nélkül lehetetlen bármiféle komolyabb változás kiharcolása. Ennek megfelelően úgy ítéljük meg, hogy **sürgősen vissza kell szerezniünk elfeledett, eltékozolt történelmi örökségünket, sok évezredes ősi jussunkat; mások által lezüllesztett vagy elrabolt nemzeti önbecsülésünket, öntudatunkat, erkölcsi tartásunkat, hitünket és becsületünket.** Véleményünk szerint beteg társadalmunk gyógyítása végett nem elégedhetünk meg felemás „reformokkal”, „megszorító csomagokkal”; vagyis **nem a másodlagos okokat, hanem az elsődleges kiváltó okokat kell kiküszöbölnünk; s az életünkbe haladéktalanul integrálnunk kell azokat a vezérlő eszméket, amik a magyarságot mindmáig megtartották ennyi pusztító vérzivatar dacára is.**

A jövőben szükséges általános nemzetmentést csak olyképpen vázolhatjuk föl és valósíthatjuk meg, ha kizárólag önérdékünkre vagyunk tekintettel; az eddigi megalázó, önfeladó megfelelési kényszerek helyett. Nyilván nem rugaszkodhatunk el teljesen a nemzetközi erőviszonyoktól, a sokat emlegetett „politikai realitásoktól”; azonban világosan ki kell mondanunk, hogy csak azokkal működhetünk együtt bármiben, akik nem akarnak leigázni, kifosztani, gyarmati sorba süllyeszteni, vagy éppenséggel likvidálni bennünket. Jobb, ha tudjuk, hogy mindazok, akik emberszámba se vesznek minket, akik csalárdsággal vagy erőszakkal közelednek hozzánk, akik csak ingyen profitot remélnek tőlünk, bizony azok ellenségeink, éljenek bármelyik kontinensén is a nagyvilágnak!

Mindenre kiterjedő nemzetépítő küzdelmünket egyszerre kell megvívniunk materiális és szakrális síkon is; mert egyik sem nélkülözheti a másikat, külön-külön egyik oldal sikere sem vezethet végleges győzelemre. Ezek után lássuk konkrétan azt a „tízparancsolatot”, amely szükséges ahhoz, hogy a Kárpát-medence magyarsága elmozdulhasson a mostani (v)álságos, csőd közeli holtpontról egy biztatóbb irányba.

I. GAZDASÁGI-ANYAGI FÖLEMELKEDÉSÜNK ESZKÖZEI

1.) A közrend és közbiztonság mielőbbi megerősítése. A „megélhetési” és a „fehérgalléros”, valamint a monetáris bűnözés, ill. a korrupció szigorú fölszámolása. A visszaesők és közszolgálatot ellátók vétkeinek fokozott büntetése. A belső rendvédelmi szervek (rendőrség, ügyészségek, bíróságok) megtisztítása és megerősítése, a honvédő hadsereg ütőképességének biztosítása. Közhatalmi tisztséget csak átvilágított, becsületes, arra alkalmas s a nemzetnek elkötelezett személyek tölthetnek be.

2.) Külföldi hitel- és kamattartozásunk törlesztésének megtagadása, vagy jelentős csökkentésének kivívása. Szabadulás az IMF és a Világbank, valamint a globalizáló multinacionális mamutvállalatok és pénzintézetek rabságából. Nemzetérdekű gazdaság és kereskedelem kiépítése; a hazai kis- és közepes vállalkozások, mezőgazdasági kistermelők támogatása, piacaink bővítése. Munkahelyek teremtése, adócsökkentés, a minimálbérek emelése, a nyugdíjak értékállóvá tétele. A feketegazdaság s a „kiskapuk” megszüntetése, a lehető leghatékonyabb foglalkoztatottság, anyagi gyarapodás és létbiztonság elérése.

3.) A termőföldek, az ország természeti kincsei, műemlékei, stratégiai ágazatai, közművei nem idegeníthetők el, vagy ha ezek elkótyavetyélése („privatizációja”) már megtörtént, vissza kell őket államosítani. A magyarság végzetes fogyását, elszomorító demográfiai mutatóit megfelelő intézkedésekkel sürgősen meg kell fordítani; az idegen etnikumok esztelen betelepítését azonnal meg kell állítani, a jogcím nélkül itt tartózkodókat ki kell toloncolni.

4.) **Kórosan egyoldalú szövetségi kapcsolataink felülbírálata.** A vérszívó terrorista gépezetként működő NATO-ban és EU-ban elfoglalt hátrányos helyzetünk föltárása, elkapkodott csatlakoztatásunk nyomorító szabályainak újratárgyalása; vagy ha ez nem lehetséges, akkor a kilépés megfontolása. Általános nyitás rokonnépeink s a Kelet felé.

5.) **Igazságot Magyarországnak!** Az aljas trianoni és párizsi békediktátumok revíziója; a szétdarabolt Kárpát-medence, a csonkaországi s az utódállamokba kényszerített őshonos magyarság szervezésének, önrendelkezésének visszaszerzése.

II. ERKÖLCSI ÉS SZELLEMI-LELKI MEGÚJULÁSUNK FELTÉTELEI

6.) A Szent Korona értékrendjén alapuló **ősi Alkotmányunk** (ill. Alaptörvényeink) **megszakított jogfolytonosságának helyreállítása**, s egy ezzel harmonizáló törvényhalmaz hatályba léptetése; a valódi, népbárát jogállam megteremtése.

7.) Az utóbbi 65 év **bűnöseinek elszámoltatása és felelősségre vonása**, sanda kapzsisággal összeharcsolt vagyonának elkobzása. Az ártatlanul szenvedők és kismimizettek rehabilitálása, ill. méltányos kárpótlása.

8.) Az önhibájukon kívül munkanélkülivé, szegényé és elesetté vált rétegeket föl kell emelni, a súlyos társadalmi különbségeket valamelyest ki kell egyenlíteni. Gondoskodni kell az édesanyák, a magzatok, a gyermekek s a családok védelméről; a kielégítő egészségügyi ellátásról, az alapvető élelmiszerek, vitaminok és ásványi sók s a tiszta ivóvíz biztosításáról minden népcsoport számára; ugyanakkor törekedni kell a káros, deviáns szenvedélyek visszaszorítására is. **Csak ép testben lakozhat ép lélek!**

9.) A közoktatást valóban **ingyenessé kell tenni** az óvodáktól az egyetemekig, s az elemi iskola befejezéséig kötelezővé is. A kártékony „liberális” dogmákat ki kell takarítani, s vissza kell térni a

jól bevált hagyományos szellemiséghez és módszerekhez. Meg kell szüntetni a további hamisításokat, s tényfeltáró (ős)történelmet, érték-hordozó irodalmat kell tanítani mindenütt. Az azonos fajsúlyú intézmények legyenek átjárhatóak, a tanterv s a számonkérés pedig egységes. **Be kell vezetni a hit- és erkölcs-tanítást, valamint a hazafias nevelést;** fel kell karolni a kiemelkedő tehetségeket. Minden diáknak el kell sajátítania ősi rovásírásunkat is. Az egyházi iskolákat a világiakkal azonos elbánás illesse meg.

10.) A közszolgálati **sajtó valamennyi ágában uralkodóvá kell tenni a korrekt, tisztességes tájékoztatást s a jó értelemben vett nacionalizmust.** A kereskedelmi médiumokban is tilos a hazudozás, a rágalmazás; valamint hőseink, értékeink, jelképeink és hagyományaink gyalázása, ill. a tudat- és erkölcsromboló kultúrmoslák közvetítése. A könyvkiadásban hasonlóképpen tartózkodni kell a silány, zavaros, amorális eszmék terjesztésétől; viszont el kell érni, hogy a magyar és a világirodalom, a történelem, a filozófia, a képzőművészetek, a zene s a természettudományok összes maradandó eredménye olcsón és nagy példányszámban hozzáférhető legyen bárki számára. **Azon kell lennünk, hogy a magyarság öntudatára, méltóságára ébredjen, lelkileg és hitében megerősödjön; büszkén és helyesen használja anyanyelvét, s mindenkor felismerje és betöltse helyét, szerepét a világban.**

Végezetül szögezzük le, hogy mi sem a mohó és alattomos háttérerőknek, sem az őket lakájként szolgáló hazai pártokráciának és gazdasági-pénzügyi haramiáknak nem kívánunk kedvezni; hanem **csupán az összmagyar törekvések kibontakoztatását támogatjuk, amikért készek vagyunk bármilyen áldozatra. Magyarország legyen végre a miénk!** – a Kárpát-medence pedig azoké a rég honos népeké, melyek képesek az államalapító magyarsággal önzetlen, testvéri békességben dolgozni, a Szent Korona és Boldogasszony Anyánk segítő oltalma alatt. **Éljen a szabadság s a függetlenség, virágozzon a haza!**

Isten, áldd meg a magyart!

“Tapasztalluk, hogy a’ lelki esméret velünk együtt nevelkedik, a’ Szülőktől, nevelőktől vett intések, tanítások és jó, vagy rossz példák szerént. Olylyan a’ lelki esméret, a’ milylyen volt a’ nevelés, vagy a’ mitsodás okfőket szerzett az ember a’ maga vélekedéseinek, és tselekedeteinek kormányául.”

Bárány Péter

Tibold Makk Szabina

KIRÁLYTŰKRÖK

A Szkíta-Magyar lélek-tudat megjelenése drágakövekben

Királytűkrökön itt, az ősiségből fennmaradt **kőbölcsességet** értem, egy olyan archaikus tudást, amit ma újra kell tanulnunk, mivel működő, mozgató erői már szinte csak szájhagyományként élnek.

A **Királytűkör** oktatási, morális refleksiója egy tiszta életrendet sugároz felénk, s a **drágakövek** bevonásával különleges mélységekkel ruhazza fel, teszi lélek-központúvá tanításait.

Atlantisz és **Lemúria** dereng fel bennünk **nemes kövek** és **kristályok** említésekor, talán, mivel ezek a történelem előtti misztikus ködbe burkolt civilizációk gondolata felszínre hozza mélységeinkben rejlő, **kristály-központú** világuk emlékeit.

Közös tudatalattinkban a **kő** és **kristály-erő** mágikus működésének titkai, ha elvontan is, de még élnek, s jelen korunk magnetikus hullámain, a galaxisunkban, naprendszerünkben felgyorsuló vibrációs folyamatok eredményeként, lelkünkben újra megzendül, valahol a tér-idő gyűrődéseibe szorult üzenetük.

A **kristálykövek Természet-ajándékozta tanításai** és különleges erőkisugárzásuk tudatosítják bennünk a **Mindenség Egységét**. Hogyha erejükért és a bennük rejlő felismerésekért reverenciával folyamodunk, egy csodálatos, összetett valóság felismerése lesz meglepő ajándékunk, s egy olyan úton találjuk magunkat általuk, ami valóban a végtelenbe vezet.

A **drágakövek egy Tündérvilág valóságát** rebesgetik. Nemcsak ki nem mondható szépségükkel, mely a fénnel való mágikus viszonyuk eredményeként elevenedik meg szemünk előtt, hanem olyan titokzatos tulajdonságaikkal, melyeket csak ultra-érzékenységgel vagyunk képesek érzékelni.

A drágakövek nem csak azt az öt fizikai érzékszervünket jegyzik el melyeket földi valóságunk megkíván, hanem a **Fény-testünk magas frekvenciákon érzékelő szuper-humán** képességeit is. Ezek az adottságok általános többségünkben még nem tudatosan működnek, de mégis mindannyian, többé, kevésbé érzékelünk általuk. Azokon a kifinomult rezgéshullámokon észlelt megérzések hasonlóan hatnak ránk, mint **harmonikus zenei hangzatok egy csecsemőre**.

A **kristálykövek** oly kifinomultak és olyan tiszta konduktívai a Világmindenségben áramló tudatenergiáknak, hogy valószínűleg első, élő mestereink, segítőink, s védőink ők, a **teremtői bölcs terv elrendelése szerint** – még akkor is, ha erről egyelőre nincsenek kézenfekvő bizonyítékaink... Bár meg kell említenem, hogy a kristályok rezgéshullámai és tökéletes geometrikus struktúrájuk csodái (melyet úgy érzem, igazán csak a szakrális geometria alkalmazásával tudnánk érdemben értékelni), sok geológust, kémikust és mikrobiológust tartanak izgalomban.

Mivel jelenünkben a hatalmas **celestális óra éjfél-ütéshez** közeledik, korunk látói és érzékenyei világszerte felismerték, és tudatosan megérintették a **kristály-erőket**. Nagyon sokan tanulmányozzák, mind tudományosan mind metafizikai szinten a kövekben rejlő potenciákat, s foglalkoznak a kristályok különböző **gyógyító erejével/hatásaival** is, de nagytöbbségében még mindig ékszerek, díszítő tárgyak készítésére használjuk fel őket. Szerencsére az ékszereseket megérintik a kristálykövek vibrációi és sokuk már tudatosan tervezi meg a drágakő és fém házasságát, hogy élő erőobjektummá válhassanak majd valaki számára. S

míg szépsége szimbolikus felismerést is nyer, ez a felismerés felszabadítja a Kristályban szunnyadó pozitív erők beneficiális energiáit.

„Miért szeretem a köveket? – ...mert itt vannak már a kezdet óta és őrzik a Föld, a Mindenség emlékeit...”

Az ú.n. „fél-drágakövek” elnevezés, valójában egy helytelen meghatározás. Nincs olyan, hogy ’fél-drágakő(!)’, csak KŐ van.

Kő, mindennemű formájában, színében és fantasztikus kristály-molekula rendszereiben. A kristálykövek, mikroszkópok szemei alatt talán még csodálatosabbak, mint szemeink limitált perszeptiójában. Azon keresztül szemlélvén őket, gyönyörűen rendezett, lassú és gyengéden bontakozó világok titkos valósága nyílik meg előttünk. S ha azt gondolatban összehasonlítjuk az Univerzum galaktikus hálózat-rendszerének elementális grafikonjaival, képük elképesztő módon megegyezik. Minden pici kristálykőben a Világmindenség valamelyik csodálatos struktúrája elevenedik meg szemeink előtt.

‘Haladtam egy köves, göröngyös úton és vártam a pirkadatból felragyogó Nap első sugarait. Azok majd megvilágítják kopott szandálom orra előtt a köveket, s ők majd mágikusan megmutatkoznak előttem. Érzem majd, melyik szeretne velem jönni. Kvarc kristályok és gránit darabok hevertek mindenfelé, mind sebesülten – Valami böhöm nagy géppel összezúzták őket, hogy utat terítsenek exkavátoraik elé a sivatagban –

Elhessentettem a gondolatát, s erre a Nap felragyogott. Elöttem az út csillámokat lövellt és csillagokkal hintett égi ösvénnyé varázsolódott. A Nap üdvözlése után szemeim az előttem elterülő kő-birodalomra szegeződtek és meghallottam furcsa, zümmögő társalgásukat. Kiszűrték az ébredő sivatag friss hangzavarát és elszibbasztottak. Mást nem láttam, hallottam, csak a köveket, a világ előtt.

Hajolgatva szedegettem őket, csak azt, amelyik rám mosolygott. Nadrágom bő zsebei megteltek új családtagjaimmal, s éreztem amint kiválasztottságuk öröme felmelegíti combjaimat.

Az út végére értem, ahol hatalmas gránittömbök hevertek szikrázva, a még gyengéd napfényben. Már ismertek és vártak. Az egyik trónszerűn, fenékséggel ült a kaktuszok között, ölében gyengéd

mélyedéssel. Mint minden reggel, most is elfoglaltam felkínált kényelmét. Már langyos volt, a reggel elszállt. Visszatekintettem a hosszú útra, amit az elmúlt évben minden reggel megjártam és elbúcsúztam tőle.

A holnapom egy új fejezetet tartogat számomra, új települést, új Otthont...

De most még itt vagyok, királynőként Tündérvilágom trónusán, zsebeim teli kincsekkel. Még soha ilyen gazdagnak nem éreztem magam.

Lehunytam a szemem, arcom a nap felé fordítottam és teljességemben átadtam magam a kövek búcsúdálának...

A ‘celestális zene’ fogalma ismert. Vannak ma már nagyon sokan, akik élményvilágukban tárolják e csodálatos mennyei harmónia észlelését, meglepetéssel magam is közéjük sorolhatom.

A kristályok ‘beszéde’ ezt az elvont, hatalmasan zengő, s mégis lehelet finomsággal áradó bolygóközi muzsikát közvetíti, amit szintén volt szerencsém egyszer, egy *Sedona, Arizona USA* születésű **Herkamer** kristállyal tapasztalni.

Mint már korábban említettem, magasabb és kifinomultabb szinten kell érzékelnünk ahhoz, hogy magunkévá tehessük, vagy egyáltalán felismerhessük a kristályok komplex természetének titkait.

Táltosi révülés az egyik útja annak, hogy a kristály-jelenések világába léphessünk, s csodákat magunk is érzékelhessük. Amikor egy kő megjelenik előttünk rejtett valóságában, akkor az a kő **társunkká válik**. Megszelídítettük és velünk dolgozik, a természetes erőket hivatástudóan programozza be számunkra memória-kristályaiban. Ugye mindenki tudja, hogy a kompjuter-microchip alapja Silica, a kvarckristály elemi alkotórésze? Meg talán azt is hallottuk már, hogy az első, ősi piramisok csúcsa egy óriási energia-összpontosító kristály volt, s még azt is rebesgetik, hogy a lelkiismeretlenül használt kristály-erő volt Atlantisz végső tengerbe hanyatlásának oka(?).

A titokzatos, meghatározhatatlan korú **kristálykoponyákról** is említést kell tennem érdekességképpen, ha már kristálykövekről beszélek. Ezek a sem korba, sem kultúrába be nem sorolható titokzatos, emberi koponyára hasonlító, különböző, hatalmas méretű kristálykövekből ismeretlen technikával készített koponyák, az egyik legelképezhetőbb emberi élmények eredményezői. Egyen-

lőre nem csak a koponyák, maguk az élmények is magyarázaton kívül állnak... Úgy érzem, hogy ezek a koponyák valahogy összeköttetésben kell legyenek a föld óriási központi kristályával, így a Föld kristály-tudatával is, hiszen a Föld 1/3 része kvarc. Már maga az, hogy olyan ismeretlen technikával készültek minimum 20 000 évvel ezelőtt, amit ma csak lézer-technikával tudnánk megközelítően utánozni, elég lenne a száj tátáshoz.

Az eredeti (van par modern utánpótlás is), állítólag 13 létező kristálykoponya, a föld tizenhárom fő energia pontján van elrejtve, s mindegyik más-más kőből van kifaragva. Ha jól tudom, nyolc már felszínre került, a Smithsonian Múzeumban is van egy, a többi rejtetten, magánkézben él, úgy tudom. Akik ezekkel a koponyákkal egyedül időt töltöttek el különleges élményekről tanúskodnak: telepátikus üzeneteket kaptak (*a koponyától?*). Volt, akinek megnyílt a harmadik szeme a koponya társaságában és olyan információk tulajdonosává vált, melyek a mi u.n. modern gyakorlatunkban nem ismertek. Amikor elhagyják a termet, az információ lassan álomszerűvé válik, ezért gyorsan kell lejegyezni őket. Az a hit lebeg körülöttük, hogy amikor mind a tizenhárom koponya felszínre kerül és összejön egy kijelölt szakrális helyen, segítségükkel emberi tudatosulásunk quantum-ugrással emelkedik majd egy új vibrációs szintre a Föld és egész naprendszerünkkel együtt. Állítólag a perui *Kristálykoponya Látók* figyelik ezt a fejleményt, és ők tartják számon a koponyákat, s hiszik, hogy bizonyos népcsoportok kiválasztottak a humanitás spirituális emelkedésének elősegítésére. Ki tudja, talán valahol a Kárpát-medencében is megbújik egy időtálló, előre-programozott, (talán a 13.) kristálykoponya?

A fentieket bevezetőül azért mondtam el, hogy még nagyobb nyomtérket adhassak a Szkíta Hun-Magyarok élő Királytükrének, s felkeltsem az érdeklődést a kristálykövek több dimenziót is érintő valóságáról.

Tizenkét szakrális kőről beszélünk, amikor a királytükröket említjük. Vajon miért pont tizenkettő és miért éppen azok a kövek, amelyek ebben a csodálatos szakrális kristály-csoportban helyezkednek el?

Ez a dolgot az kövekkel és azok jelentőségével

kíván csak foglalkozni, nem a hozzájuk kapcsolódó Magyar nevelési értékek őskulturális alapjaival, vagy történelmi háttérével. Azért teljesen elvonatkoztatni nem kívánom, nem is tudom őket, hiszen szerves egységben állnak.

Krizsai Mónika keltette fel először érdeklődésemet a Királytükör iránt, majd Dr. Gyárfás Ágnes internetes előadása inspirált arra, hogy belenézsek a Királytükör választott drágaköveinek világába és természetükbe. Pataki Füsüs János 'Királytükör' című könyve áll mindhármunk érdeklődésének központjában, ami 1626-ban jelent meg Bártfán. E könyv alapján a bártfai iskolások megtanulták az emberi viselkedés alapját, morálját. Úgy éreztem, hogy az idő újra megnyílt előttünk arra, hogy figyelembe vegyük az ősi Magyar oktatási szellem emelkedettségét és kristálykövekkel illuminált szerves gazdagságát, hogy tiszta tükreiben bátran felismerjük lélek-arcunk minőségét.

„A 12 kristálykő minden egyes tagjának különleges természetes és felruházott ereje van. Együtt és külön-külön is működnek, de összességük adja meg a Magyar Nép léleknevelő irányát.

A király, a nép feje és bölcsen irányító, igazságos apa-figurája. Ő maga erkölcsi és szellemi tevékenységének irány-mutatója a Királytükör, mely irány és a bennük rejlő erők idővel majd fiában is kiteljesülnek. A királyfi próbatételei és oktatása az élő Királytükörből sugárik rá.”

Jegyzet Dr. Gyárfás Ágnes előadásából

A tizenkét kő erői, jellem-erősítő és a szakralitást óvó oktatásai:

Egyik kő sem kevesebb jelentőségében, vagy kisebb értékében a másinál, de együtt, a 12 kristálykő mágikus láncolata felébreszt egy 13. rejtett erőt is.

Ez a *szakrálisan beteljesülő tizenharmadik a keresztények előtt Jézusban testesül meg és benne éli át a fényéválás élményét, egy magasabb oktatásba emelkedés tranzformációjának megcáfolatlan csodáját.*

KIRÁLYTÜKRÖK

A megvilágosodás, vagyis tudatra-ébredés felsőfokú, egzaltált valóságát segítik a **Királytükör választott kövei**. *Hízen a tudatosulás egy végtelen folyamat, mely pillanatnyi megvilágosulások fényétől illuminált.*

A **drágakövek előmozdítják** ezt a *teremtés-rendű*, fokozatos tudatosulásban nyiladozó ébredést, mert magukban őrzik a szerves lét kezdetét és képesek számunkra feltárni az univerzális Teremtési Rend alaptörvényeit.

A KIRÁLYTÜKRÖK TIZENKÉT KÖVE

Első Kő –	Jáspis	(Jasper)	‘ <i>Legyőzi a gonoszt</i> ’
Második Kő –	Krizalit	(Chrysolite?)	‘ <i>Szorgalom</i> ’
Harmadik Kő –	Hiacint	(Hyacinth)	‘ <i>Szerénység</i> ’, mely királyi ékesség’
Negyedik Kő –	Topáz	(Topaz)	‘ <i>Okosság, bölcsesség köve</i> ’
Ötödik Kő –	Beril	(Beryl)	‘ <i>Megőrzi a lélek ártatlanságát</i> ’
Hatodik Kő –	Zafir	(Sapphire)	‘ <i>Mértékletesség</i> ’
Hetedik Kő –	Krizofráz	(Chrysothrasus)	‘ <i>Nyájasság</i> ’
Nyolcadik Kő –	Szárdiusz	(Sardonyx)	‘ <i>Ékesen szóló eszesség</i> ’
Kilencedik Kő –	Kalcidón	(Chalcedony)	‘ <i>Állhatatos hűség</i> ’
Tizedik Kő –	Smaragd	(Emerald)	‘ <i>Kegyelem</i> ’
Tizenegyedik Kő –	Ametiszt	(Amethyst)	‘ <i>Mértéktartó szerencse</i> ’
Tizenkettedik Kő –	Máramarosi Gyémánt		‘Egyesíti a többi kő erejét’
	<i>(valószínűleg egy Herkamer Gyémánt fajta)</i>		

Megkérdem most Újra: Miért választották őseink ezt a bizonyos tizenkét követ, hogy királyunkat, népünket neveljék, vigyázzák?

Előszedtem hát **drágakövekkel és minerálkristályokkal** foglalkozó könyveimet, hogy kikeresgéljem bennük a Királytükör tagjait. Egyszerűnek tűnő feladatnak látszott, mégsem lett az. Szinte azonnal akadályokba ütköztem. A jelzett kövek között voltak olyanok, melyek nem szerepeltek még a Kristályok Enciklopédiájában sem, vagy különböző módon voltak betűzve és így az azonosításuk kérdéses maradt. Egyik könyv ezt mondta, a másik meg mást. Különösen hárommal volt ba-

jom: a **Beril**, a **Krizolit** és a **Hiacint** sehol nem szerepeltek könyveimben. Nos, mire jó az Internet? Beírtam a kérdéses neveket különböző betűzéssel és vártam mi ugrik elő? Meglepetésemre elő is ugrottak azonnal, mégpedig a *‘Biblikus Kövek’* jelzés alatt! Még a szívem is megdobbant, éreztem, hogy ezzel alá is van húzva ősiségük, jó nyomon kell, hogy haladjak.

Betekintettem a hatalmas anyagba, s megpróbáltam a héber referendumok között megtalálni a mi Királytükörünkre vonatkozó lényegét.

Valójában ezek az ősi kövek (biblikusnak nevezettek, mivel kivétel nélkül mind szerepelnek az Ó-testamentumban) teljesen más vibrációs szinten

kellett, hogy létezzenek, s legtöbbje abban a kémiai minerál-kompozícióban ma már nem is létezik, tehát extinct-nek tekinthető.

De elődjaink, még az eredeti kövekkel dolgoztak, s egy pillanatra elképzelttem, milyen élmény lehetne, ilyen ősi kövekkel révülni egyszer...

A BIBLIA DRÁGAKÖVEI

Feltüntetett végső összegzésében a következő 23 drágakövet sorolja fel a biblikus tanulmány. Közük vastagon kiemeltem a Királytükör köveit és melléjük írtam magyar változatukat, hogy könnyebb legyen a felismerésük:

Angol betűzés szerint:	Magyar írás szerint:
1. Agat	Agát
2. Amethyst	Ametiszt
3. Beryl	Beril
4. Carbuncle	Karbunkulus
5. Carnelia	Karnélia
6. Chalcedony	Kalcedon
7. Chodehod	?
8. Chrysolite	Krizolit
9. Chrosoprasus	Krizofráz
10. Coral	Korál
11. Crystal (Herkamer)	Máramarosi gyémant
12. Dimond	Gyémánt
13. Emerald	Smaragd
14. Hyacint	Hiacint
15. Jasper	Jászper
16. Ligurus	?
17. Onyx	Önix
18. Sardonix (1)	Szardónix
19. Pearl	Gyöngy
20. Ruby	Rubint
21. Sapphire	Zafir
22. Sardonix (2)	Karnélia
23. Topaz	Topáz

Mint látjuk, **Királytükörünk minden egyes köve ún. 'Biblikus drágakő'**. Tizenkét megkristályosodott emlékcseppje Földanyánk teremtésének, majd következésképpen, az Ő teremtő erejének alapanyaga.

Mint minden, a kövek evolúciója is egy **állandó** változásban, fejlődésben lévő folyamat. Az ősi kövek mások voltak, mint mai „modern” leszármazottjaik. A Föld érzései, gondolatai is mások voltak akkor, amikor azok a drágakövek keletkez-

tek. A vibrációjuk, a rezonanciájuk is más kellett, hogy legyen, talán lassúbb, talán álmodóbb... Talán az emberek a történelem előtti és kezdeti időkben megértették a kövek *élőlény voltát* és nagyobb csodának tartották szépségüket, s mérték értéküket azon keresztül tisztelettel, méltósággal. Ezek csak tűnődő gondolatok, de mégis valahonnan felemelkedtek a lelkemben és úgy érzem, hogy nem véletlenül. Talán maguk a körülöttem heverő kövek sugallják, hogy sokkal több rejlik bennük, mint amit én a limitált tudásommal átadni képes vagyok.

Valójában, ami engem leginkább izgatott, hogy a **12 Királytükörnek miért tulajdonították őseink azokat a tulajdonságokat és erőket, melyeket mellettük feltüntetettek, s amelyekkel őket felhatalmazták?**

Kellett, hogy benső kapcsolatuk legyen, mégpedig valamilyen gyakorlati ismeret útján. Hinnem kell, hogy táltosaik ismerték a kövek azon **különleges intelligenciáját, ami a tudatukkal révülesi állapotban képes volt összekapcsolódni.** Bensőséges, látó kapcsolatuk eredményeként talán a kövek felfedték előttük adott tulajdonságaikat, így csak a megfelelők kerülhettek az uralkodói, s népi gondolatvilág szolgálatába.

A tizenkét kő titka:

„Egy csodálatos erőrendszer, mely időt álló és megbonthatatlan.”

„Gondolatisága egységesen nevel. A globalitás liberális elveit nem fogadja el, mivel Teremtő és Természet központú. A Királytükörök refleksiójának célja, hogy általuk minél láthatóbb legyen a tanítás”

(Gyárfás Ágnes)

A '*Precious Stones in the Bible*' c. nagyszabású és részletes információs munka **23 kövéből** kiválogatott tizenkettőt, a **Királytükör lélekbe nyíló ablakait** fogom most egyenként kinyitogatni, hogy lássuk, valóban megfelelő fénybe kerültek-e régi mestereink megvilágításában.

KIRÁLYTÜKRÖK

A Bibliában szereplő 23 drágakő között oly erővel áll ez a *tizenkét legkülönlegesebb*, mintha őszülői lennének a többieknek. U.i. ezt a tizenkettőt szinte már legenda övezi, s még mai változataik is színben és formában a legritkább kövek közé tartoznak.

Jáspis, Krizolit, Hiacint, Topáz, Beril, Zafir, Krizofráz, Szárdiusz, Kalcidon, Smaragd, Ametiszt, Máramarosi Gyémánt – még a neveiktől is ősi visszhang hangzik fel lelkünk mélyéből.

Itt nem lehet nem megemlíteni a *héber sorstáblát*, amelyen szintén 12 kő van, de érdekes módon, ők nem tudják pontosan milyen köveket tartalmazott Aron eredeti Sorstáblája, csak a *Szardiusz, Topáz, Türkiz és Ametiszt* azonosítható biztosan. Szerintem ennek a héber sorstáblának az őse is valahol tőlünk eredhet, Édesanyám szerint a Székelyek sorstáblás mellhímzése is erről látszik tanúszkodni¹.

Az alábbi idézetet (The Encyclopedia of Crystals) azért találtam érdekesnek, mert megemlíti, hogy a zsidók az exodus alatt rituálisan használt köveket valószínűleg Egyiptomból vitték magukkal és ott tanulhatták a használatukat is.

„A kristálykövek használata Egyiptomban minimum 4500 évvel Kr.e.-re vezethető vissza és valószínűleg hatással volt az Izraelitákra, akik az Exodus idején még nem régen hagyták el Egyiptomot. (Ott tanulhatták a kövek használatát és mágikus erejét.) A kristályköveket Egyiptomban nagy megbecsülésben tartották és alkalmazták őket úgy dekorációként mint gyógyításra és spirituális gyakorlatokra. Pl. Tutenkamon halotti maszkjában Lápis lazuli sáv van a Hórkristályból és Obsidiánból készült szemek körül. Egy egyiptomi írás szerint a Lápis a legszentebb kő, Lápis Amun isten és az Isten Lápis. A fejdíszében Türkiz és Carnélia van, melyek óvó amulettek kövei, világosan mutatják, hogy ez az álarc sokkal több mint dekoráció – mágikus feladata volt, hogy vezérelje és vigyázza a fiatal fáraó csillagokba ve-

zető útját, s hogy biztosítsa számára a sikeres újjászületést.”

Ez az idézet azt is aláhúzza, hogy elődeinknek sokkal mélyebb és bensőségesebb kapcsolatuk volt a természetes föld-energia áramlással. Mindenben volt szimbolikus megjelenítés, mágikus erő és **irányító gondolat**. Nem hagytak semmit a véletlenre, mert tudták, hogy minden gondolat, minden megmozdulás és tett, hatással van minden másra is a valóságunkban.

A kövek magukért beszélnek, csak meg kell, ért-sük őket. Segítséget kerestem gondolatom bizonyítására, s találtam is könyveimben bőven. Korábbi kérdésekre, hogy **„miért pont ezek a kövek?”**, talán begyűjtött anyagomból szerény választ kaphatunk.

Egy kis összegező alapismeretet szeretnék még előre bocsájtani a kristályokról, hogy a későbbieket könnyebben megérthessük:

A kristályokat elsősorban alapformájukról és geometrikus struktúrájukban különböztetjük meg. A kristály külső formája nem szükségszerűen egyezik meg belső felépítésével. Megkülönböztetünk: hexagon, cubic, trigonal, tetragonal, orthorhombic, triclinic, monoclinic alkatokat és az Amorphous, mely utóbbinak nincsen kifejezett belső struktúrája, hanem molekulái összekapcsolódnak mindenféle potenciális kristályformációban. Tehát hét geometrikus felépítésű és egy, a nyolcadik, ami átmeneti (kísérleti) kristályforma.

A kristálykövek színeit minerál kompozíciók alkotják, ezért fordul elő ugyanaz a fajta kő különböző színárnyalatokban is. Bizonyos kövek képesek többfajta „elemi házasságra” különböző minerál és fém kompozíciókat magukba olvasztván, míg mások limitáltabbak. A kő színe attól is függ, hogy milyen gazdag a föld, amelyben születik.

Magas vibrációjú kövek

Nagyon sok újonnan felfedezett kő és kristály magukban hordanak egy általános tulajdonságot, mint pl. kvarc vagy ametiszt, de sokkal magasabb a vibrációs szintjük mint az Idősebb köveknek. Ezek az új kövek már a föld magasabb vibrációs

¹ „mejjes” az a ruhadarab, amely bőrmellény, de oldalt gombolják, a hónalj alatt. Így a „sorstábla” sértetlenül él a kebel tájon.

energiáját tükrözik, s azok, akik kövekkel dolgoznak, vagy szeretnének megismerkedni velük közelebbről, tartsák ezt gondolatban maguk előtt, mert kőnek és embertársának harmonikusan kell rezonálniuk egymással.

A kövek keménysége számozva van, minimum 7 szint keménységet különböztetünk meg.

Pl:

- 2 *körömmel is meg lehet sérteni*
- 3 *vörösréz pénzzel sérthető*
- 4 *késsel sebezhető*
- 5 *késsel, bár nehezen de megkarcolható*
- 6 *fémreszelővel sebezhető*
- 7 *üveget lehet vele karcolni*

Élményeim, melyek kövekhez, kristályokhoz kötődnek, végig kísérik életemet. A legcsodálatosabb élményem a *Los Angelesi Natural Múzeumban* volt, ahol egy állandó kristály és minерál kiállítás honol. Amikor oda beléptem (s nem csak az első alkalommal), megsédültem. Az energia olyan erős volt, hogy stabilizálni kellett magamban az equilibriumot. Hasonló erőket a miskolci Herman Ottó Múzeum kristály kiállításán is tapasztaltam, ahová Édesanyám vitt el. A kövek beszéltek hozzám, de akkor még nem halottam, nem értettem, csak éreztem, éreztem...

Most pedig vizsgáljuk meg Királytükreink kincseit együtt, egyenként:

I. JÁSPIS

'Legyőzi a Gonoszt'

Nagyon sokféle Jáspis van, Kék, Barna, Zöld, Párducbőr, Mookaite, Óceán Orbicular, Kék, Lila, Esőerdő, Vörös és 'Berricat', Szilva és Sárga.

Trigonal Kristályrendszer

Kémiai felépítése: SiO₂ Szilícium dioxid

Keménysége: 7

Csakra: mindegyik, színük válogatja

Zodiákus jegy: Oroszlán

Minden Jáspis megegyezik a következőkbe:

A szív és solár plexussal rezonálnak
Oroszlán a csillagképük (királyi-kő)

Van viszont egy Jáspis, ami eltér a többitől, vagy inkább kiemelkedik közülük. A neve:

Óceán Orbicular Jáspis, más néven 'Atlantisz Kő'

Ezt a követ Madagaszkárban fedezték fel újra a Millennium évében 2000-ben, állítólag az utolsók még az antikvitásban eltűntek. Mint a neve is mutatja, Atlantiszig vezetik vissza, s különleges mintázata, furcsa kompozíciója (*Jáspis, Agát, Kvarc kombináció*) különleges energiát bocsájt ki. Állítólag nem véletlen, hogy most jelent meg közöttünk újra, mert az energiájára szükségünk van ebben a kaotikus világban. Segít az érzelmi traumák átvészelésében és erőt ad a koncentrációhoz, stabilizálja az aurát és harmonizálja a negatív energiákat, **tehát legyőzi a Gonoszt!** Gyönyörű, komplex kő, mintája a különböző elemek összekapcsolódásából születik, ezért szimbolizálja a **Mindenség tökéletes összekapcsolódását**. Igazi fejedelmi kő, amely meglepetésszerűen ébredt fel újra több ezer éves álmából, éppen korunk *'grand-fináléja'* előtt.

Nem tudhatom, hogy a sok Jáspis-fajtából melyiket, ha nem mindahányat használtak a **Királytükörhöz**, de az biztos, hogy a **Jáspisnál** érdekesebb, erősebb követ szinte elképzelni sem lehet. Még a keménysége is 7-es szinten van, mintha megdönthetetlenül „ki akarná állni a sarat”.

A **biblikus Jásper** a *'Biblical Stones'* szerint egy u.n *anhydrate*, kvarc, silica, alumínium és vas **kompozíciója**. Szinte minden színben előforduló, átlátszatlan kő. Biblikus időkben a zsidók Indiából és Egyiptomból szereztek be. Mi viszont megtaláltuk ezt az **ős-Jáspis fajtát** Szibériától az Urálon és Kárpátokon keresztül talán még a saját hátsókertünkben is. Nem tudom, hogy régi ékszerekben előfordul-e még, vagy kegytárgyakba esetleg beépítették-e, de érdekes lenne összehasonlítani a *Trigonal silicon dioxid* fajtával.

A Jáspishoz fűződő gondolatok és a különböző metafizikai értelmezések melyeket kikerestem, nagyon hasonlóak voltak. Tömörítve a *'The Encyc-*

KIRÁLYTÜKRÖK

lopedia of Crystals' by Judy Hall és a '*Gem Elixires and Vibrational Healing*, vol.1' by Gurudas anyagokból a következő értelmezések ragadtak meg:

JÁSPIS – A solárplexussal rezonál és az Oroszlán csillagkép alatt áll, a királyok köve és király a kövek között.

Bátorságot ad a problémákkal való érvényes megbirkózáshoz, míg sarkall az önmagunkkal való őszinteségre, s a rejtett igazság felismerésére. **Jáspis** eltökéltséget nyújt minden kihíváshoz és segít a fontos vagy lényeges konfliktusokban. Ez a kő elősegíti a gyors gondolkodást, irányító képességet és a kézenfekvő feladatok véghezvitelét. Ötleketek ébreszt, de tetté is váltja azokat.

A **Sárga Jáspis** külön is meg van említve, s a következőt mondja róla: Remek óvó-erő spirituális munka és utazás alatt. Segítséget nyújt földi utunkon és **megerősít sorsunk beteljesítéséhez.** Ez a kő eltakarítja a felesleges érzelmeket, utat nyitván az új, frissen áramló életerőnek. Pozitív energiát vezet és vigyáz az *esetlen gyermekekre(?)* is.

Ha **Jáspis** valóban őrködik és '*legyőzi a Gonoszt*', akkor a fenti erők és adottságok segítségével világosan önmagunk mesterévé válhatunk, s mi más kell ahhoz, hogy a gonosz végérvényesen legyőzessen?

Látom, hogy a **Jáspis** tökéletesen helyén van Királytükörünk reflektív sugarai között.

2. KRIZALIT

'*Szorgalom*'

– A *Precious Stones...* szerint nem lehet pontosan tudni, hogy a biblikus krizalit melyik kőre érhető, de Aqilla, Josephus és St. Epiphanius fejtegetéseire alapozván a *modern Topázra* vonatkoztatják a biblikus skolasztikusok. Ez viszont kérdéses, mert a modern topáz felépítése hexagon rendszer, kékes, szürkés (bár egyéb színekben is előfordul), viszont az ősi Krizalit (ma már vörös-sárga) fiatalon valószínűleg arany-zöld volt. Ez a kő Octagon rendszerű és mind a két végén piramisban terminál. Azonkívül a Királytükör világosan és külön megnevezi a **Topázt**, egyáltalán nem azonosítva a **Krizalittal**.

Az *Encyc. of Crystals* megnevez egy **Chrisotile kristályt**, ami betűzésben a legközelebb áll a '**Chrisolit**'-hoz.

Erről a következőt írja:

Monoclinic kristályrendszerű kő

Harmadik szemmel (limbikus rendszer) és a **Torok-csakrával** rezonál

Bika csillagkép alatt áll.

Ez a kő állítólag az Exodus főpapjának a melltábláján is ott volt, legalább is a Biblia ott azonosítja. Nevét a görög *chrysos* (arany) és *tilos* (rost)-ból kapta. Chrysolite viszont 'lite'-ra végződik, ami 'fény-könnnyűt' is jelent. Mindenesetre ősi kő, jelen van a Jelenések Könyvében is és úgy említett mint a celestális Jeruzsálem egyik alapköve és az Exodus főpapjának egyik melltábla köve. Az u.n. **Sávós** (banded) **Krizolit** egy látó kő, *ősi írást rejt magában*, amit révílt állapotban a táltos olvashat és így áttekintheti általuk a különböző, letűnt korokat, s a tudást, amelyet hordoztak.

Amit a *Gem Elixir...* ír róla is érdekes, u.i. szintén rávilágít a fenti tévedésekre és világosan elhatárolja a **Krizalitot** a **Topáztól** is és a szintén tévesen gyanított *Peridot*-tól, mondván, hogy leggyakrabban azokkal keverik össze tündöklő Arany-zöld színei miatt. Olaszországban sok van, az USA-ban és Oroszország területén is előfordul. A **Nappal** asszociált kő és erősíti úgy a külső, mint a belső látást. A figyelmet fókuszba állítja és kitartásra serkent. Depressziótól elhatárol és az *illúziótól* megvéd. Ez a kő segít eltakarítani a múltunk lelki hulladékait, hogy feltáruhasson lelkünk igaza, s végre felragyoghasson **Lélek magvunk**. Azt is megmutatja nekünk, hogyan kontrollálunk másokat, és segít az **éterikus lélektervünk** fizikai megvalósításában. Kitartásra, türelemre serkent, hogy minden a helyére kerüljön és semmi ne tartson vissza minket a kiteljesüléstől.

Mi ez, ha nem *szorgalomra* inspiráló?

Krizalit tehát valóban a **testi-lelki szorgalom tükre**, így meglátásom szerint ő is tökéletes helyen áll Királytükörünkben.

3. HIACINT

'Szerénység, mint királyi ékesség'

Referenciát **Hiacint** egyedül a *Biblical Stones* c. tanulmányban találtam. Tudományos meghatározásával kezdem, aminek valószínűleg semmi köze nincs Királytükörünk Hiacintjához.

'*Hiacint egy zircon, vagyis zirconium silicate (ZrSiO₄)*

Nem összetévesztendő a zircóniával, vagy a kubic zircóniával! A nesosilicates kristályrendszerébe tartozik; krimzon, vörös vagy narancsszínű és keményebb mint a kvarc. Formája oblong quadrangulár, mind a két végen quadrangulár piramisban terminált.'

Valójában nem tudják pontosan milyen kőre is céloz a Biblia, mivel ezt a nevet többféle kristálykőre is alkalmazták az antikvitásban. Valószínűleg a Jácint virág színére hasonlítván kapta nevét. Következésképpen nagyon sok lilás-rózsaszín követ tituláltak Hiacintnak, minerál kompozíciójától teljesen függetlenül.

Viszont a fent leírt narancs-vörös kő, amit még ma is Hiacintnak neveznek, ugyancsak megtalálható a Bibliában, okozván komoly konfúziót az Ó-testamentum bűvárainak. Ez utóbbi, mint csábítás elleni talizmán fordul elő és a mai napig is használt védő-amulettként a Közép-Keleten.

Hiacint – Királytükörünkben a '*szerénység mint királyi ékesség*' refleksiója ez a titokzatos kő. Mivel semmilyen analízist nem találtam hozzá és eredeti követem sincs, hogy megkérdezhetném „ki is ő?”, a saját fejtegetésem eredményét szeretném csak kérdőjellel, nem állásfoglalással megosztani:

Hiacint egy lilás-rózsaszín kő, amit csak letűnt korokban ismertek, tiszteltek és alkalmaztak. E jelzett szín azonnal az Ametisztra emlékeztetett, s arra gondoltam, hogy talán azzal keverhetik össze, hiszen az Ametiszt olyan gazdag árnyalatokban fordul elő. De akkor, miért van az **Ametiszt** külön is besorolva a Királytükör kövei közé? Azért kíváncsiságból kikeresgettem az Ametisztot, nincs e valami furaság körülötte megemlítve. Kíváncsiságom siker koronázta, bizony fel is fedeztem egy meglepő, kiegészítő részletet:

„*Kétféle Ametiszt van: az Oriental Amethyst, egy Zafir fajta, ami nagyon kemény, s amikor színtelen, majdnem megkülönböztethetetlen a gyémánttól. Az általánosabban ismert Occidental Ametiszt pedig a silex családba tartozik és az oriental kőtől kompozíciójában eltér. Nevük azonossága színeik hasonlóságának eredménye.*”

(*Biblical Stones*)

Ez a magyarázat lámpást gyújtott a fejemben. Elképzelhető, hogy az Ó-testamentumban és a Királytükörben szereplő 'Hiacint' nem más, mint ez az **Oriental Ametiszt**? Egy **gyémánt** minőségű **drágakő**, amely a harmadik szemmel rezonáló színekben ékeskedik. Tiszta, áttetsző és nagyon kemény. Mégis oly szerény, hogy megbújik az Ametiszt kristály védelme alatt, és nem kiabál, nem veri a mellét, hogy „én egy gyémánt-kemény Zafirfajta vagyok!” Olyan Hamupipőke szerű tiszta-ság és ártatlanság övezi e követ, így szerintem tökéletesen odaillesen **Királytükörünkbe**, mint **királyi ékességű szerénység**.

4. TOPÁZ

'Okosság, bölcsesség köve'

Az **Orthorhombic** kristályrendszerbe tartozik, komplex kémiai felépítéssel. Sok színben és árnyalatban előfordul: *kék, tiszta, arany, rózsaszín, sárga és rutilated*. Színétől függ, hogy milyen csakrával és csillagképpel rezonál. Pl. a rózsaszín Topáz (8-as keménységű) a szív és az **emelkedett szív** energiáival rezonál.

A **Mérleg** és a **Nyilas** csillagjegyekben van otthon és őszinteséggel, megbocsájtással, önmegismeréssel kapcsolódik rezonanciájára.

Több **Topáz** is a **Nyilas** csillagkép jegyében áll, ami a **szellemi munkának, tudásszerzésnek, bölcsesletnek** a vibrációit hordozza.

A felsőbb szintű tudományok megismerésére, befogadására serkent és az eddig zárt ajtókat, megnyitja a tanulni vágyók előtt.

Vénusz és **Jupiter** hatásai alatt állnak a **topázok**, ezért a **szeretet, bölcsesség** és a **jószerencse, véletlen örömként** jelenik meg a Topázok hatókörében.

Királytükreink bölcsessége előtt meghajolhatunk, úgy látom, ez a kő is a helyére került.

5. BERIL

'Megőrzi a lélek ártatlanságát'

Beril – silica, alumina, és glucina kompozíciója és a **Smaragddal** azonos fajta. A különbség **Beril**, **Aquamarin** és **Smaragd** között csak a színárnyalatukban van.

A Beril (*bár időnként fehérben is előfordul*) színskálája a világoskékből zöld-aranyba olvadó átmenetek gazdagságában tündököl. A **Smaragd** áttetszőbb és kifinomultabb színű mint a **Beril**, ezért mint ékszerkő kívánatosabb, következtésképpen drágább is. Az **Aquamarin** egy gyönyörű tengerzöld variáció, szintén ékszer-minőségű.

Viszont ami a **Berilt** emeli **mesteri szintre**, az a vibrációs adottságainak különlegességében rejlik. Először is átmeneti színei varázsával mágikus vibrációt kelt a **harmadik szem**, a **szív csakra** és a **solarplexus** között. Nem véletlen, hogy misztikus gyakorlatokra is használták, hiszen rezonanciája összeköti a fizikai létet a **magasabb vibrációjú** dimenziókkal. A **Beril** hatalmasra meg tud nőni, a legnagyobb Berilt Royalston, Massachusetts USA-ban találták, 2900 font, 51 inch hosszú 32 és 22 inch szélességekkel.

Hexagon kristályrendszerbe tartozik ez a misztikus kő. Neve *'beryl'* görögből származik és egyszerűen zöldet jelent. Ez a kő reprezentálja a lelki tisztaságot. Védelmet nyújt külső hatások, manipulációk ellen. Megerősít stressz hatás alatt és segít levetköznünk felesleges lelki terheinket.

Dr. Dee, I. Erzsébet metafizikusa csináltatott egy **kristálygömböt Berylből** Erzsébetnek, ami most a British Múzeumban van. A királynő szeretett egyedül lenni ezzel a Beril-gömbbel és belemélyedni, mert ilyenkor *tisztának, fiatalnak és könnyűnek érezte magát*.

Ha ez igaz, akkor a Beril valóban *megőrzi a lélek ártatlanságát*, s ezért ő is megtalálta méltó helyét a Királytükörben.

6. ZAFÍR

'Mértékletesség'

Az igazi **Zafir** egy nagyon szép, sötétkék **hyali corindon** és majdnem teljesen tiszta **aluma**, mely színét a **vas-oxidtól** kapja. Az ősök a **Lápis Lazulit** is „saffirnak” nevezték, ami szintén egy kék kő, gyakran pyrittel pettyezett, ezért úgy néz ki, mint ha arannyal lenne beszórva. A Lápis Lazuli kő silica, alumina és alkali kompozíciója, nem áttetsző és könnyű belevésni. Pl. nagy előszeretettel használták őseink pecséthengernek is, messze megelőzve a biblikus időket. Gyárfás Ágnes *'Égi Meséje'* is egy gyönyörű kék kő megszólaltatásával kezdődik, nem lehet véletlen tudom...

A vita folytatódik, melyik kőre gondolnak a Bibliában mint „Zafir”. Az általános vélemény, hogy a Lápis Lazuli széleskörű alkalmazása valószínűbb a biblikus korban, mivel e kőbe sokkal könnyebb bevésni és Afganisztán környékén a mai napig is óriási mennyiségű, különböző minőségű Lápis Lazulit bányásznak. Még építkezési minőség is van, amiből padló és egyéb burkolatokat készítenek. A **valódi Zafir** Indiából jött és főleg ékszerként vagy kegytárgyak díszítésére alkalmazták.

Kérdésem az, hogy a mi Királytükreink melyik **kék követ** alkalmazta, mint *'Zafir'*?

Megnéztem a kristály enciklopédiát és Zafirra vonatkozólag a következőket találtam: Az igazi Zafir fekete, zöld, kék, indigó, rózsaszín, lila, Royal kék csillag, Fehér és sárga színekben fordul elő.

A **kék Zafirról** a következő információt adta:

Hexagon, Al₂O₃ Alumínium oxid,

Keményisége: 9

Csakra hatása: Mindegyik, de különösen a torok; Föld

Zodiákus jegye: Ikrek

Bolygói: Hold és Szaturnusz

Azonkívül, hogy magában viseli az összes Zafir alaptulajdonságokat, a **Kék-Zafir**, a lelki-igazságkeresők köve. Hagyományosan a szeretettel, és lélek-tisztasággal asszociált. Ez a nyugodt kő segít minket spirituális utunkon és gyakran használt táltosi (sámáni) szertartásokon, mert **transmutálja**

a negatív energiákat. Nagyon hatásos a Föld és csakrák gyógyítására.

A Royal-Kék Zafír pedig felelősségvállalást és meggondolt mértékletességet is tanít.

Azt hiszem Zafír is otthon van...

7. KRIZOFRÁZ

'Nyájasság'

A Krizofrázban meg egy archaikus kővel találkozunk, ami szinten csak a biblikus kövek között szerepelt: Görög betűzéssel 'Chrisoprasos'.

(Az enciklopédiában szerepelt egy 'chryzophal' és egy 'chrysprase', megnéztem őket is.)

A 'Biblical Stones' szerint Agát lehet, mivel a Chrisoprasus nem nagyon volt ismert az archaikus korokban. Egy fajta zöld agát, ami főleg silica és egy kis százalék nikkellel kompozíciója.

Chrysopal (kék-zöld opál), Európában Szlovákia van megjelölve csak mint lelőhely.

Keményisége: 5-6

Csakra: harmadik szem

Zodiákus jelek: Rák, Halak

(Trianonnal nemcsak országunkat, magyar testvéreinket, de még minimális köveinket is elrabolták tőlünk.)

Azonkívül, hogy az Opál általános tulajdonságait viseli, ez a kő segít a világot friss szemmel látni, *megnyitja a szívünket új élmények felé és bátorít a nyíltság, baráti közeledés gyakorlására.*

Chrysprase – trigonál kristályrendszer

Szilícium dioxid nikkellel

Kemény kő: 7

Lelőhelye: Európában Lengyelország területe

Csakra: Szív

Zodiákus jegy: Bika

Bolygó: Vénusz

Az ősök szerint ez a kő az igazságszeretetet támogatja és segíti az optimizmust, személyes megfigyeléseket. Azonkívül segít a mély meditációs szintek elérésében és elterel az egocentrizmustól. Segít meggyógyítani gyermekkori lelki sérüléseket,

a pozitív gondolatmenet előtérbe nyomásával. Mindezekon kívül segít magunkat elfogadni negatív bírálatok nélkül.

Összehasonlítva a fent megvizsgált köveket, azt a következtetést vontam le, hogy a 'Nyájasság' fogalmát leginkább talán a Chrisopal takarná. Nem lehet megtudni a rendelkezésemre álló anyagból, hogy pontosan milyen kő is ez a Krizofráz. Agát, Opál vagy ez az utóbbi, furcsa Chrysprase?

Egy biztos, hogy a Chrisopal-opal az, ami talán leginkább beleillene a Királytükör drágakövei közé. E kérdést nyitva hagyom további kutatáshoz és elemzéshez...

8. SZÁRDIUSZ

'Ékesen szóló eszesség'

Még egy intrikált kőhöz érkeztünk, u.i a Biblical Stones-ban a Szardiusz mint Sardonyx szerepel, de két Sardonyxot is említ, s a második valójában csak a 'Sard'.

Az elsőt az Önixhez hasonlítja strukturálisan és megmagyarázza, hogy több váltakozó kő rétegéből tevődik össze, főként Calcidon és Carneliabol.

A Sard egyszerűen Carnelia, de mivel az is réteges, gyakran összekeverték az Önix-Szardiuszal – ezért a hibás név-egyezés.

Az enciklopédiában is két Sardonyx van, de mindkettőnek ugyanaz a kémiai felépítése, csak az egyik Vörös Sardonyx, természetesen szép vörös színére utalván.

Trigonal kristályrendszer

Kémiai rendszere: Szilícium-dioxid szennyeződésekkel

Keményisége: 7

Lelőhelye: Brazília, India, Oroszország, Törökország, Közép-Kelet

Csakra: alaptő

Zodiákus jegy: Kos

Bolygó: Mars

Ez a kő sok mindenre jó, karakter erősítéstől a házastársi harmónia eléréséig és a perszecció helyességének megtalálásától az információ folyamatos áramlásának elraktározásáig. Kos a fej irányítója, tehát eszességről nyugodtan beszélhetünk és a

KIRÁLYTÜKRÖK

kommunikáció mindig együtt jár az információk elraktározásával.

Ez esetben biztos vagyok benne, hogy **Sardonyx**-ban megtaláltam **Szardiuszunkat**, s ő is jó helyen van a **Királytükörben**.

9. KALCIDÓN

'Állhatatos hűség'

A biblikus skolasztikusok ennél a kőnél is ellentmondásba kerülnek, ugyanis többek szerint a **Chalcedony** '*Charkedon*' kellene, hogy legyen, ami Karbunkulus. De Chalcedony (Kalcidon) siliceous kő és neve Chalcedóniából ered, mivel onnan hozták eredetileg e követ. Ez valójában egyfajta Agát, ami koncentrikus körökből áll és különböző színekben található. A legértékesebbek Kelet-Indiából származnak. Ezt a követ már a történelem előtt is használták pecséthengerek és gyűrűk és még ivó edények készítésére is, mivel azt tartották, hogy megóv az intoxikációtól (részszegegtől).

A mi **Kalcidonunk** szerintem nem ugyan ez. Az enciklopédiában öt fajta *Chalcidon* van megemlítve.

Az egyik, ami megragadott, egy szép fehér geoda belsejében szunnyad és a legegyszerűbb szilícium-dioxid.

Trigonal rendszer

Kémiaiilag: SiO₂

Lelőhelyei: a szomszédos Szlovákia, Oroszország, Törökország, Ausztria, de található mindenfelé a világon.

Ez a **Kalcidon** harmóniába hozza az **érzelmeket**, a **szellemet**, a **testet** a **lélekkel**. Összefogásra serkent és felébreszti a testvériség érzetét, ezek mellett kitartást nyújt a kapcsolatokon belül felmerülő nehézségek leküzdéséhez. Eltünteti a kishitűséget és **összekapcsol a szeretet szálaival**. Megerősíti az egymás mellett maradás kapcsát úgy barátilag mint családi és intim kapcsolatokban.

Ahogy elnézem, valóban **állhatatos hűségre** serkent.

10. SMARAGD

'Kegyelem'

Smaragd: görög – **smaragdos**, latin – **emerald**, Szanszkrit – **Marakata**

(A Biblia említ egy *smaragdust* is, de az állítólag hibás, mert ugyancsak a Carbunculust érti alatta.)

A **Smaragd metamorfikus** kövekben, *gránitban* és *micában* található.

Hexagon kristály-rendszer

Kémiai képlet: Be₃Al₂Si₆O₁₈

Keménysége: 7,5–8

Lelőhelyei: India, Zimbabwe, Tanzánia, Brazília, Egyiptom, Ausztria, Kolumbia, Madagaszkár és legfinomabb példányait Muzo (Kolumbia), Bogota és Dél-Amerika adja.

Csakra: Szív

Zodiákus jegy: Kos, Bika, Ikrek

Bolygó: Vénusz

„Életet megerősítő kő, óriási integritással. Smaragd növeli a szellemi **equilibriumot** és **metafizikai képességeket**.”

(The Encyclopedia of Stones)

Smaragd a görög *smargos* szóból ered, ami azt jelenti '**zöld kő**'

Legkorábbi ismert leelőhelyét 3000 évvel Kr.e. jegezték fel Egyiptomban. E kő nagy becsben állt, a bal karjukra erősítették talizmatikus védelemre, amikor utaztak. Démon űzésre és jóslásra is használták, s hitték, hogy rossz mágia nem fog azon aki hordja.

Házassági harmónia, hűség, barátság és az igaz szó mind a Smaragd hatása alá tartoznak.

Elgondolom, hogy a sok szép királytükri tulajdonosság között **kegyelem** kell, hogy főhelyen álljon a királyi érzelmi-döntések szentélyében. Mert a **kegyelem** aktusa csak a szíven keresztül tud meg-nemesülni és végtelenbe szállni. Mert mi a **kegyelem**, ha nem a **Mindenséget** is **megérintő szív-jóság erejének felszabadítása?**

Mily könnyű végzetes, vissza nem fordítható döntést hozni valakik, vagy valamik felett. Ebbe beleértem a minket befogadó Természet minden

mozzanatát is, amit mi állandó önkényességgel próbálunk uralni. Csak gondoljunk 'Alice Csodországba' Vörös Királynőjére, akinek mindenre egy megoldása volt: „Le a fejével!”.

Amikor vezetőink pl. nem kegyelmeznek meg még egy életadó folyónak sem, hanem ostobán **kiegyenesítik(!)** a medrét „szabályozás” ürügyén, mint pl. tették azt a szép Bódva folyóval, vagy tönkreteszik a kanyarulatait, mint a nagy Dunáét, az nem csak egy elképesztő ostobaság, hanem **szív nélküli kegy-etlenség**, így teljességében hiányzik aktusából a **kegyelem**. Egy folyónak természet-szerűen van medre és árterülete. Azért, mert ahhoz, hogy egészséges folyó legyen, mindkettőre szüksége van. Még a gyerek is tudta, hogy árterületre nem építkezik akinek esze van. A régiek nem vitatkoztak a Természettel, hanem hozzártartották magukat. Meghagyták a folyónak, ami a folyóé volt, a folyó pedig tavasszal természetesen megáradt, azzal termékennyé tette a földet, majd visszahúzódott a medrébe és folytatta természetes útját, s amerre ment, magában hordta az életet. Csak gondoljunk a Nílus völgyére, ahol több ezer éven át a mai napig, erre a rendre alapozódott az életük, civilizációjuk és kultúrájuk.

Aki ezt nem tudta az 1970-es években felfogni, annak sem esze, se szíve nem volt, ezért képtelen is volt a **kegyelemre**. A számomra oly kedves Bódva folyót és völgyet tönkretették és ennek eredményeként most szülőfalum Edelény fuldoklik. Vajon van-e valaki, aki azt mondja most Edelényben, hogy „*megérdemeljük*” ?

Sajnos, nincs **Jó Királyunk**, szakrális uralkodónk, aki rendszeresen tükrébe nézne, mielőtt döntést hoz országáért, s népéért.

A **Királytükör** tanításai szerint bárki képes tisztán, józanul és igazul élni, de egy nép önmaga nem igazán képes 'Jó Királya' nélkül kollektívan erős és kegyelmes egységgé ötvöződni.

Még egy példa a Kegyelemért: Akik tönkreteszik, vagy megsemmisítik archaikus emlékeinket, azok nem csak, hogy **nem kegyelmeznek meg múltunknak**, hanem nem kegyelmeznek meg azoknak sem, akik e múltat önmagukban hordozzák és genetikai örökségükként nap mint nap átélnek a **kegyelem hiányának tragédiáját**.

Láthatjuk, hogy szinte minden hajlata és mozzanata emberi mibenlétünknek **kegyelemre** szorul. A Királytükör egyetlen köve a **Smaragd** az, amelyik soha nem tér el színétől, mert nem változtatja meg kémiai összetételét különböző találmányokra befogadott fém vagy mineral depositokkal mint pl. testvére **Beril**.

Megvilágosodott előttem, hogy Smaragdra a legheylesebb választás esett mint **Kegyelem tükre**. Mélységes, zöld tüze mágikus bűbájjal ragad magával minket egy gyönyörködő, belső csendbe, mely csendben megadatik az a végtelen pillanat ahol **Kegyelem** szót kaphat, mielőtt végérvényesen billen a mérleg, vagy török a pálca.

II. AMETISZT

'*Mértéktartó szerencse*'

Hexagon kristályrendszer

Kémiai felépítése: SiO₂ Szilícium-dioxid vassal

Keménysége: 7

Lelőhelye: mindenhol a világon

Zodiákus jegye: Vízöntő, Halak

Bolygója: Jupiter, Neptun,

Megkülönböztetünk: *Tiszta Ametiszt, Vera Cruz Amethyst, Amethyst Phantom Quartz, Amethyst Spirit Quartz, Brandenburg Amethyst, Amethyst Elestial, Smoky Amethyst, Lavender Amethyst és Amethyst Herkimer*

Korábban, amikor a Hiacinttal foglalkoztam, kitértem a kétfajta Ametiszt (Oriental és Occidental) ismertetésére és megmagyaráztam a különbséget közöttük. Ott, az Oriental Amethystet vettem nagyítólencse alá és értékeltem az esetleges u.n. *Hiacinttal* való azonosságát.

Most viszont az eredeti **kvarc-Ametiszt**, vagyis '*Occidental Amethyst*' lép elénk teljes szépségében megvilágításra.

Ez a gyönyörű kristálykő, ami a fehér színtől a sötétlilán át, majdnem az indigóig, a lilás-rózsaszín színskála minden árnyalatán áthalad, hatalmas erőket rejt magában. Annak ellenére, hogy metafizikusi körökben az egyik leggyakrabban alkalmazott és legismertebben mágikus hatásokkal bíró drágakő, az Ametiszt-kristály mind

megjelenésében, mind energikus rezgésében szerény, szelíd és visszafogottan álmodó.

Meditációs révülésben nagyon pozitív, harmonikus energiákat sugároz, mely a belső csendbe lépőknek biztonságérzetet kölcsönöz. Lilás színe (minél sötétebb árnyalatú, annál magasabbak spirituális vibrációi) egyenesen a harmadik szemre van hatással, mivel a meditáció alatti belső látás első megjelenő színe az *indigó-ametiszttel* azonos. Gondolom, aki meditál, az ezt a csodálatos érzést tapasztalta már.

Úgy mellékesen, s csak érdekességképpen megjegyzem, hogy

- az *Ametiszt fényt követő meditációs szín, ami a fizikai testből való kilépést megelőzően jelenik meg szemhártyánk mögött, a türkiz fény. A türkiz szín és kövek azok között az ősi népek között, akik spirituális gyakorlatokat folytatván különleges szellemi magaslatokra hágtak, elmaradhatatlan volt. Ezek a népek nem csak megértették, hanem születésüktől halálukig mindennapi életük szerves részeként gyakorolták is a lélek több szinten manifesztálódó valóságának fortélyait és szakralitással kutatták emberi limitációink levedlésének különböző módjait.*
- *Az Egyiptomi Halottak Könyvében különleges részletességgel van leírva a lélek és szellem(!) fizikai testtel való kapcsolata, az állatszelleme-erők jelentősége és a fizikai test nélküli „tökéletesség valósága”. Az Egyiptomiak, Toltec-Maya nép, Inka, Azték, és a legtöbb amerikai Indián törzs vénei, a Türkiz kővel szoros kapcsolatban álltak és állnak ma is. Ez nem lehet véletlen, hiszen a Türkiz mindenhol a világon előfordul, nálunk még sem annyira népszerű. A Türkiz egy olyan gyógyító kő, ami képes magába szívni a betegséget, ha kell, még önmaga feláldozásával is. Azok a népek nem voltak ’egészségesek’, hiszen még emberáldozathoz is folyamodtak.*
- *Civilizációik Halállal táncoltak karöltve, szegény Türkizre nagy szükségük lehetett. Királytükrünkben nincsen Türkiz. Feltűnően hiányzik az a kő, amelyik a test és lélek elválasztásában instrumentális tudna lenni. Helyette, a Fénybelépés, szellemi felszabadulás, Jézusi tranzformáció kövei néznek velünk*

szembe, hogy félelem nélkül, belső felszabadulással járhatunk meg földi utunk köreit, megbízzván a Végtelen Isteni gondviselésben és az Ő bölcsességében.

Ametiszt a turáni népek Tündérvilágának Aranykorával rezonál. Itt, a földi lét három+egy dimenziós rezgés-világában emlékeztet arra az időre, amikor a *Mindenségben megdobbano Lélek* formát kezdett öltetni és e szerves test/lélek kapcsolat megteremtette az egységesen mozgó, virág-szirmok finomságával kitáruló világok sokaságát. A világok közül ezt a világot kapták. Nem kellett önmagukat boncolgatniuk, mert elfogadták a földi lét lényegét és jelentőségét a Teremtő akaratából elrendelten. Nem kérdeztek, hogy honnan jöttünk és hová megyünk, mert hittek tudattal, hogy a csillagokból jöttek és oda is tartanak vissza.

Amikor a Királytükrök refleksiójával szembenézünk, nem csak élő egységet kell felfedeznünk, hanem talán azt is, aminek ott valami okból nincsen beillő helye.

Amikor az egyetemen² a kompozíció lényegéről tanultunk, az egyik legfontosabb kritérium a ’negatív space’ volt, vagyis a képnek az a része, amely első látásra lényegtelen, tehát a háttér, az üres részek, minden ami nem az alkotás fő témájával foglalkozik. A tanárom azt mondta, ha kiemelem ebből a képből a ’subject matter’-t, akkor mi marad a vásznon? Egy jó alkotásban az is tökéletes kell legyen, ami „nincs”.

Gondolom, azért tökéletes a Világmindenség, mert minden lényeges benne, a mattertől az antimatterig (azért írtam angolul, mert rádöbentem, hogy a **matter**ben is és az **anyag**ban is jelen van az **Any**a fogalma).

Ametiszt, a ’mértéktartó szerencse’ tükröként úgy szól hozzám, mint Nagymamám a szellemvilágból. Figyelmeztet álomban és révüléseimben, hogy legyek mértékletes, csináljam meg a dolgom, és bízzak utam értelmében, még akkor is, ha az adott pillanatban céltalannak tűnik. „*Amit ma megtettem, váljék erényemre...*” mondom el minden este kis imámat, ami ezzel a kérelemmel kezdődik. Ha **Ametisztra** tekintek ez jut eszembe, s a tiszta lelkiismerettel álmokra hajtott

² Irvine Egyetem Los Angeles

fej. Ez a megnyugvás a **mértéktartás** eredménye, mert ha kilengünk, annak valahol ára lesz. Persze, hogy „kilengünk” időnként, emberi természettel jár gondolom. De ha előttünk van a **Királytükör**, akkor jól ismerjük a 'mértéktartó szerencse' fogalmát és vissza is tudjuk billenteni mérlegünk egyensúlyát, tudatosítván így Ametiszt tanításait. Ezzel aztán lélek-fejlődésünk **szerencséje** válik természetszerűleg **mértéktartásunk** ajándékává.

MÁRAMAROSI GYÉMÁNT

'Egyesíti a többi kő erejét'

A **Máramarosi Gyémánt** egy különleges kő, ami szerintem csak Máramaroson létezik abban a különleges kompozícióban és formában. Szerencsémre, ismerem is egyet. Még kicsi lány voltam és kíváncsi mint egy cica. Különösen a Nagymama kincsei érdekelték. Mindenféle rejtett kis dolgai voltak, a varrodobozában, az éjjeli szekrénykéje fiókjában őrizgette őket. Egy kis bőrdobozban mindenféle apróságok között ott lapult egy csodálatos, szivárvány színekben játszó, arany és ezüst sugarakat lövellő apró kristály-kövecské. Engem első látásra megszállított és nagyon szerettem nézegetni. Nagymama mondta, hogy az egy nagyon értékes kis kő, úgy hívják, hogy **'Máramarosi Gyémánt'**. Az, hogy a Nagymamám és családja Máramarosban született, még izgalmasabbá tette előttem. Mindennel játszottam, de ezt a kis követ békén hagytam. Talán megéreztem erejét, különlegességet, vagy egyszerűen meg nem fogalmazott szakralitását.

Nagyon sok gyönyörű követ láttam, tartottam kézben és ismerkedtem meg velük intim közelségben, de olyat, mint a Nagymamám **Máramarosi Gyémántja** soha. Ha ez a kő az összesítő erő az előző tizenegy kő között, akkor más nem is felelhet meg helyébe. Sem a tiszta kvarc, sem **Herkamer Gyémánt**, bár ez utóbbi valószínűleg a legközelebb áll hozzá ásványi összetételében.

Mivel a **Máramarosi Gyémántról** semmilyen információm nincs, ezért a **Herkamer Gyémántról** fogok itt beszámolni részletesen egy összehasonlítás kedvéért, s ha egyszer lesz szerencsém a **Máramarosi Gyémánttal** is komolyabb módon megismerkedni és eldönteni, hogy mennyiben kü-

lönlegesebb ő a Herkamer Gyémántnál, akkor kiegészítem vele ezt a kis írást.

HERKAMER GYÉMÁNT

(magas vibrációjú kő!)

Trigonal kristály rendszer

Kémiai felépítése: SiO₂ Szilícium-dioxid

Keménysége: 7

Lelőhelye: USA, Mexikó, Spanyolország, Tanzánia, India, Kína

Zodiákus jegye: Nyilas

Érdekes módon, az enciklopédiában van egy kép egy apró **Herkamer Gyémántról**, ami kísértetiesen hasonlít a Nagymamám **Máramarosi Gyémántjára**. Nem lepne meg, ha e két kristálykő fajtában azonos lenne, de érzem, az, hogy a **Máramarosi Gyémánt** Máramaroson született, kell, hogy valami egyéb, különleges természeti erővel is fel legyen ruházva. Valamivel, ami velünk Magyarokkal mágiikus kapcsolatban rezonál.

A **Herkamer Gyémánt** bár rokon, de nem azonos a többi Herkamer kristállyal. Elkülönül nem csak sokkal magasabb vibrációs szintjével, hanem kémiai kompozíciójában is. Lélek-gyógyító erejéért Táltosok és Sámánok nélkülözhetetlen erőobjektuma.

„Könnyíti és előmozdítja a lélek-gyógyítását. Herkamer Diamond egy erőteljes lélek-pajzsot alkot amikor spirituális utakon járunk, vagy spirituális munkát (pl. gyógyítást) végzünk. Ez egy nagy erejű, kapcsolat-teremtő kristály, különösen tiszta-áttetsző kő. Stimulálja a metafizikai képességeket, segítvén a kapcsolatteremtést felsőbb dimenziók béli mesterekkel és az álmokra való emlékezésben is hatásos. Elősegíti a reinkarnációs emlékek felszínre jövetelét, hogy felismerhessük akadályainkat és elmozdíthassuk őket spirituális fejlődésünk útjából. A Herkamer Dimond gyengéden felszabadít és tranzformál, előtérbe hozván a Lélek szándékát és aktiválja a fény-testet. – Herkamer Dimond az egyik legerősebb kő az elektro-magnetikus szennyeződés vagy rádióaktivitás tisztítására.”

(The Encyclopedia of Crystals)

KIRÁLYTÜKRÖK

Ezzel befejezem a Királytükör utolsó kövének vizsgálatát, remélvén, hogy valahol a Herkamer Dimond kvalitásai hozzásegítenek minket a **Máramarosi Gyémánt** különleges erőinek megértéséhez, megérezéséhez.

Valójában azonkívül, hogy egy igazi Máramarosi Gyémánttal révülhessünk, elődeink tudására is szükségünk lenne e kőre vonatkozólag.

Elmúlt korok ismeretei felszínre emelkedhetnek bennünk, ha kristályainkat gonddal begyűjtjük és átadjuk magunkat energiáinknak, tanításaiknak, s behatóan kérjük titkaik megismerését. Ez sokkal nagyobb munka, mint a laboratóriumi kísérletezések és megfigyelések, mert a Fény-testünk érzékelő képességeit kell hozzá beavatnunk. Ezzel nem lenézem, sem nem próbálom értékteleníteni természettudósaink munkáját, hiszen ezt a kis összegzést nem írhattam volna meg nélkülük Királytükörünk kristályaink érdemében. Csupán arra szeretnék rávilágítani, hogy a járatlan utaknak és a hitre alapozott emberi felismerésekben sokkal erősebb lélekre van szükségük, mint a kiszámítható és kézzel fogható magyarázatoknak.

Ez a kis munka rámutatott, hogy a természetbúvárság és a lélekbúvárság egymástól nem elvonatható, test a lélek nélkül csak anyag, fizikai forma metafizikai értelmezés nélkül kongó üresség marad...

Búcsúzóul szeretnék még visszatérni a **Királytükör tökéletes egységéhez**, hogy elmondhassam írás közben felvetülő meglátásomat.

A Sorstáblák kövei négyzet alapba vannak elhelyezve 3x4-es elrendezésben, s mindegyik kövük kis négyszögében helyezkedik el megfelelő helyen. A Héberék 'alap köveknek' tartották őket, s a Bibliikus Kövek c. munkában mindegyik jelezve is van, mint alapköve Új Jeruzsálemnek, celestális Jeruzsálemnek, vagy néha a 'celestális városnak'. Ez egy erő-objektum, amiben a kövek szolgálnak...

E berögződött kép ellenére **Királytükörünk** kövei egy gyönyörű kort alkotva jelentek meg előttem, mint egy tökéletes védőpajzs, a Máramarosi Gyémánttal a közepében. A Királytükörben az áll, hogy a **Máramarosi Gyémánt 'egyesíti a többi kő erejét'**. Ha több valamit „egyesítünk”, akkor egy új dolog keletkezik belőlük. Úgy érzem, hogy ha a 12 kő ereje a Máramarosi Gyémántban egyesül,

akkor abban **tranzformálódik is**, s egy **tizenharmadik Erő** születik meg általuk. Talán egy csodálatos energia-oszlop vagy sugár formájában, ami tanítványát a Mindenséggel kapcsolja össze. Ha ez igaz lenne, akkor a Királytükör nem csak 'erkölcsei, szellemi útmutató', hanem erő-egységével képes áthidalni a valóságokat. Ez esetben **tükre megnyílik és csillag-kapuvá válik előttünk, amelyen át újra beléphetünk soha nem felejtett Tündérvilágunkba.**

Ezt a gondolatot egy látomás követte: a kövek egyenként feltűntek előttem és egy csodálatos, végtelenbe vesző perspektívában felsorakoztak. Mintha soruk visszanyúlt volna, Időben és térben letűnt korok ködös gyűrűin át egy végtelenbe vesző lineáris rendben a múltba, majd áthatolt a galaxisokon. Egyszerre csak egy hatalmas celestális szél felkapta őket és bepermetezte velük a bársonyfekete Űrboltozatot, ahol mind csillagokká váltak. Úgy tűnt nekem, hogy kristályokban szunnyadnak a valóságok, s minden egyes csillag az égen egy-egy kristályba zárt álma a Teremtőnek.

FORRÁSMUNKÁK, IRODALOM

E. A. Wallis Budge: Amulets And Superstitions. Dover Publications, INC. N.Y. 1978, orig. 1930 Oxford

Migene Gonzales-Wippler: Amulets & Talizmans. Llewellyn Publications, USA. 2003.

George M. Lama's translation: Holy Bible From Ancient Eastern. Text (orig. Aramic of the Peshitta). Harper San Francisco, originally published by A.J. Holman Co.

Katrina Raphael: Crystal Enlightenment Vol. 1. Aurora Press, New York, 1985.

Michael G. Smith: Crystal. Power. Llewellyn Publications, USA. 1986.

Gyárfás Ágnes: Égi Mese. MBE, Miskolc 2009.

Gyárfás Ágnes: Az Első Magyar Bölcelet Mű és Története. Magyar Tudományos Akadémia kiadása. Studiones sorozat 27. Budapest, 1990

Judy Hall: The Encyclopedia of Crystals. Fair Winds Press, Gloucester Mass. 2006.

By Gurudas, Kevin Ryerson: Gem Elixirs And Healing Vibrations. Cassandra Press, Boulder Co. 1985.

Gyárfás Ágnes: Vizek Könyve, *Élet az Égi Vizeken*. MBE Miskolc, 2006-2007.

Gyárfás Ágnes: Jó Királyok. Ősi Gyökér

A kristály-koponyákra vonatkozó érdekességeket egy History adón közvetített sorozat adta, sajnos nem emlékszem a címére, de az Interneten rengeteg információ van róluk.

Biblikus Kövek – ismert említések a Bibliában:

1. **Jászper** Mózes, II. – 28/18; 39/11;
Ezékiel, 28/13;
Jelenések Könyve, 21/19;
2. **Krizolit** Mózes, II. 28/20; 39/13;
Ezékiel, 1/16; (az International Holy Bible-ban. Említett a Krizolit, a Magyar Református Bibliában csak mint 'ragyogó drágakövek'. Az Arameush Text-ben Berilként szerepel)
Ezékiel, 10/9; (u.az mint előbb)
Ezékiel, 28/13; (az Arameus Text itt is csak Berilt említ)
Cant Bible (Fragmenta Genealogica), V, 14;
Dániel, 10/6; (International Bible)
Mózes II. 28/20; 39/13;
Ezékiel, 28/13;
Dániel, 10/6; (International Bible)
Ezékiel, 1/16; (Int. Bible)
A Jelenések Könyve, 21/20;
3. **Hiacint** A Jelenések Könyve, 21/20;
Mózes, II. 28/19; 39/12;
4. **Topáz** A Jelenések Könyve, 21/20; 28/17; 39/19;
Ezékiel, 28/13;
Jób, 28/19;
5. **Beril** Mózes II. 29/19; 39/13;
Ezékiel, 28/13;
A Jelenések Könyve, 21/20;

6. **Zafír** Mózes II 28/18; 39/11;
A Jelenések Könyve, 21/19;
Ezékiel, 28/13, (Magyar Ref, Int. Bible)
7. **Krizofraz** A Jelenések Könyve, 21/19; (Int. Bible)
Gyakran felcserélt a krizofrázzal!
8. **Szardonix** A fent említett helyeken ez a kő is előfordul
9. **Kalcidon** A Jelenések Könyve, 21/19;
10. **Smaragd,** Mózes II. 28/17, 39/10;
Ezékiel, 28/13;
A Jelenések Könyve, 21/19;
11. **Ametiszt** A Jelenések Könyve, 21/20;
Előfordul még a különböző fent említett helyeken, ahol több kő is fel van sorolva.
12. **Kristály** Jób, 28/17;
Ezékiel, 1/22; „csillogott mint jég” (Int. Bible)
A Jelenések Könyve, 4/6; 21/11;
'Csillogott mint üveg, vagy kristály' hasonlatok gyakran előfordulnak a Bibliában.

Ezek azok amiket felületesen találtam a Bibliákban, összehasonlítottam és nem lehet egységesíteni, mert ahány, annyi fordítás és értelmezés. Amiket itt jeleztem, elég jól általánosítható, de akit komolyabban érdekel, az az Interneten a 'Biblical Stones' alatt kedvére böngészhet.

Gondolom, Az 'Énekek Éneke'-t sem lehet kihagyni, bár a 'Biblical Stones' furcsamód nem említi???

Én viszont újra elolvastam és az 5/10-15 halmozza a drágaköveket.

Kívánok mindenkinek jó bújárást kedvenc Bibliájában.

Bibliai drágakövek és ásványok (Internet)

HERMAN BALÁZS ESSZÉI

Vándorút

Eljön majd a nap, amikor meghalok. Testem lassan elhervad, mint a rózsák ősszel. Elmém fénye eltompul. Lassan porrá leszek, s amint kezem a vörös tó felett az alkonyban eléggő nap felé nyújtom, elfúj majd a langyos szél, el, az óceán felé.

Micsoda helyeket fogok bejárni!

Lesüllyedek majd a végtelen, kék tenger mélyére, ahol az időtlenség őszöreg, gigászi lényei bolyongva kúsznak az óceán éjfélete mélyén.

Elbújok majd a nyári mező hullámozó, kicsattanóan zöld fűszálai közt, katicabogarak és szöcskék hátán lovagolva fogok vándorolni, s felfedezem majd a hangyák föld alatti városának legtitkosabb zugát is.

Az augusztusi aranysárga búzaföldek fölött fogok szállni, meg-megpihenve a kalászon, vagy a meleg, barna földön, ahol a rácsálók és más kis állatok rohángásznak csak.

Óriási erdőkön fogok átszáguldani, a madárcsicsergéstől hangos, zöld lombkoronában, és a félhomályba burkolózó, párás, neszes, mohás törzsek és göcsörtös gyökerek közt elillanó vadak nyomában.

Hatalmas, magas, felhőkben elbúvó, hósapkás hegyek közt fogok tovaszállni, el-elbújva a hegyek közt fekvő zöld, folyó vájta völgyekben és a felhőtornyok fehér habjaiban, megsimogatva a világ tetejét.

Bejárom majd a végtelen sivatagot is, néha megrekedve, néha egygé válva az idő homokjával, máskor az oázisok élő, zöld-kék szigetén, teveháton megpihenve.

Eljutok az őserdőbe, ahol a természet ősi szellemeinek misztikus vadállatai lakoznak, s rikoltva, sziszegve, üvöltve vadásznak egymásra a fullasztó párában.

Végtelen tengerpartokon fogok végigszáguldani, míg elérek az örökjég fagyos birodalmába, a fókák, rozmárok, jegesmedvék és pingvinek közé, ahol a Nap úgy törik meg a havon, mint a gyémánton.

Lángoló vörös-narancs-fekete földek fölött repülök majd, ahol a bolygó kiadja fáradt, égő dühét, hogy

eleméssze a túl közel merészkedő, kíváncsiskodó életet.

Óriási, tornyosuló, lila felhők közt fogok táncolni az esőcseppekkel a szélben, félre ugorva a recsegő villámok elől, eltévedve az ég csapkodó dühében.

Benőtt, vad, dzsumbujos, komor, ősi, rejtett szobrokkal és barlangokkal szórt vidéken fogok átsettenkedni, a halott szellemek néma pillantásával kísérve.

Végül olyan magasra fogok szökni, hogy már a Föld is elereszt, és akkor hihetetlen, új világokat fogok felfedezni – miközben planéták, csillagok, üstökösök, galaxisok és fekete lyukak között száguldok át – hirdetve a lét nagyszerűségét.

Igen, egy nap majd meghalok, s bejárom ezt az óriási utat. De ez a nap nem jött el. Még nem...

A magányos Színház

Egy elárvult romos épület... valaha színház lehetett. A többi ház mellett csak eltörpül, senki sem figyel rá, elfelejtették már rég. Én mégis bemegyek, mert érdekel a titok, hogy vajh mit láthatok bent. Bemegyek. Sötét van, por száll mindenfele. S az ajtóból beszűrődő fénysugarak világitanak csak. Csend van. Az utca zaját se vélem hallani már. Nyomasztó e csend, különös. Körbejárom az épületet, hátha találok valamit. De semmi. Csend van, nagy csend.

Megtalálom a dísztermet. Teljesen elhagyatott... Csak egy bábu van a színpadon, az is elterülve drótjaihoz láncolva... Találok egy plakátot. Megnézem. Hmm, az utolsó darab: A Báb és a Mestere... Érdekes. Leülök a nézőtérre, s mint valami gépezet elindul a Játék. A színház él! Pendül egy húr, nem-nem egy. Több is egyszerre. Kezdődik az előadás.

Elhagyatott vén színházban
elkorhadt fa pallókon
Egy öreg bohóc-báb táncol
Teste rándul zsinóron.

Megmozdult a báb is. Csodálatos. Szó nélkül figyelem a történetet, s hallgatok. A zongora hangján kívül mást nem lehet hallani; csend van.

Lassú görcsös mozgása torz,
De torzabb talán a maszkja,
Túlvilági vak szeme szörny,
De szörnyebb talán mosolya.

Félelmetes látni, ezt a groteszk arcot, látszik rajta
az élet súlya, az elszenvedett keserű emlékek mi-
ben voltja, a fájdalom, hogy ő is él. Él, mert a
színház is, él...

Félelmet kelt, sőt, rettegést,
Megőrtjít pánikba ejt,
S aki egyszer látja többé
Nem felejtja a bábfejt.

Nem tagadom, nem felejttem. Görcsös lassú moz-
gása gondolkodóba ejt. Nem tudok szabadulni az
érezéstől, hogy valamit tennem kell. De nem tudok,
mert csend van. Nagy csend. Erőt veszek maga-
mon s figyelek tovább... csendben.

És felismerem ezt a rémet,
S úgy érzem megfulladok,
Mert a gonosz marionett
Nem csak egy báb: Én vagyok!

Rémes egy képzet, de igaz. A báb én vagyok! Ér-
zem a magára hagyott lélek sorsát, amin csak úgy
átsiklott egy világ. Csend van. A zongora is hal-
kabb... Csend van...

Dróton rángatva ugrálok,
A reflektor rám világít,
Én nem látok, de engem látnak?
Engemet ki irányít?

És felüvöltök néma szóval,
Bár úgy tűnik nem tenném,
A sok zokogó, vádló kérdést
Az ürességtől kérdeném.

A báb, ha tudna menekülne,
Hogyha tudna elfutna,
De a báb lázadni nem tud,
Hiába ég haragja.

Hátrarántják most a fejem,
S az iszonyatba meghalok,
Porrá égek mert látom jaj,
A bábmester is én vagyok!

Szavakat nem találok, döbbenetes végignézni e-
kínt, szenvedést. Hogyha az ember megérti mi rej-
lik egy kínzó fájdalom mögött. S a tökéletes játék
súlya is, mit adhat hozzá... Félelmetes. De attól
még csend van. Már a zongora se szól. Csend van.
A színház behúzza a függönyt. Kialszanak a fé-
nyek, vége az előadásnak. Felállok, kimegyek.

Megkeresem a kijáratot... Sűrű fény világít át a
porfelhőn.

Kint vagyok. Még egy pillantást vetek a színházra,
e magasztos épületre. És lehajtott fejjel elme-
gyek... Csend van...

Reménytelenül

Elkezdődik valami. Egy valami ami mozog. Ami
él. Nevezzük életnek. Mindenki elő jön egy biz-
tonságos helyről.

Az anyaméh mélyéről. Elkezd lélegezni. Érzi az
életet, a világ közelségét és már az első pillanattól
kezdve valami alantas dolgot. Valami rosszat.
Amikor fellélegzünk legelőször, érezzük a tor-
kunkon végighaladó méreg maró hatását. Érezzük
hogy sebezhetőek lettünk. Érezzük, hogy innentől
nem születünk többé újra. Csak egy esélyünk van
elkezdeni. És ha elszúrjuk nincs több dobásunk
az életben. Már pedig elszúrjuk.

Ahogy nővünk fel egyre jobban beleivódunk a tár-
sadalomba, és egyre több emberre bízunk az éle-
tünket. De megéri? Érdemes más kezébe adni a
sorsunkat? Szerintem nem. De ezen az ember nem
változtathat. Megszületik és máris más emberek
kezébe kerül a sorsa. Ilyenkor az ember tehetetlen
és nem is tud mit tenni, mivel még egészen apró
és jelentéktelen. Csak vár a keserű sorsra és hogy
minden menjen magától.

Csak szépen lefelé a lejtőn... Amikor már meg-
érett a világ egyedüli kezelésére, akkor sem tesz
semmit, mert az élet belekovácsolta az elméjébe
hogy nem tehet semmit. Ússzon az árral és érezze,
hogy ez így jó ahogy van. Az ember ilyenkor már
nem támad a rendszer ellen hisz neki azt tanítot-
ták, hogy minden úgy jó ahogy éppen van. Építi az
életet de csak a sablon szerint. Ahogy ő is látta a
kezdetektől kezdve.

Végigcsinál mindent. Az egész életét. De mindent
egy minta szerint. Nem is próbál kiszabadulni a
helyzetéből, mert ő úgy tudja, hogy ez a legjobb
állapot amibe most van. Nem mond nemet a min-
tára. Végigcsinálja egyetlen szó és mozdulat nél-
kül. Géppé válik. Nem érez, nem gondolkozik
csak mindent megcsinál. Úgy ahogy azt a „nagy
könyvbe” leírták. Egy gondolatmenet szerint él és
egy levegőt szív a bűnösökkel. A gyilkosokkal.
Azokkal, akik bemérgezték a világot és nem álltak

ellen a világ gépiességének és ők is sablonok szerint éltek. Együtt él minden egyes bűnös emberrel, akik nem akartak szebb jövőt csinálni csak szép jelent. És egyre jobban beépül közénk. Szótlanul és engedékenyen hisz ő ezt látta egész eddigi életében. Nem meri egy pillanatig se gondolni azt, hogy van jobb és lehet egy más világ a fehér vászon mögött. Csak agyimosottan bámul az egészre és várja, hogy egyenesbe álljon a kép amit állandóan elferdítenek előtte a világban mozgó gazemberek. De csak vár.

Tenni nem tesz semmit. Beleépül a környezetbe. Van kevés ember aki tenne valamit de csak mélyebbre süllyed. Próbál feljebb jönni de csak lejjebb, lejjebb és lejjebb megy az út. És miután elfogyott minden ereje, visszazuhan abba az állapotba, azok közé az emberek közé, akik robotok és tehetetlen szar alakok.

Nincs mit tenni. Valaki ezt régen elkezdte és mára már egy ember sem tud kilépni az árnyékból.

Reménytelen világban, Reménytelen helyzetben, Reménytelen emberek közt, teljesen Reménytelenül...

Hatalom

Mrs. Smith egy dörrenésszerű csapódására riadt fel. Az ajtóban Mr. John Smith állt, csuromvizesen, és a padlót bámulta maga előtt. A nő elindult felé, de valami ismeretlen erő hatására megtorpant. Az ablakon lefolyó esőcseppek a beszűrődő kékes fényben örökké mozgó, furcsa árnyakat rajzoltak a sötét szoba falaira. Hangos kopogásuk, mint egy távoli háború zaja törték meg a csendet. Mrs. Smith nyelt egyet.

– Hogy vagy? – kérdezte férjét. John nem válaszolt. Kint felvillant egy villám, s egy pillanatra elárasztotta a szobát fényével. Egy másodperc múlva felhangzott a recsegő-ropogó mennydörgés. Percekig némán álltak egymással szemben, a nő a férfit nézte, a férfi a padlót.

– Megöltem – mondta John végül. Hangja recsegett, mint a kinti szélben hajló fák.

– Igen... tudom. – mondta a nő fojtott hangon, a torkában gombócot érzett. A férfi rápillantott, fekete szemei, mint lángoló dárdák fúródtak a nőébe. Nem erre a válasza számított.

– A híradó mondta – hebegte a nő, majd elfordította az arcát. Fájt belenéznie a tüzes szempárba.

Most a férfi nézte a nőt, és a nő a padlót.

Egy idő múlva Mrs. Smith ismét férjére sandított. Az ismét maga elé bámult. A nagy ingaóra lassan, hangosan járt.

Mrs. Smith meglátta férje arcának rándulását. Ismét megindult felé, át akarta ölelni, meg akarta vigasztalni.

– Én... én úgy sajnálom – suttogta.

– Sajnálod?! – üvöltött fel John. Az állatias hang, mint egy pofon vágta arcon és állította meg Mrs. Smitht.

– Én csak... – nyögte a nő, de Mr. Smith ordítása félbeszakította.

– Sajnálod! Ugyan mit sajnálsz te? Mit sajnálsz te? Nem tudsz te semmit. Dunsztod sincs az egészről!

– Én csak... csak el tudom képzelni! Biztos bizonyítva borzalmas volt...

– El tudod képzelni?! Borzalmas volt?! Nem tudsz te elképzelni semmit! Én meggyilkoltam egy embert!

– Megvédtél másokat! Te...

– Én megöltem egy emberi lényt! – üvöltött fel újfent John – Elpusztítottam!

– Borzalmas, de...

– Csodálatos! – vágott a szavába a Mr. Smith.

– Mi... mi csodálatos?

– Hogy megöltem! Csak rászégeztem a pisztolyt, és BUMM! Meghalt! Kipurcant! Kampec dolores! Ennyi! – nevetett Mr. Smith.

– Ez nem vicces – habogott Mrs. Smith.

– Dehogynem az! Hát nem érted? – kiáltotta a férfi – Én megöltem őt! Megsemmisítettem! Elvettem az életét!

Mrs. Smith már nyitotta a száját, de férje csak folytatta.

– Én elvettem azt, amit Isten adott neki. Amit csak Isten adhatott! El tudtam venni tőle! Képes voltam rá! Nem történt semmi csoda, semmi isteni beavatkozás, semmi deus ex machina! Megvolt hozzá a hatalmam! – üvöltötte Mr. Smith kissé habzó szájjal.

– John, figyelj én... – kezdte volna az immár zokogó asszony, de férje ügyet sem vetett rá, az éjjeli szekrényhez csörtetett és hangos robajjal feltépte azt. Mikor visszament a feleségéhez, kezében ott volt másik fegyvere. Mrs. Smith tekintete le-

csúszott férje arcáról, s a fegyveren állapotott meg. Érezte, hogy elhagyja ereje, s térdre rogyott. – John – remegte. A férfi lassan felemelte a pisztolyt és felesége arcára szegezte. A nő pár másodpercig a fegyver végtelen, fekete csövébe bámult, farkasszemet nézett vele, majd tekintetét a férje arcára szegezte, s belenézett a szemébe. A két fekete szem tökéletesen olyan volt, mint a pisztolycső. Fekete és végtelenül mély. Ez az a szempár, amibe két éve úgy belesett. Ez az?

– Most már érted? – kérdezte Mr. Smith rekedt hangon – Bármelyik másodpercben meghúzhatom a ravaszt és akkor te meghalsz. Én csak alig mozdítom az ujjam hegyét, és te abban a pillanatban megszűnsz létezni. Felfogod ezt? *Ez a csodálatos! Ez a hatalom! Az abszolút hatalom! Nem állíthat meg senki és semmi! Léted csak tőlem függ. Ha akarom, lecsaplak, mint egy legyet, vagy megkegyelmezek, és engedem, hogy elmenekülj! Biztos azt gondolod, hogy a törvény az utamban áll, hogy ehhez nincs jogom! Hát van! A HATALOM FELJOGOSÍT! Bármit megtehetek, ami hatalmamban áll! Eltörölhetlek! Eltörölhetem Isten teremtményét! Eltörölhetem magát Istent is! Csak az én akaratomtól függ. Csak tőlem! Én vagyok a hatalom!*

Mrs. Smith nem szólt egy szót sem, csak üres tekintettel bámulta a férjét. Nem ismerte fel a férjét. Ki a бүdös fene ez a megrészegült, őrült elmebeteg?

– Hát még mindig nem érted? Nem hiszed el? Nem bírod felfogni azzal a hülye fejjel, hogy mi van?

Nem igaz. Ez még mindig nem érti. Csak itt vinnyog a földön, nyávog, de nem fogja fel! Pedig olyan egyszerű! Szánalmas ez a ribanc. A világ legegyszerűbb és legsodálatosabb dolga! Ez csak egy mocskos, törött tárgy, egy senki, egy semmi! Ez a minden, ez a csoda, ez! Utálok! Imádom!

Mr. Smith öklendezni kezdett, hasogatott a feje. Felesége jelenlétének hatására elfogta a fizikai rosszsullét.

– John, tedd le a pisztolyt! – suttozta a nő.

– Neeem! Ne merészed megszabni, hogy mit tehetek és mit nem! Senki ne merészelje! Az én utamba senki nem fog állni! Ne próbálj hatni rám!

Úgysem sikerül! Az enyém a hatalom, csak az enyém! Nem adom neked! – sikoltotta a férfi.

– Úristen... – nyögte a nő, a férfi már nem bírta tovább. – Nem! Nem! De majd most megmutatom neki is mi ez! Mi az igazi, nyers erő, az essenziális, vegytiszta hatalom! – mondta Mr. Smith kicsit nyugodtabb, gúnyos hangon. Már nem fáj a feje, már nem volt hányingere. Megszorította a fegyvert, és felesége szemei közé célzott. A nő még jobban remegett, mint eddig, de nem szólt. Nem érti! Meg fogom ölni, és még mindig nem érti! Mr. Smith megnyalta a szája szélét, a nő szemébe nézett, s hirtelen tökéletes nyugalom szállta meg. A ravaszt egy csók kínosan szenvedélyes, lassú mozdulatával húzta meg. A fegyver lágyan megremegett a kezében. A golyó gyönyörű dörrenésszerű csattanással robbant ki a csőből, s lassan forogva tökéletesen kör alakú lukat fűrt a nő homlokának kellős közepére. Mrs. Smith szeme, mellyel eddig férjét nézte kitágult, a halál néma sikolyával felsikoltott, majd megfagyott. A test egy végtelenül hosszú másodpercig megdermedt, majd iszonyúan lassan, kecses ívben hátradőlt. A nő homlokából lassan előbugyogott az agyvelő. Mr. Smithen úrrá lett a kielégülés önkívülete, szeme fennakadt és hangos nyögéssel térdre rogyott. Igen. Igen! Megértette! Felfogta! Ott volt a szemében a felismerés, tudta! Az utolsó pillanatban *tudta!*

A férfi odamászott a nő mellé, megsimogatta fejét, és mélyen a halott rettentő szemébe nézett, s azok visszanéztek rá. A hatalom nézett rá onnan, s ez gyönyörűséggel töltötte el. Lassan belenyúlt a nő homlokán tátongó sebbe. Odabent még meleg volt. Remegve húzta ki ujját, szenvedélyesen megszagolta a ráragadt, véres agyat, arcához érintette, majd lassan, mint egy csecsemő leszopogatta ujjáról. Ismerős íze volt. Teljesen olyan, mint a húslevesé, amit felesége szokott főzni. Finom sós. Csak az agy miatt inkább kocsonya, mint leves! Jót nevetett a viccen. Hirtelen letépte magáról az ingét s újra, immár sokkal mohóbb mozdulattal nyúlt bele a nő fejébe, majd felesége véres agyával a hatalom skarlát betűit mázolta mellkasára. Az ő hatalmáét. A hatalomét. A Hatalomét...

L. Kecskés András

Az aVaR/ok muzsikájáról

József, KaZáR vagy KaLiZ király, egy levélben a kazárok eredetéről a következőket írta: „Tudd meg, hogy Jáfetnek és Togarmáhnak vagyunk az ivadékai: Újgur, Tiroosz, Avar, Ugin (hún), Bizal, Tárna, Kazár, Bolgár és Szavír”.

Az aVaR népnév ráktükre a RaVa / RoVó. A VaRR, VáJ, a VáJÁK/os és a VaR/ázsló szavaink mind alakban, mind jelentésben összefüggnek egymással. Valószínű, férfit jelent, aki az életadás indítás – varázslatában közreműködő.

A Bajkál-tó felől jött avarok, évszázados vándorlás után Közép-Európa számos országában honosak lettek a VII-IX. sz. folyamán. Pannóniai tartózkodásuk végén, 791-803 között Nagy Károly, a Nyugat-Római Birodalom császára többször megtámadta őket. Az avarok veszte az lett, hogy két pártra szakadtak: egyik a császárhoz húzva magát Béke Párt-nak nevezte el. A másik ezáltal legenygülve a csatákat sorra elveszítette. A győztes frank uralkodó a vesztesek aranykincseit elvitte, a nemzet nemeseit, előkelőit leölette, az élőköt rabszíjra fűzte. Árpádék bevonulását – a pár emberöltővel túlélők –, testvéri szabadításként élték meg. Az avarok zöme ekkorra már nyugati keresztény volt. Nem állunk messze az igazságtól, ha azt állítjuk, hogy az avar-frank helyzet a majd ezer évvel későbbi kuruc-labanc háború szinte minden vonását magán hordozta. Az avarok, a hunok egyik utódnépeként a magyarral rokonnyelvet beszéltek, mindkét nemzet majd azonos rovásírást használt a Kr.u. 650-850 időben. Az utóbbi száz, de különösen a 2000. esztendő kutatásai eredményeként oly leletek is a felszínre és publikálásra kerültek 1942-ben / Fettich Nándor régész jóvoltából, / melyekből az avar zenei élet egy-egy parányi szelete újra megismerhetővé / rekonstruálhatóvá vált. A számos régészeti lelet mellett a hun-avar rokonság legerősebb bizonyítékának azt az eseményt tekintjük, midőn az avar követek először mentek követségbe nagy feltűnést keltve a bizánci udvarba, 558/59 telén, s amazoknak még nem volt avar-bizánci görög tolmácsuk. Mégis a császári udvar hun fordítója mindenki meglepetésére tökéletesen

látta el feladatát a hun nyelv birtokában. Az a hun-avar nyelvi rokonság egyben az avar-magyar nyelvrokonságot is alátámasztja, hiszen a hatvanas évek elején megtalált két, örmény betűkkel írott tetemes hunnyelvű anyag (Iszfaháni kódex, Kr.u. 500 körül és a Kréai kódex, Kr.u. 700 körül) ismeretében ez is kimondható. A nyelvi rokonság mértékét nem hivatott részletezni e tanulmány. De álljon itt egy példa a palócvidéki Pásztórol: *E mék má(n) anyómnó* – jelenti ki tájnyelvében az ottani magyar, amely mondat a nyelvjárásban nem jártas számára alig, vagy sehogyan nem érthető. E mondat hivatalos megfelelője: *Elmegyek már anyámhoz*. A nagy hangzás- és alakkülönbség ellenére a palóc is magyarul beszél. A germán nyelvcsaládban az ily nagy fokú nyelvi különbség mára a nemzetekre bomlást és a politikai határok meghúzását eredményezte, amíg a magyarban ez nem következett be. A hun, az avar és a magyar nyelv között az előbbi példához hasonló méretű lehet a különbség. Mindez mutatja a magyar nyelv, a szellem összetartó erejét / kohézióját.

Az avar csörgők ill. csöngők legkorábbi hangszerelemleke az ukrainai, az ősi etelközi Faltivizs település közelében került napvilágra. A leletek nagyszerűségére 1936-ban Fettich Nándor régészünk hívta fel a magyar avarkutatók figyelmét. Az öt darab két félgömbből összekovácsolt bronzcsörgő alsó részén a kivágott lemezek a hang erősítésére szolgálnak.

A felső félgömbön gyűrűnyi fémszalag rakatott rá a rezgő felület szabadon hagyására, ugyanis itt lehet a hangszert megfogni anélkül, hogy jelentősen tompítanók a hangszer hangját. A csörgőben golyót, mely a rézburkot csörgetné, a leletleírás nem említi. Ismerünk pityke-alakú csöngőket csörgető golyó nélkül, csak összeütéssel vagy ráütéssel megszólaltathatókat is. A csörgőgolyós csöngők a magyar pityke/gomb/alakjával vethető össze. Betlehemező, regösök hangszerei között ma is megtalálhatjuk. A jeles-napi alakoskodó zenélők mellett a mindenkori udvari és utcai mulattatók ritmushangszere lábra illetve kézre erősítve, rokon

a moresca - táncosok viseletével, akik széltében-hosszában járták egykor a középkori Európát.

Történelmi és utcazenét játszóknak ma is kedvelt, ütemet segítő és hangszínező hangszerük. Mindent összegezve: a csörgők, a csengők legtöbbször a figyelem felhívására születtek. Bármely működésük ez irányba mutat.

Az Ázsia buddhista templomaiba érkező is meg-
rázza a csengősor tartó övet. „Figyelem! Találko-
zás készül.” A katolikus istentiszteleti szertartá-
soknál is templomi csengővel jelzik a fontosabb, a
fokozott isteni jelenléteket, a szellem és az anyag
egyesülésének „eucharistia” eseményét, az átvál-
toztatás áldozati eseménykor.

A pásztorélet, a legeltető állattartás nélkülözhetet-
len, hasznos jelzőalkalmatossága az állatok nya-
kában – a kolompokon kívül – mind a mai napig.
Ezt bizonyítják pl. Herman Ottó: Magyar viseletek
c. munkájának V. tábláján a honfoglalás-kori ma-
gyar ékszerek: 17 sárgaréz csörgő a székesfehérvári
lószerszámleletből.

Mindezekon kívül ismereteinket gazdagítják a du-
nántúli Szebény melletti – az avarok államisága
/567-829/ idejéből – és a Duna-Tisza közti Ho-
mokmégy és Halomszállás környéki régészeti ása-
tások hangszerleletei.

Jelesül, egy okarina-féle szarvból kialakított ké-
lukú hangszer és egy pitykealakú „fésűcsengő”,
mely fésűk a hangot ütő golyót a csengő kupo-
lájából nem engedik kiesni, de a hanghullámok a
fésű fémtüskéi között szabadon kiáramolhatnak.
Ez a találmány a *csörgő* alakú hangszerből *csengő*
hangot bocsját ki, nem nyelvütéssel, hanem egy
benne elhelyezett golyó által. A fém gömböcske
behajlított fésűi a megszólaltatáskor a föld felé
néznek és a hangkeltéshez szükséges golyót nem
engedik kiesni, s így a rezgést nem annyira tom-
pítják; ezért keletkezik a *csengő hanghoz hasonló*
és nem a zörgésben dúsz *csörgő* hang. A ma hasz-
nált „pergő” nevű népi hangszerünk szinte azonos
avar rokonaink hangszerével. Úgy tudjuk, hogy
vadászszőlymok lábára tették és a lovakon (a jelen-
ben is) száncsengőként használták egy koczikázó
hangulat elérésére. Ködös téli időben a hangjelzés
balesetet előzhetett meg, csakúgy a gyermekek
nyakába akasztva, jelző zeneszerszámként is jól
működött.

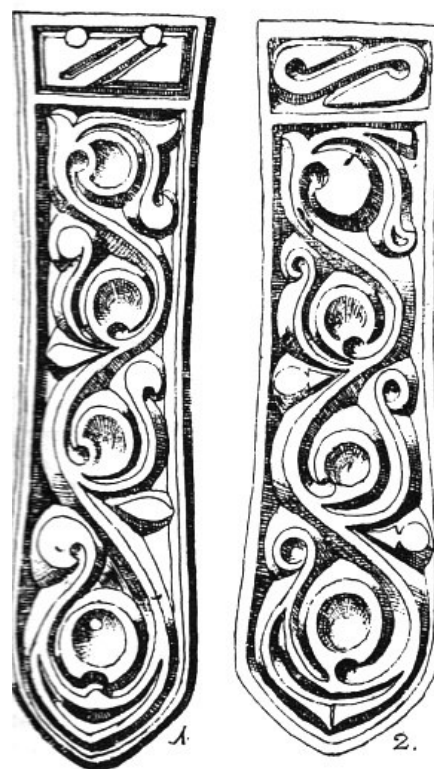
Itt kell megemlítenünk, s mindenki figyelmét nyomatékkal felhívjuk a sallás / a VaR/ázsló elemet

tartalmazó körtáncunk mozgásiránya és a Kárpát-
medencei avar bronz szíjvégek díszítőelemeinek
összefüggésére.

Kőke tánc, kikerekítem

Bekerekítem kőke tánc

Másutt köl-köl tánc szöveg, mint említettük volt a
„kör” szavunk könnyebb kiejtése miatt változott
az „r” hangzó „l”-lé.

Hun-avar bronz szíjvégek.

Ez azért is értékes számunkra, mivel a szebényi-
hímesházai ásatások 11-es és a 43-as avar sírok
leletei között egymás mellett találták azokat a szíj-
végeket, melyeknek összevetése során kiderül,
hogy a díszítőmotívumként ismételt, egymásba ka-
paszkodó és folytatódó nyitott körök a szkíta cső-
rös totem, a magát megadó, női minőségű, lekus-
hadt szarvasnak a végletekig leegyszerűsödött jel-
zése. Elgondolkodtató szándékkal itt említjük meg
a magyar „csőrös dinoszaurusz” maradványainak
közelmúlt felfedezését. Minden jel arra mutat,
hogy a végtelennek, a fekvő nyolcasnak az eredetét
is itt kell keresnünk. Képzőművészetben
„futó kutyának” is mondják a szóban forgó és eb-
ből eredő díszítő elemet. S valóban: már a kőkör /
neolitikum záró évezrede után a réz és a bronzkor
határán feltűnik, mint állatmotívum bika, szarvas,

párduc, róka stb. alakban. A leegyszerűsödött / sematizált / változatok megtalálása, pl. a tordosi / Hunyad m. /, a kukutini / Moldva/, a petrenyi /Beszarábia és az oltszemi /Háromszék m. /, kerámialeletek festett díszítő motívumai alapján az erdélyi és a romániai ásatások még régebbre mutatnak díszítő elemünk eredetét illetően. Az ismert adatok birtokában kijelenthető, hogy egy, a Kárpát-medencéből a réz és a bronzkor határán eredő kerámiadíszről beszélünk, mely a Balkánon keresztül, Thessáliát – mint közlekedési hidat – érintve egészen Krétáig hatott.

Az avaroknál leegyszerűsödött a szóban forgó minta, már „csak” a szarvassal tartja rokonságát.

Alighanem avar eleink is úgy tartották, hogy az amúgy is KöR/alakú szíjak végét ráadásnak még egy bajtól óvó, varázserejű csodaszarvasos, végtelen érzetet keltő, hullámozó, sallás ill. varázstánc láncsal is megfejezik. Adassék példának itt egy, a legismertebb gyermek „lánc-tánc”, de nem lehetetlen a „tánc-lánc” alak sem. Feltehetően ebben rejlik a KöR/tánc és a LáNC/tánc azaz a FüzÉR/tánc szétválása majd egymás mellett élése. A természetben táncolók, az ifjúság igen gyakran a hajára tekerint egy virágfüzért pl. „gyermek-lánc/fűből” majd vígan énekl. Kevesen tudják, hogy az ide-oda lépés, a TáN/torgás, a TáNC szavunk édestestvére.

A jelen munkánkban már taglalt hun-avar nyelvközeli hozzátartozás mellett a hun fém szíjvégek „futó állatos” díszítő elemeinek szoros rokonsága is az összetartozás tényét erősíti. Ha mindezekkel az Árpádi bevonulás magyar szíjzáróinak, a szinte azonos ékesítő rajzolatait összevetjük, akkor csupán ezek hasonlatosságából egyértelművé lesz – a sokak által bírált, – hun-avar-magyar azonosság. Izgalmas feladat volt a Szeged - Kundobi avar temető 218-as sírjában találtak értelmezése. Ez mára sikerült. Egy méter magas gyermek sírjában találtak egy csörgőt, mely egy kürtszerű hordozóhoz valószínűleg, bőrszíjjal kapcsolódott. Az avarok szokásához tartozott ui., hogy a kedvenc tárgyat, játékaikat saját és mások sírjaiba is velük együtt eltemették. E jó szokásnak hála, maradt fenn annyi lelet a régimuzsikát kedvelők örömeire. A kutatók munkáját még a szerencse is segítette. A keszthelyi és a győri avar sírok vallatása közben még két, egy hengeres tartón csüngő csörgőt találtak.

Keszthelyi /Sörházkert/ és a győri / Téglavető-dűlő 258. sírjának két csörgője és tartóik.

Az avar pásztorfoglalkozás fő kellékével, ólomgolyós-végű karikás ostorral – mely süvítő hangot hallatott, ha jól megsuhintották – még a harcművészetükben is találkozunk. Számos halált osztottak a frank betörőknek – a homlokukon lyukat ütve –, oly eredményesen, mintha az valamely lőporos fegyverből löködtött volna ki, pedig azt Európában akkor még nem használhatták.

A rafiás-végű ostorok durrogatásával, jeladásával pedig irányították a 10-es és a 100-as hadrendbe osztott katonai alakulataikat. Talán még a hangadás ritmusa is fontos lehetett. Feltehetően a sztyeppei harcmódorhoz tartozik a tarsolylemez ütögetése, a jeladás egyik eszközeként. Így kerül képbe az avar, majd a magyar tarsolylemez, mint a sztyeppei harcművészet egyik hangadó ütős hangszer. Egyes ütések szaporodása vagy csökkenése lehetett a jel.

Bizonyított, hogy a vaskengyelt az avarok használták először, mely használójának nagyobb mozgásbiztonságot adott, felállni, forgolódni a lóháton levőknek. Több ezren viseltek már vaslemezekből összekötött páncélzatot, többek még bőrpáncélt használtak. A harci roham előtt mágikus erőkkal: ijesztő, „busós álarcú” bábúkkal, lármával és dobok verésével félemlítették meg az ellenséget. A lelki / pszichológiai hadviselés egyik formája volt

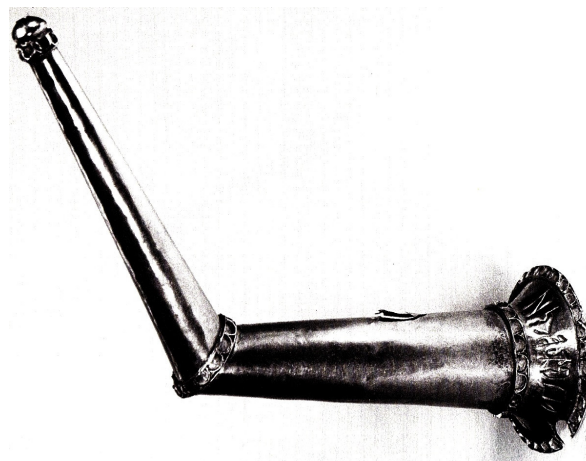
még a füttyülő, a lyukas nyílvevesszők használata, melyek kilövő, hátracsapó íjkésztsége az avar harcosok számára a sumérektől kezdve, a kimmer, az etruszk és a szkíta-hun harcosoktól öröklődött át.

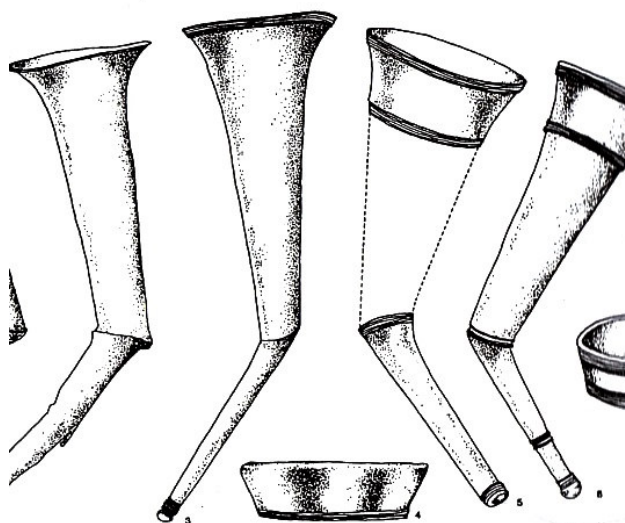
Füttylős íj

Pl. a nagyszentmiklósi kincs ún. „égi vadászat”-tal jelölt képe díszében, a visszacsapó íjjal lövő, nyeregben hátrafordult mítikus lángr vagy madártoll-hajú, egy szellemdús fejedelmi lovas fegyverén látható. Ezt a „forgó” viseletet a fejfödők elején hordták egészen a XIX. század közepéig katonai viseletként egyes magyar és török lovasszerepeknél, nemesi felkelőknél, testőröknel stb. Egy-egy győztes csata fáradalmait kipihennő, a mulatozás bor vagy kumis / BoRo / ivása nélkül nem lehetett teljes. Egy 12 karátos aranyból készült, 1,2 dl űrtartalmú, 14,2 cm felsőhosszal, 13,6 cm alhosszal egy ivókürt is előkerült a szóban forgó kincsek különlegességeként. Tudjuk, hogy ezt nem csupán ivásra vagy valamely drog-szívására / gyógyító inhalálásra is gondolkunk kell / használták, hanem hangadásra is. Ez azért állítható, merthogy a kürtöcske belsejében egy lyukkal ellátott rezgőlemez található. Valószínű, hogy a lakomák kezdetét e kürttel jelezték. Pl: Priszkosz Rhetor szerint Attila lakomái kürtszóval kezdődtek. Talán maga Attila adta a kürtjelet mindenkorai lakomái vagy egy-egy csata kezdetéhez? Számos metszeten Attilát a „vezéri kürttel” együtt ábrázolták évszázadokon keresztül. Minden esetre, a hármas használat egyike a hangadás volt. A hangszer felbukkanását nem tartjuk véletlennek a fejedelmi kincs-lelet között, hiszen a hadvezérek, és a főbb, a hadat irányító vitézek kötelező jeladó, hangadó hangszere vagy egy szarvkürt vagy egy valamely fémből készült kürt, RHYTON

volt. Mindemellett az íj, szintén fejedelmi jelvényként terjedt el, melyre példát is találtunk: miszerint egy leköszönő uralkodó e méltóságjelképet, az íjat, fiának átadja. Kutatóink kimutatták, hogy az „égi vadász” mellékalakjai a sumér Gilgames-eposz állatalakjaival mutatnak rokonságot. Így a nagyszentmiklósi kincs díszének alakjai több ezeréves múltat igazolnak, a folyamközi sumér adatokat is beleértve.

Ivókürt

Ivókürtök

AZ AVAROK nyelve

A bizánciak császára – amint ezt már előbb írtam – midőn először tárgyalt avar követekkel, nagy bajban volt, mert nem volt avar nyelvű tolmácsa. Ekkor előállott a hun tolmács s azt mondta: vál-

lalom. A tárgyalás minden zökkenő nélkül megtörtént. Az eseményből következtetünk az avar és a hun nyelv azonosságára, nagy hasonlóságára. Melyből következik, hogy az avar is igen közel állt – vsz. egy erőteljes nyelvjárási eltérés lehetett – a magyarhoz, hiszen a hun-magyar nyelvi maradványok rokonsága – az V. és a VII. századból való leletek alapján – rekonstruálható. A hunutód avarok zenéjéről Theophylaktos (VII. század) bizánci történetírótól maradt fenn a történészek előtt igen híres, írott forrásanyag.

Az avarok és a bizánciak háborúi során egy gepida harcászó egység csatlakozott a bizánciak seregébe. És az egyik cselszövésnek a jeléül: egy avar éneket jelöltek meg. Innen tudhatjuk, hogy a hun utódnépek zenéje mind szerkezetében, mind hangzásában eltért a többi szomszédos nép zenéjétől. A kínaiak úgy írnak a hun-avar zenéről: mint egy buja, kicsapongó zenéről, amelyen megbotránkoznak és ami zavarja a kínai szertartásokat.

A hun-avar dallam eltért a kínai zene hangzásától. Ez nem az ötfokúságtól való különbséget jelenti, hanem éppen a hun-avar és kínai pentaton dallamok különböző szerkezetére, ritmikájára, dallamvezetésére, más jellegű hangszeres kíséretére utal.

A KOLOMP

A KoLoMP az évezredek során alakult ki, az emberi tájékozódásnak egyik leghatásosabb tárgyaként, hangi irányítójaként.

A KoLoMP nem csupán hangutánzó szavunk. Benne foglaltatik még a KaLiMP/ál, az ide-oda mozgást jelentő ige, hiszen a kolomp verője és az „örökmozgó gyermek” lába KaLiMPál. Külön nép-zenei tanulmány szól a kolomp hangolásáról, a kovácsoknak a vaslemezek ki/KaLaPál/ásáról, hangszerkészítő művészetéről. Különösképpen a nyájak vezérállatainak, vezérkolomposainak nyakában billegett a hangadó, jeladó szer/szám: a KoLoMP.

A Vezérség, a Főkolomposág és a tánc eleinknél összetartozott.

Számos magyar vezér jó táncos voltát krónikáink emlegetik. (Hunyadi János, Mátyás király, Kinizsi Pál, II. Lajos, Balassa Bálint, Thököly, II. Rákóczi Ferenc, komáromi tisztak 1949-ben stb.)

A táncosok szintén verik, ütök lábukkal a tánc ritmusát; miként a kolomp nyelve is ütve szólaltatja meg a KoLoMP oldalát.

A Zala megyei regösök a XIX-XX. század fordulóján nemcsak regös-sípjukkal, de botra felfüggesztett kolomphasználatukkal is kitűntek.

Mindent összegezve a KaL / szógyök jelentése: ütni, verni, kalapálni, nyomni stb. Egy XVII. századi, Tücsöklakodalom című táncnótánkban írják: „...Lám mely szép táncot nyomnak”. A név egyaránt rászolgált a pásztori jelzőhangszer készítésére és annak megszólaltatási módjára. De rokon szó lehet a KaLaMa = sumer HaZa ill. a Ház szavunkkal.

Ezzel kapcsolatban Gyárfás Ágnesnek az MBE kiadványában megjelent tanulmányából bővebb tájékoztatást kapunk.

A csiga pl. csigás görbülettel a HáT/án hordja a Ház/át, tehát az élő testet és számos élettelen védelmező felület szavának, jelentésének rokonságát sejteti, hiszen valamivel szemben „tartja a hátát” szólás innen származtatható. Mindezek: a HáT, a Haza, a mi védelmező Ház/unk.*

A fedésben, az óvásban, a védőn átkarolás ill. az átölelés benne rejtekezik. A szóban benne van még az alkotás, az összekalapálás, az összegyűrés azaz az összetartozás és a KaLaMaJKa nevű, ruszin hangzású, hangulatú, de igazából a Kárpát-medencére jellemző magyar tánc, mely könnyen felismerhető a jellegzetes Ka-La-Maj-Ka ritmusáról: llll / llll / llll / l l. Ez a feszes és puritán ritmus-készlet a zenetörténetünkben a XV-XVIII. század magyar táncainak bevezető ritmussorára, az „ungaresca”-ra vall.

Még a Ka-La-Maj-Ka szótagolása is a szóban forgó ritmus alapja felé mutat: llll. Mint már említettük, a KaL szórész, a KöR, a KaR/oL/ás /szeretet jele is lehet! / stb. annak a gyökbokornak egyik ága, melyből a KóL/ó és ChoR/ea körtánc is ered. A KöR/bekerítése, föld esetében pl. a tulajdont jelenti. Így a HuN-Gar szavunk jelenti a HuNok (eKeR/ített) Földjét, a hun-magyarok boldogulásra szánt HaZá/ját, melyet eleink, mint behajlított vaslemezről a KoL/ompot készítőik összekovácsoltak, egyesítettek, hogy a benne lakók egyetértésben / harmóniában éljenek s boldogan együtt muzsikáljanak. Az apokrif népi imádságokban előforduló KaLaMa szavunk HaZa jelentésére még Gyárfás Ágnes hívta fel figyelmünket az Ősi Gyö-

kér, miskolci tudományos folyóirat egyik tanulmányában.

A szarvasi avar tűtartó

AVAR DÉMONÚZÚ

A szarvason megtalált Kr.u. 650 táján készült avar tűtartó egyik oldalán talált rovás egyik lehetséges megoldását kínálta először számunkra Vékony Gábor „A késő-népvándorlás kori rovásfeliratok a Kárpát-medencében” c. munkájában.

A ritmizált mondóka, fejlett zenei érzékre vall:

ÜNGÜR DÉMON ELLEN ÍM E VAS

1111/1111/1

TŰ SZÚRODJON A DÉMONBA!

111 ♪/111

TŰ-TŰ SZÚRJ, BÖKJ, VARRJ!

1111/1

SZÉTFEJTESZ. EGYBE ÖLTESZ.

111/1111/

ÜNGÜR NE GYARAPODJON!

♪ 1 ♪ ♪ II /

ŰZD, EMÉSZD EL ŐT ÉN ISTENEM!

1 ♪ 1 ♪ 1 ♪ / ♪

Fontos tudnunk, hogy az Üngür szavunk mai is egy ártó szellem neve Erdélyben. A ránk maradt szöveget egy ráolvasó imádságnak gondoljuk, melyben a természeti népek hagyományai és az egyistenhit elemei barátságban megférnek egymás mellett, az emberiség Isten-keresésének egyik üdvtörténeti állomásaként. Lehet azonban, hogy a tűtartó oldalán olvasható rovás írásos szövegek a pontszúrásos módszerrel gyógyító középkori orvos/táltos elhangzó varázsszavai. Szövegünk ezer szálal kötődik a közelmúltban még országszerte élő, ősi, vallásos írások / apokrif imagyakorlatához. Móra Ferenc régész írásaiból tudjuk, hogy – csak ő – 40 tűtartó leletről tudott. Némelyikben még a vastűket is benne találta.

Más népek temetkezéseivel is sok a hasonlóság. Pl. a letelepült fókavadász és halász giljások /saját nyelvükön: nyivhek/ egy része az Amur torkolatánál él. *Nyelvük rokonsága ismeretlen.* Lélekszámuk az 1970-es években, a volt Szovjetunióban, 4400 volt.

Nem csak temetkezésükben, de ráolvasásos gyógyító szertartásuknál is használták a tűt, egy kessel együtt, melyek náluk női és férfi nemi /szexuális jelképek / szimbólumok a gyógyítandó mellére téve.

Egy lúdmarasztaló ének köntösében bújva megmaradt sámánének.

Harangi lúd, maradj, maradj!

Bátyád, nénéd tűtartót keblükre téve,

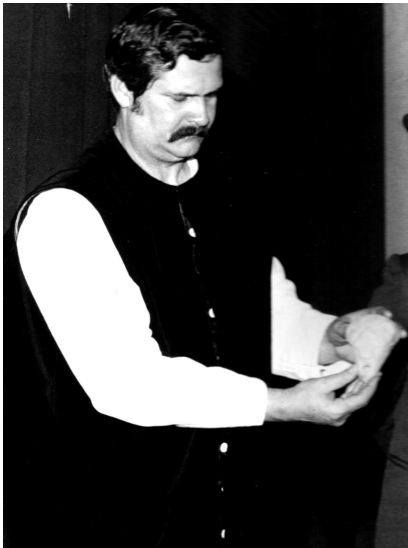
Bűvös kést keblükre téve,

Sírva-sírva követnek ríva.

Harangi lúd maradj, maradj!

AVAR TÁLTOSSÍP

A tatai Kuny Domokos Múzeum egy okarina formájú, ősi, kerámia hangszert őriz, mely az 1920-as évek elején a Komárom megyei Tata-Tóváros – Cseke-tó melletti homokbánya területén a homokrostán akadt fenn. Az igazgatóság szíves engedelmével másolatot készíthettem az 1980-as évek elején. A másolat elkészültét több száz bemutató koncert követte szerte az országban és Európában. A hangszer hangja számos CD felvételünkön hallható.

L. Kecskés András a tatari táltos-sípjal az 1980-as évek elején

A gyógyító táltos-síp

A lelet kora a VIII-XII. sz. közé tehető. A mongoloid emberarc megjelenése a turáni kő- és agyag- emlékekből ismert. Művészi jellege nem kétséges. A koponyán látható kör alakú koponyalékelés / trepanáció, mely gyógyító céllal készült orvoslás a honfoglalástól az V-től a XI. századig, a kereszténység megerősödéséig ismert a Kárpát-medencében. A sípon levő flóra és fauna nyomai alapján a síp készítésének helye a Turáni-alföld lehetett. Megjegyezzük, hogy a régészet a legkorábbi „jelképes” koponyalékelést / trepanációt az V. században Mongóliában találta meg.

E korban az okarina jellegű muzsikaszerszám, így sípunk is, vallásos szertartásokhoz kapcsolódhatott. A művészi emberarc kimunkálása, megjele-

nítése az ősök szellemének ábrázolásához kötődött. Hangjai felhang nélküliek, akár az okarinán / cserépfurulyán / illetve a vásárokból ma is kapható körtemuzsikán.

A mikroszkopikus vizsgálatok eredményeként a tengeri lerakódások már egy tudatos beavatási eljárást sejtetnek. Az Álmosi-Árpádi és az azt megelőző Kárpát-medencei bejövetelek s az azt megelőző történések ismeretében a zeneszerszám készítő és a gyógyító tudosságában avar-magyar táltosainkat kell keresnünk. A sósvizi tartósításra irányuló vízbedobásos beavatás helyéül leginkább a Kaspi és az Azovi-tenger jöhet számításba.

A betegség, a bajok elleni vízbedobás varázslatával élnek közeli nyelvrokaink: a vogulok és az osztyákok is a földbeásás, tűznek vagy szélnek adása mellett. Bornemissza Péter 1578-ban Ördögi kísértetek c. munkájában a keresztény papok egyik bájoló imádsága a XVI. században így hangzott: „...áldott urunk Isten, parancsolok én tenéked...hetvenhét erős hasfájás...tük is mennyetek az tengerbe, tenger fövenyét felforgassátok, habját háborgassátok, követ hasogassátok...”.

Sípunk turáni emberarcához hasonlót Pécssett, a székesegyház díszítőelemei között találunk a XII. századból azzal a nagy különbséggel, hogy a pécsi koponya fölött a tollakkal, lángokkal vagy a koronahegyekkel valamely kiemelkedő személyt jeleztek. Ez az ősi jelzés jól látható a nagyszentmiklósi kincs egyes alakjain.

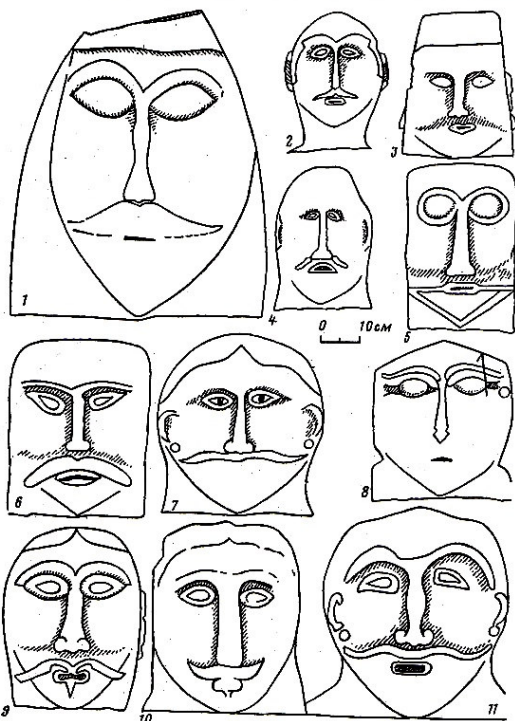
Stilizált királyfej. Pécs, Székesegyház. XII. sz.

Stilizált királyfej

Számos gondolat őrizi a koponya, mint teremtett testrészt hasznosságát, hiszen a koponyaformájú Tá/ToS/síp pl. az eszünk tokja is lehetett.

A csárikovi körzet sírszobrainak ábrázolásait, ha összehasonlítjuk táltos-sípunk főbb vonásaival, azokkal megegyeznek.

A táltos-síp szemöldöke, a tömör bajuszú száj környezetének megformálása hasonló művészi szemléletet sejtet a hun-avar-magyar halotti maszkokkal, fém álarcokkal: VaSaRC, BaSaRC, BaSaHaRC /Pilismarót határában/. Mindezeket érdemes összevetni a Turáni-alföld ásatásakor előkerült V-VII. századi sírszobrok küllemével, jelesen, arcbéli kiképzésével.

Turáni sírszobrok

Zsugorított koponyák létét is kapcsolatba lehet cserépsíppunkkal hozni. Cserépkoponyák kései ivadéka a népi hangszerként és gyermek vásárfiaként ismert *körtemuzsika is*, melynek alakja a körtérről kapta nevét, s ez alakilag táltos-síppunkkal azonos. Különlegességként álljon itt egy csörgő, melyről egy férfiarc tekint reánk, s ez hasonló a tanulmányunkban többször előforduló bajszos turáni férfiarcokhoz. Közös tulajdonságuk, hogy valamely hangszerhez kapcsolódnak csakúgy, mint a nagyhegyi hunogur (sic!) temető 214. sírjából előkerült bronzból öntött un. "arcos csörgő".

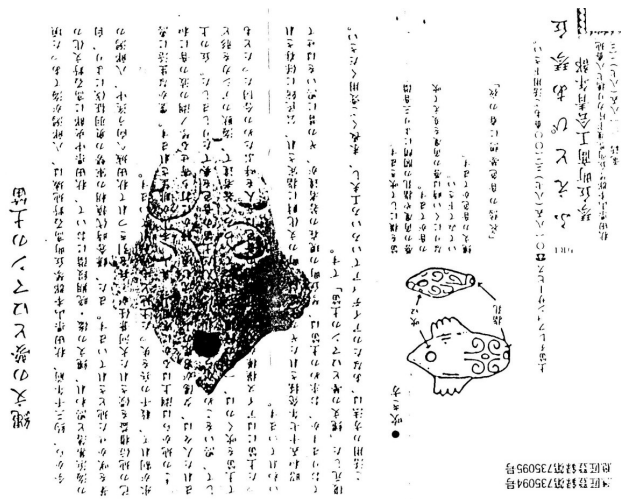

Arcos csörgő

A temetkezési álarcokhoz, MáZ/akhoz↔ZoM/án-cokhoz, MaSZ/K/okhoz még a következőket fűzhetjük, kissé távolabbról megközelítve:

A sumér SaRu = állati SzaRV (= SzaRu).

A növényi SaRJ = kinő = SaRJd = SzÁR/ba szökken. Ebből a SzÁR=SzÁL. Az utóbbi kettő köti össze a Nap energiáját varázslatos módon átalakító növények leveles és virágos részét a föld alattival, az anyaggal. Mindkét sarjadás, szaporodás a földi lét alapja, a „fényes élet” folytonosságának záloga. Mongolban a SZÁRMaZ/ik ige alakja: SzaL-KHu.

Emberfej alakú síp ázsiai szövegben

Ezért a SzÁR ↔RaSSZ, mely a SzÁR/MaZ/ÁS felé mutat, nem más, mint MáZ = festék ill. MaSZ/at, a MéZ/hez, MÉSZ/hez hasonló ragadós anyag bevonat, arculat; valaminek vagy valakinek a kizárólagos, de mesterséges, látható sajátja lesz. Cél az élők közti különbség létrehozása vagy ennek ellenkezője: a halott romlandó aRc/ának elfedése, a változás megakadályozása.

Délvidék / Szerbia / Homokrév / Mokrin / tanítója kiásott egy avar kori temetőt. Többek között talált egy csonttégelyt, melyre rákarcolták a hétrétegű hegyen álló kilencágú világfát; csúcsa mellett a Nap és a Hold. Körülötte az Altaj-ban honos álla-

tok helyezkednek el. László Gyula professzor sejtetni engedi, hogy az „Égig érő fa” c. népmesénket már az avarok is ismerték. Népdalban legközelebb állnak hozzá jeles napjainkhoz kapcsolódó regös énekei.

Rubato. *Lassan.* Pográny, (Nyitra vm.) V.

Ma-gos a ru-ta-fa, á-ga el-á-ga-zik,
Se-lyem sár ha-ja, Ma-gyar I-lo-na,
Ha-ján fő-lü gyöngy, ko-szo-rú-ja gyöngy.

A Szent Iván-napi tűzgyújtás egyik éneke.

A 3. ütem bővülése a további versszakok szövegére, mint a 467. dalban.

Magas a rutafa

Ugyanekkor egy „képzelt, démon-alak szobránbábuján” végzett – képzelt gyilkosság: nyomorgatás, verés, megsemmisítés, vízbe ölés pl. Szent Iván-napi népszokásaink központi eseménye.

A Kiske/-vice/ bábú elemésztése, a villó-villó / Villó kelta istennő kissé torzított alakja! / éneklése, és télűző szokása ezen alapszik: a gonoszt, a nyomorgató hideg telet mindenki szemeláttára „belenyuvasztják” a *patakba, folyóba* vagy a település határában levő *tóba*: majd kinyilvánították: megjött a tavasz. Joggal vélhetnők, hogy az ember ezen cselekedete a fekete-mágiával rokon – még sem az, mert a változást nem a kisébábu feláldozása hozza, a természet átalakulása, újjáéledése az jön „magától”; a természet körforgós rendje okán. Ez a szokás földünkön az egész mérsékelt égövön

élőknél szinte mindenütt elterjedt csakúgy, mint a Szent Iván-éji tűzgyújtások a hozzájuk kapcsolódó különböző cselekménysorral együtt. A tűzön való átugrásban is a tűz, annak mindent megtisztító, lecsupaszító volta jut érvényre. Ez az élő hagyomány, a halottaiból feltámadó, a tűzben „megedződött” és megújuló – újra születő ókori Főnixmadár / a Nagy Szellem emlékét hordozza. A legtöbb hiedelmi rítus abból származik, hogy az ember nem tudja – még ma sem /! – elviselni azt, hogy nem ő uralkodik a természet fölött, hanem amaz rajta. Ezért úgy tesz, mintha az áldozata, az engesztelő varázslata / analógiás mágia okozná a változást –, s ezzel nyugtatja, áttatja magát, ezért a számos jeles népi hagyomány.

Ipolybalog (Hont)

Haj ki, ki-sze, haj ki, gyűj be, só-dar, göm-bő-ke!
Zol-cēr Ka-ti ott-honn ül, a ki-szé-nek pën-tőt sző.
Kőszegi Ma-ri
Ná-szali Të-ri

KOTTA – Kiske-vice villó

Theophylaktos a bizánciak történetírója az Avarok énekei (Abarika asmata) című művében csupán három, de mégis emlékezetes sort hagy hátra az avar muzsikáról, s három csoportra osztja:

- **Hősi énekek (hümnoi)**
- **Csatadalok (paiones)**
- **Népi „tánc”-zene (asmata)**

Leírja, hogy a hősi énekeket nagy részben magányos dalmokok énekelték (vö.: a kelta népeknél a bárdok!). Éneküket húros hangszerrel kísérték. A köréje gyűltek pediglen tapssal kísérték a dallam ritmusát.

Magános dalosoknak, afféle pusztai rapszodoszoknak tudjuk őket, de együtt is szívesen énekelték. Az énekkíséretül húros hangszereket használtak, melyet a hallgatóság tapssal követett. Már magának Teophylaktosnak a Kr.e. VII. században feltűnik, megjegyzi – s ez igen fontos korai intő adat a magyar énekeket másoktól származtató kutatók számára – : *az avarok énekeit az őket körülvevő szlávok is ismerték, átvették!*

Ami a hős éneklés verselési módját illeti, nem sokban különböztek az ősi lírai verstípustól. Sorvégi rímek helyett sorkezdő betűrím (alliteráció) lehetett általános, amit a legrégebb népbaladaszövegek, valamint a rokonnépek költészete is alátámaszt. Leginkább fel kell figyelniük a türk – az avar is türk nép – irodalom nagy fontosságú emlékeinek, pl. az újabban versnek tekintett ORKHON-i feliratoknak hasonlóságára, minthogy a hősi ének műfaja leginkább az Árpádház türk eredetű vezetőrétegének a körében virágozhatott. Ez annál inkább gondolkodásra készít minket, mivel az alliteráció-rendszerre a türk szövegek egyik legjellemzőbb sajátja: a sorok két változó szótagszámú ütemből állnak. Minden jel arra mutat, és ma már bizonyított tény, hogy az avar nép is ezer szállal kapcsolódik a magyarsághoz.

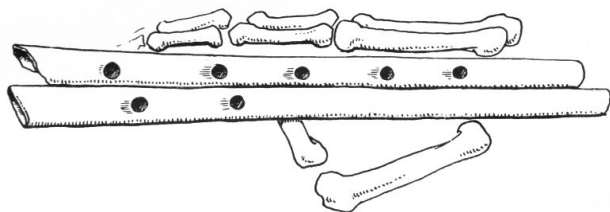
Ezek a ritmikai tulajdonságok a 13. század közepén leírt Ómagyar Mária-siralomban még megtalálhatók 3+3, 4+3, 4+2, 4+4-es szótagi tagolásban. E hősi dalok vázainak töredékei még megtalálhatók itt-ott a lovagi epika utórezgésének vélt, Csáti Demeter Fehér ló mondáját elbeszélő, régiséggel veretes Pannóniai éneke c. versében, melyet természetesen énekelték. Nótajelzés / Ad notam az énekünkkel kapcsolatban nem maradt ránk, de hasonló formájú és hangulatú énekversé igen.

AVAR KETTŐS SÍPOK

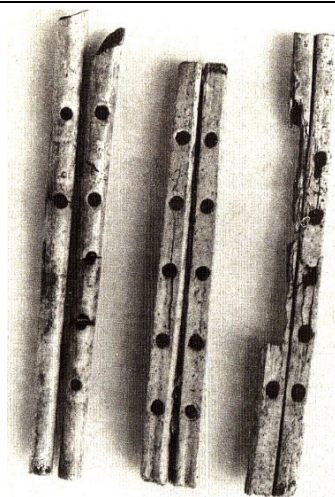
A régészek előtt jól ismertek az avarok kettős csontsípjai a VII. századból. Nem egy avar lovasírjában afféle madár-csali sípra akadtak, mely temetkezési szokás a magyaroknál is megtalálható rokon vonás volt még a XI-XIII. században.

Az avar muzsikával kapcsolatban elsőnek a jánoshidai avar kettőssípot kell megemlítenünk! Kiváló zenetörténészünk, Bartha Dénes értékes tanulmányt szentelt a lelet tudományos meghatározására, mely a 49. számú sírból került elő. Az akkor még gyér adatok ellenére sikerült bizonyítani, hogy az avarsípokhoz hasonló hangszer egész Ázsiában, a Balkánon, és Afrika északi részén elterjedt. A középkori Európában a XI-XII. században vannak adatok a hangszer használatáról, de még a XIV. századból is ismerünk ábrázolásokat. Számos nemzet népi hangszerei között megtalálható, különböző megszólaltatási módokkal. *

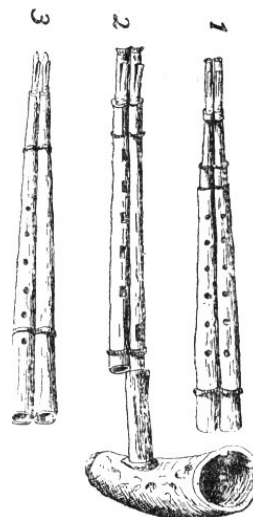
Sípunkat a Kárpát-medencében őshonos darumadár lábszárcsontjaiból alakították, melyből másolatot készítettek, kiegészítve / rekonstruálva a hiányzó részekkel. A hangszer megszólaltatási technikáját vizsgálva, a kutatás mai állása szerint, az avar sípok nem furulyarendszerű fúvósok voltak, inkább a dudához hasonló, egynyelvű, de páros nádsípval, s ezért működő hangszerekhez hasonlatosak. Tudnunk kell azonban, hogy lehetőség van az ajaksípos furulyák egyidejű, páros megszólaltatására is, miként a több ezer éves egyiptomi, ógörög és számos balkáni nép népi hangszereként a mai napig használ. A pelazg őseinkre rátelepülő hellén törzsek kedvelt hangszere volt 2500 évvel ezelőtt a kétcsövű aulos, mely nádas és ajaksípos is lehetett. S hogy az emberi szájúreg alkalmas lehessen a két cső egyidejű megszólaltatására, az aulos-fúvók pofájukat szíjjakkal kötötték össze a szélsapkához hasonló, egy állandó ürméretű, levegőt tartó üreg létrehozására.

Avar kettőssíp, amint a sírban találták

Avar kettőssíp három változatban / rekonstrukció /

Három avar kettőssíp

Avarkori sípokról igen pontos hangmérés / tonometria készült. A kiegészített / rekonstruált hangszer a következő hangsort rejtette magában: f-g-a-a-b-h. A testvér hangszercső hangjai: f-g-a.

Szolmizációval: d-r-m-m-f-fi

Hangterjedelme / ambitusa tehát egy bővített né-

gyes / quart, szakmai nyelven tritónusz, mely hangközt Bartók is előszeretettel alkalmazta műveiben.

Egyik legismertebb, táltosos hagyományokat őrző gyermekdalunk terjedelme könnyedén ráfér hangszerünkre:

Gólya, gólya gilice,
Mitől véres a lábad?
Török gyerek megvágta,
Magyar gyerek gyógyítja,
Sípbal, dobbal, nádi hegedűvel.

//: mm/rr/dm/d :: mm/rm/fm/r ://m / r / m /r / mm/rr/d d

Számtalan változatát a magyar Népzene Tára. Bp., 1951. őrizte meg Gyermekekjátékok című, I. kötetben. Ebben a figyelemre méltó gyűjteményben régies / archaikus népzenerétegből két, három és négy hangterjedelmű, az ún. kisambitusú gyermekdalokból több tucat található.

A fél évszázad óta előkerült hangszerleletek közül igen jelentős még a felgyőii avar kettős-síp, melynek hangsora ötfokú és a nyolchangú hangterjedelmet befutja. Minthogy a fúvás erősség változtat a zeneszerszám hangmagasságán / d vagy e kezdőhanggal a 440-es rezgést véve alapul /, ezért a már jó bevált solmizációt hívjuk segítségül:

d'- f'- s'- l'- c''- d'' azaz l,-d-r-m-s-l

A hangsor nyolc hangot / oktávot bejáró ötfokúságot mutat.

A hangszerre a Kelj fel, juhász, ne aludjál dallama is ráfér:

lsms / lm r / l, ::

r m / dl,mr/ d l, /r m / slmr / l, l,

Munkánk végezetéül beszélnünk kell a SíP szavunk eredetéről.

A török ČIG = kiáltás-ban, SiK/ ít szavunk megtalálható. Távolabb a CSiSZ/oLás és a SiK /felület szava is ide tartozik.

A SiK/ít a Női hang magasságra, valamely hangszer szopránfekvésű megszólalására utal. A szógyök Si. Ebből jön számtalan hangszerszám, és általuk képzett hang neve: Síp, Sípól, Sívölt, Sívít, Sültü /csángó furulya/, SiV/alkodik. Távolabbi kapcsolatok: SiR-Rí, Rikolt stb.

A tanulmányunkban felvázolt magyar-avar zenei kapocs mindennél erősebben igazolja a két nép szellemi testvériségét. A régészet, nyelvészet mellett a zenetörténetnek is be kell állnia abba sorba, hogy a harmadik tudományos láb szerepét

betöltve, megdönthetetlen bizonyítékokkal szolgálva, segítse a magyar őstörténet fehér foltjainak eltűnését. Minden erőnkkel azon kell munkálkodnunk, hogy az új kutatási eredmények mielőbb a köztudatba kerülhessenek.

IRODALOM

Bérczi Szaniszló - Detre Csaba: A hunok művészete Bp., 2003. A címlap belső oldala / verzőja, Schütz Ödön és Detre Csaba /1978/ ó-örmény /grabar/ fordításának felhasználásával készült.

Domokos Pál Péter: A moreszka Európában és a magyar nép hagyományában. I-II. Filológiai Közöny, 1958.

Avar Finds in the Hungarian National Museum / 567-829./ Akadémiai Kiadó: Bp., 1975. 21., 68.

Huszka József: A magyar turáni ornamentika története. Bp., Új kiadása: 1996. 7-32.

Dr. Roska Márton: Az ősrégészet kézi könyve. II. Kolozsvár. 1927. 150-170.

Csallány Dezső: Sámánészkező volt-e az avarkori „írtartó csonttégely” /Internet/

László Gyula - Rác István: A nagyszentmiklósi kincs. Bp. 1977. VII. tábla 17. számú ivókürt és 10. kép., 70-71.

Du Yaxiong: A magyar és a kínai népzene közti összefüggések. Magán k. Bp. 1997.

Czuczor - Fogarasi: A magyar nyelv szótára. Pest, 1864.

Móra Ferenc: Igazlátók. Kiadó: Lengyel Dénes. Bp. 1979. 54.

Erdélyi Zsuzsanna: Hegyet hágék, lőtöt lépék. (Archaikus népi imádságok) Bp., 1976.

KRALOVÁNSZKY ALÁN: Antropológiai adatok a honfoglalók sámánhitéhez. Antr. Közlem. X. évf. (1966) 1-3.sz. 91-100.

Csajághy György: A felgyői avar síp zenei és történelmi háttere. Pécs. Én.

László Gyula: „Emlékezzenek régiekre,...” 167. Az égig érő fa avar vonatkozása.

Sashegyi Sándor: Holdvilágárok – Holtvilágárok. Bp. 1998. 4.

Bede Anna (ford.): Sámándobok szóljatok! Bp., 1974. 229.

Dömötör Tekla: A magyar nép hiedelemvilága. Bp. 1981. 141.

Zolnay László: A magyar muzsika régi századaiból. Bp. 1977.

Curt Sachs: Real-Lexikon der Musikinstrumente. Berlin. 1913. 327.

Bartha Dénes: A jánoshidai avar sípok. Bp., 1934.

Bakay Kornél: Őstörténetünk régészeti forrásai I. Miskolc. MBE. 1998. 251-258. és II., 119.

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet. Bp., 1999. 5.

A holddiadémós táltoson lovagló lánghajú fejedelem képmása a Nagyszentmiklósi kincslelet 2. sz. korszóján (Jankovics Marcell) (Internet)

A 24 LEGJOBB IDÉZET SCHMITT PÁLTÓL

Új Köztársasági Elnökünknek Schmitt Pálnak szívből gratulálunk, személyisége a magyarság legszebb vonásait foglalja össze, kifejezi nemzetiségünk égi karakterét. Sok sikert, jó egészséget, boldogságot kívánunk.

(szerk.)

A 68 éves mindjárt köztársasági elnökről 2005-ben portrékönyvet jelentetett meg a Korona Kiadó. Összeállításunkban ebből a kötetből idézzük Schmitt Pál mondatait és sztorijait. Miniportré.

„Sokszor azt érzem, hogy nekem egyáltalán nem volt gyerekkorom. Vagy ha volt is, úgy tovatűnt a feladatok teljesítése közben, mint a szívárvány.”

„Ha a gyerekkori emlékeimben kutatok, kiderül, hogy a villanásokból, a hallomásokból olyan események csúsznak össze, amik vagy bekövetkeztek, vagy nem. Vagy jól emlékszem, vagy rosszul. Így eshetett meg, hogy sokáig azt hittem, az államosítás következtében kipakoltak minket is Fülére, és ott töltöttünk egy évet. A valóság ezzel szemben az, hogy közvetlenül a háború után, valami ismeretség révén, amikor Pesten nem volt ennivaló, egy vagy két nyáron át a Fejér megyei falu adott otthont nekünk... Egy aranyos pulikutyára is emlékszem, tehénfejést láttunk, meg csirkéket hajkurásztunk.”

„Kitűnni, mindenben a legjobbnak lenni, már nagyon korán ez munkált bennem, s a vágy, hogy a feladataimat jól teljesítsem... A legerősebb gyerek voltam az osztályban, és a tornaórán a sor elején álltam.”

„Azt mondták: legyenek rendes ember! Apuka például nem engedte meg, hogy a KISZ-be belépjek. „Nincs ott neked semmi keresnivalód” – mondta... Tehát, ha azt mondom, hogy keresztény, polgári családban nőttem fel, és a nehéz években összetartottunk, akkor pontosan fogalmazok.”

„A vallás nekem egyfajta kapaszkodó a mai napig... Nálunk a családban a vallásos rituálé mindenek az alapja. A keresztelés, a bérmálás, az esküvő, az ima... Olyan zaklatott életet élek, hogy a templomba járás alábbhagyott. De a hit megmaradt. A lakásban látható helyen ott van a kereszt. Egy kis szimbólum, de azt hiszem, fontos.”

„Nem tagadom, vannak pillanatok, amikor elbőgöm magam. Egy újszülött unokával a karjaimban, vagy magányosan, verseskötetet lapozgatva, a Himnuszt hallgatva.”

„Ha sok pénzem van, megesik, hogy 50 000 forintot feladok a sportsegélynek, vagy befizetünk Katicával egy beteg gyereknek, elküldünk egy kis pénzt valamelyik erdélyi iskolának. Ebben az esetben 100 000 vagy 200 000 forint nem mennyiség. Százezer forintot adtam egy debreceni menyasszonytáncért.”

„A legnagyobb ajándék, amit az Istentől kaptam, a feleségem, a családom és az a tény, hogy magyarul beszélek. A nyelv gyönyörű árnyalatai a gyökereimben élnek.”

„Ha valaki úgy gondolja, hogy szépen beszélek, hatással vagyok rájuk, ha temetek, valami mellett vagy valaki érdekében lándzsát török, egy-egy új szóösszetételt használok, annak az a magyarázata, hogy korán beleszerettem a szavakba... A szókinés a könyvekből jött, nem az utcákon vásároltam őket.”

„Amíg a sport el nem vitte a maradék erőmet, addig éjjel-nappal olvastam... A szüleim nagyon figyeltek arra, hogy a koromnak megfelelő könyveket adjanak a kezembe. Kezdetben indián-

könyveket, Verne Gyula műveit. Később nagykanállal etettek Jókaiival, Gárdonyival, Mikszáth Kálmánnal. Ezután következett Németh László... Vállalom, hogy életem legmeghatározóbb élménye Németh László. És el ne felejtsem: kedvenc olvasmányaim közé tartoztak mindig a szótárak, szókincstárak.”

„Az öltözködésem is konzervatív... Már kizárólag kék és fehér színű ingeim vannak a sifonérban... Általában fekete zokni van rajtam vagy a szürkének változatai. A konzervatív életfelfogásomnak köszönhetően ebben érzem jól magam. És feltétlenül nyakkendőben!”

„Hajlamaim szerint elvetném a sulykot a szárguldásban, az üzletben, az élet nagyon sok területén, de mindig visszafogtam magam. Vigyáztam magamra. Nem tudom, honnan ered ez az óvatosság.”

„Senki sincs, akitől félnék vagy tartanék.”

„Nagyon ijedős vagyok. Nem félek, de a váratlan fizikai helyzeteket majdnem mindig kiáltással reagálok le.”

A portrékötet szerzője, Kő Pál írja le Schmitt Pálnak az Astoria Szálló vezetőjeként megélt egy kalandját:

„A Budapest Sportcsarnokba Kádár János is ellátogat. Szívja a cigarettát, a liftre várnak. Nyílik az ajtó, belépnek a felvonóba, de Kádár kezében továbbra is ott marad a cigaretta. Elindulnak felfelé. Sch. P. közben a jobb válla fölött észreveszi a tiltó táblát: 'A felvonóban dohányozni tilos!' A magas ember kinyúlik, megemeli a jobb vállát, mint egy kígyó, tekeredik összevissza, hihetnők, hogy viszketés kínozza, pedig csak a tiltó táblát takarja el a pártfőtítkár szeme elől.”

Az 1984-es MOB-főtítkári esküről, szintén Kő:
„Fel akarja hívni magára a figyelmet... A tizenöt soros eskü szövegét bevágja fejből... Bogarásszák csak mások a betűket, szemüveggel vagy anélkül, ő fittyet hány az angol szövegre, s majd belenéz az emberek szemébe... És mégis: egy mondat elcsalinkál... Amikor a mikrofonhoz lépett, elegánsan jó messzire eltolta magától a papírt,

amelyen az eskü szövege állt, most meg visszacsicsenni kellene, úgy, hogy ne is vegyék észre... A hallgatóság mozgolódik. Szerencsére a protokollfőnök a helyén van, és szépen visszacsúsztatja.”

A Magyar Olimpiai Bizottság 1984-ben a Los Angeles-i olimpia magyar bojkottja mellett döntött. Schmitt, bár ő volt a szervezet elnöke, ezen a napon Bulgáriában tárgyalt, így nem szavazott. Véleménye a jelenlévőkről:

„Ott ültek az olimpiai bajnokok, a magyar sport reprezentánsai, kollégáim, ott ültek az újságírók, a sportvezetők, a szövetségi képviselők. És nem akadt egyetlen egy sem a régi menők közül, aki azt mondta volna: gyerekek, hát mi nem azért ülünk itt, hogy megszavazzuk a részvételünk?... Azt hiszem, Graham Greene mondta volt, hogy a félelem az emberi lélek minden zugát beárnyékolja, és az arányérzék az első, ami elszáll vele.”

Arról, hogy 2002-ben Kovács László visszahívta őt nagyköveti állásából:

„Még a személyes holmimat is alig volt időm összecsomagolni... Nem táplálok a külügyminiszter úrral szemben semmilyen indulatot.”

A 2002-es főpolgármesteri kampányról:

„Arról álmodtam, hogy Budapest főpolgármestere leszek, a baj csak az volt, hogy Budapest nem álmodott velem.”

Az athéni doppingbotrányról:

„Az olimpia sokkolt. A magyar olimpiai mozgalom 110 éves története során soha nem fordult elő doppingvétség, s most egyszerre két aranyérmét és egy ezüstöt is elvettek tőlünk... Úgy érzem magam, mint egy valamikori NDK-s sportvezető... Többször felmerült bennem, hogy folytassam vagy bedobjam a törülközőt. Van elég dolgom az életben. Végül aztán úgy döntöttem: a süllyedő hajóról nem lépek le, nem adom fel, inkább zászlóvivője leszek egy kibontakozó szövetkezésnek, amely azt a célt szolgálja, hogy hasonló esetek ne fordulhassanak többé elő.”

„Az élet napos oldalán állok, ennél fogva felkészületlen vagyok a támadásra. Én, aki 90 kilós

tiszta izom voltam, s azon fáradtam, hogy 'megsemmisítsem' a páston az ellenfeleimet, a sértést, az ármánykodást, a rosszindulatú pletykát, az igaztalan vádaskodást nehezen viselem. Szinte fizikailag fáj. Ezért aztán soha nem sértek meg senkit, mert úgy vélem, nekik is fájna, ha tudatosan megbántanám vagy megaláznám őket. Olvasom az Interneten, hogy voltam már besúgó, korrupt, pedofil és börtönlakó. Hihetetlen vagyonom van és így tovább... Mindig csodáltam a politikusokat, hogyan bírják elviselni a sok aljasságot. És mégis: amióta politizálok, és kitinpáncélt öltöttem magamra, azóta már nehezebb megsérteni."

„A politika sohasem volt az erkölcs küzdőtere. Mindig is az érdekek küzdőfőnyere maradt, amely bénítólag hat a jellemre... Én ebből kimaradok, és azon veszem észre magam, hogy szinte egyedül, Don Quijote módjára új filozófiát képviselek, egy új stílust."

„Egy sportembernek bírnia kell a gyűródést. Bírom is... Mellesleg az Orbán Viktor elleni becstelen támadások a sokszorosát teszik ki annak, amit én kapok."

„'Öreg' koromra részt vettem több média-tréningen, melyek során olyan fiatalok, akik a gyerekeim lehetnének, elmagyarították például részletesen, hogy a kamerák előtt hogyan kell viselkednem. De gondolatot ők sem kölcsönözhetnek."

„Már most utálom, hogy öreg leszek. Már most utálom, hogy valakinek egyetlen percre is a terhére leszek. Már most utálom, hogy egyszer majd lesegítenek a lépcsőn vagy átadják a villamoson a helyet. Hangosan kiabálnak a fülemben, mert nem értem, hogy mit akarnak. Már most utálom, hogy lelassulok, és már most utálom a napot, amikor nem lesz feladatom... Az egész életem egy nagy hajsza volt, a tervekből sohasem volt elég, a megvalósítás emésztette az energiát. De hittem abban, hogy a túlteljesítés nem fáraszt, sokkal inkább az alulteljesítés... Úgy tervezem, hogy 77 éves koromban leállok mindennel."

„Sokan azt mondják, a motorozás manír... Én meg azt felelem erre, hogy manír lenne, ha nem bukósisakban és napszemüvegben motoroznék. De az elszuhanó alak arcát nem látja senki."

Internet

Schmitt Pál lesz Magyarország új köztársasági elnöke. Jelenleg még házelnöki posztot betöltő fideszes politikus a harmadik Magyar Köztársaság negyedik államfője. Schmitt Pál a választás után letette az esküt.
(Internet)

*Dr. Czeglédi Katalin nyelvész Erdélyben
2010. május 28-án*

TEREMTŐ NYELV A MAGYAR

**Dr. Czeglédi Katalin Sepsiszentgyörgyön
Fotó: Bedő Zoltán**

Figyelemre méltó nyelvtanórát tartott szerda este a Csillagőrző Egyesület meghívására Sepsiszentgyörgyre érkezett dr. Czeglédi Katalin, az altaji nyelvcsaládba tartozó népek (török, mongol, mandzsu) nyelveinek szakértője. A Bod Péter Megyei Könyvtár, Gábor Áron termében elhangzott előadását szokatlan módon Tatár Eszter, Csillagok népe című versének felolvasásával indította. A későbbiekben kiderült, hogy nem véletlenül, ugyanis ennek üzenete összecsengett saját mondanivalójával, melyet negyven év tudományos munka alapján fogalmazott meg.

**Dr. Czeglédi Katalin felolvassa Tatár Eszter versét
Fotó: Bedő Zoltán**

Két óra nem elegendő hosszú évek kutatási eredményeinek még a felvázolására sem, viszont

az ebből fakadó legfontosabb következtetések ismertetésére és példákkal való alátámasztására igen. Ezek szerint nyelvtanilag a magyar egy ősi, a szkíta, hun, törökkel szoros kapcsolatban lévő teremtő nyelv. Mivel a felsorolt népek bizonyíthatóan egy közös kultúrát képviseltek és képviselnek, kimondható, hogy a finnugor nyelvcsaládhoz a magyarnak semmi köze. A történelem során viszont más nyelvek is kapcsolatba kerültek vele, kialakulásuk során átvéve bizonyos elemeit, vagy szavakat kölcsönözve tőle, éppen teremtő voltak köszönhetően. E folyamat eredményezte a finnugor nyelvekben fellelhető magyar eredetű szavak előfordulását. Nagy horderejű és nagyon fontos megállapítások ezek, mert alátámasztják például Bakay Kornél régész, László Gyula régész, történész vagy Kiszely István antropológus, több évtizedes munkájának eredményeit.

**Dr. Czeglédi Katalin a magyar szavak eredetéről
beszél Fotó: Bedő Zoltán**

A szkíta- magyar- hun rokonságot különböző tudományágak segítségével bizonyító tevékenység nem újkeletű. Már Hevesi Gábor (1656-1717), Bél Mátyás (1684-1749) és Timón Sámuel (1675-1736) történészek szorgalmasan gyűjtik a forrásmunkákat, de ide sorolható Kőrösi Csoma Sándor (1784-1842) és Szentkatolnai Bálint Gábor nyelv-tudós, vagy Vámbéry Ármin turkológus életműve is. A 17. század második felében viszont a bécsi udvar betiltja a magyar oknyomozó őstörténet kutatást és az álltaluk irányított történetírók segít-

ségével eredetünkről új, népünk érdemeit leki-csinylő őstörténetet gyárt. Az ok egyszerű. Így próbálják megtörni a magyarság tartását. Egy népet legkönnyebben legyűrni és megsemmisíteni ugyanis a múltja elvevésével lehet.

Ez az idegen érdekeket szolgáló, elnemetlenítő kultúrpolitika a Magyar Tudományos Akadémia hathatós segítségével napjainkig folytatódik és a csírájában próbál megfojtani minden, az igazság feltárására irányuló törekvést. A finnugor el-

méletet, mint megalapozatlan feltételezést, már rég bedobták a tudomány szemetesládájába a finnek is, de a maradék Magyarországon ezt sulykolják a nebulók fejébe a mai napig. Ezért van a szerdán elhangzott és hozzá hasonló előadásoknak óriási jelentősége és fontossága. Köszönet érte az előadónak és a szervezőknek. A hazatalálás nevet viselő sorozat reméljük folytatódni fog.

Bedő Zoltán: Székely Hírmondó

Ujj Viktor Géza emlékkoncert Miskolcon

2010. március 30-án

Ujj Viktor Géza (1928 – 2009) zeneszerző és fuvola- ütő szakos tanár volt és a miskolci Erkel Ferenc Zeneiskola igazgatója. A fennállásának 60. évfordulóját ünneplő zeneiskola emlékhangversenyen rőtta le tiszteletét jeles kortársa, a kolléga és a tehetségnek kijáró muzsikustárs elött.

Régen, még a hetvenes években hallottam egy koncertjét és az akkori lehetőségekkel élve a Borsodi Szemlében írtam élményeimről. Meglepett muzsikájának szépsége, önálló karaktere, modern volta, amely mégis, minden ízében magyar volt. Már akkor is feltettem magamban a kérdést, miért nem világhírű ez az ember, aki ennyire mai és ennyire eredeti és főként ennyire szép életművet képes felmutatni.

Most, a március 30-i hangversenyen tudtam meg a konferanszból, hogy soha Magyarországon egyetlen műve sem jelent meg nyomtatásban, a kéziratokon kívül németországi nehezen beszerzett kiadványokat gyűjtöttek össze, s így tudták a gyönyörű műsort összeállítani. A németek felfigyeltek rá, a hazaiak soha. A kollégái viszont értékelték, és műveihez méltó csodálatos előadásban interpretálták a zeneszámokat. Számomra felejthetetlen volt Bendzsák Erika és Dr. Szilassy Istvánné előadásában a fuvolára és zongorára írt szonáta. El sem képzeltem, hogy a fuvola ilyen hangzatokra képes. Remek volt Tóth Zoltán vezetésével a rézfúvós kvartett és a Zeneiskola tanári kórusa. Az a Tavaszi fohász, amit előadtak, egy erdélyi népdal szövegére írt zenemű. Való-

jában egy szép köszöntő, amelynek közszájon kel-lene forognia. Talán a szövege ismerős:

Tavaszi fohász

(A címet Viktor adta)

1. vsz. *A tavaszi szép időnek,
Lám, hogy mindenek örülnek:
Erdők, mezők megzöldülnek,
A madarak zengedeznek.*
4. vsz. *Tartson, Isten, rózsám, téged;
Tartsa kedves vendégeinket;
Tartsa meg szép országunkat,
Benne lévő magyarokat!*

Amen

(A népdal középső 2 versszakát kihagyta...)

Ezt a művet 1993-ban a Diósgyőri Vasas Vegyeskar fennállásának 100. évfordulójára az akkori karnagynak Juhász Tibornak ajánlotta a szerző. Nekem azért tetszett különlegesen, mert észre sem vettem, hogy több szólamú (négy szólamra írta Ujj Viktor Géza), egy szólamúnak hangzott, s így a vokális magyar zene egyszólamúságát idézve, égi, emelkedett hangzást szólaltatott meg, nem a többszólamúság dominált. A hangversenyen özvegye és fia köszönte meg a hangversenyt a zenésztársaknak és Mócz Ferenc igazgatónak.

Íme a következő oldalakon jelenjék meg elsőként nyomtatásban Ujj Viktor Géza gyönyörű Tavaszi fohásza.

Ujj

TAVASZI FOHÁSZ

/Vegyeskarra/

Fohász Tiber barátomnak és Kórusának,

a Diósgyőri Vasas Énekőkar jubileumára.

Aranyos
Aranyos

E népi szöveget zenésítésre, feleségem ajánlotta:

A tavaszi szép időnek,
Lám, hogy mindenek örülnek:
Erdők, mezők megzöldülnek,
A madarak zengedeznek.

Tartson isten, rózsám, téged;
Tartsa kedves vendáginket;
Tartsa meg szép országunkat,
Bonne lévő magyarokat!

Galás Károlytól feleségemé,

aki e szép népi szöveget

megzenésítésre ajánlotta.

1992. IV.

V. Gy. Károly

Andante $\text{♩} = 78$

semplice

Soprano
A tavaszi szép idő - nek, Lám, hogy mindenek örül - nek, Lám, hogy mindenek örül - nek,

Alto
A ————— A ————— A

Tenore
A ————— A ————— A

Basso
A ————— A ————— A

p

A madarak zenge - deznek. A madarak zenge - deznek, Erdők, mezők magzól - dül - nek, Lám, hogy

Lám, hogy

Lá,

Lá,

$\text{♩} = 80$

örül - nek, A tavaszi szép i - dő - nek, szép idő - nek. Tartsa Isten,

örül - nek, A tavaszi szép i - dő - nek. Tartsa Isten,

A tavaszi szép i - dő - nek. Tartson Isten, rózsám, té - ged;

A szép i - dő - nek. Tartson Isten, rózsám, té - ged;

mf

vendéginket; országunkat, magyarokat!
 vendéginket; országunkat, magyarokat!
 Tartsa kedves vendégin- ket; Tartsa meg szép orszá- gun- kat, Benne le'-vő magyaro- kat!
 Tartsa kedves vendégin- ket; Tartsa meg szép orszá- gun- kat, Benne le'-vő magyaro- kat!

országunkat!
 országunkat, a magyarokat!
 Tart-sa meg szép orszá- gun- kat, Benne le'-vő magyarokat, a magyarokat!
 Tart-sa meg szép orszá- gun- kat, Benne le'-vő magyarokat, magya- ro-kat!

Tartson Isten, rózsám, té-ged; Tartsa kedves vendé- gin- ket; Tartsa meg szép orszá- gunkat, Benne le'-vő
 Tartson Isten, rózsám, té-ged; Tartsa kedves vendé- gin- ket; Tartsa meg szép orszá- gunkat, Benne le'-vő
 Tartson Isten, rózsám, té-ged; Tartsa kedves vendé- gin- ket; Tartsa meg szép orszá- gunkat, Benne le'-vő
 Tartson Isten, rózsám, té-ged; Tartsa kedves vendé- gin- ket; Tartsa meg szép orszá- gunkat, Benne le'-vő

$\text{♩} = 76$

magyaro-kat! Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat!

magyaro-kat! Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat! A tavaszi szép idő - nek,

magyaro-kat! Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat! A tavaszi szép

magyaro-kat! Tartsa meg szép országunkat, Benne le-vő magyaro - kat!

p

A madarak zenge - dez - nek.

Lám, hogy mindenek örül - nek; Lám, hogy mindenek örül - nek, A madarak zenge - dez - nek.

idő - nek, Lám, hogy mindenek örül - nek; örül - nek; A madarak zenge - dez - nek.

p

Zenge-dez-

A madarak zenge - dez - nek, Erdők, mezők meg zöldül - nek, Lám, hogy örül - nek,

A madarak zenge - dez - nek, Erdők, mezők meg zöldül - nek, Lám, hogy örül - nek,

Zenge-deznek erdők, mezők megzöldül - nek, Lám, hogy örül - nek,

p) Zenge-deznek erdők, mezők megzöldül - nek, Lám, hogy örül - nek

-nek.

Maestoso $\text{♩} = 66$

rit. Tartson, Isten, rózsám, téged; Tartsa Kedves vendéginket;
 Tartson, Isten, rózsám, téged; Tartsa Kedves vendéginket;
 Tartson, Isten, rózsám, téged; Tartsa Kedves vendéginket;
 Tartson Isten, rózsám, téged; Tartsa Kedves vendéginket;

Tartsa meg szép országunkat, Benne lé-vő magyaro - kat! A — men. A —
 Tartsa meg szép országunkat, Benne lé-vő magyaro - kat! A — men. A —
 Tartsa meg szép országunkat, Benne lé-vő magyaro - kat! A — men. A —
 Tartsa meg szép országunkat, Benne lé-vő magyaro - kat! Tartsa Isten,

-men. A' — men. A' — men.
 -men. A' — men. A' — men.
 -men. A' — men. A' — men.
 tartsa Isten, tartsa Isten a magyarekat!

Miskolc,
1992. április 18.

Templom József versei

FOHÁSZ AZ EMBERÉRT

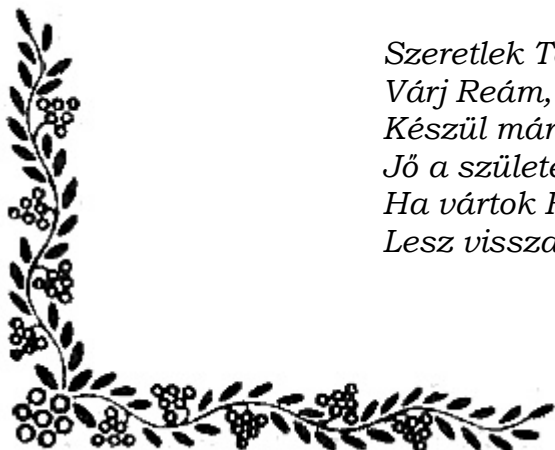
*Készül már a Templom,
Ám a Templom gazdája
Önmagában kevés.
Szívetekben kinyílt
Virágos rét is kell,
Így lesz a kettőből
Kész és egész.*

*Ha azt az életet éljük,
Mit a Mester
Kijelölt nekünk,
Lehetővé tesszük,
Hogy visszatérjen,
S megtaláljuk Életünk.*

*Az Idő bevégeztetett,
S az aratás közel,
Maranatha!
Maranatha!
Hangozzék fel!*

FOHÁSZ A NŐKHÖZ

*Szeretlek Téged Szerелеmmel,
Várj Reám, kérlek Türelemmel,
Készül már a testem,
Jő a születés,
Ha vártok Reám elegen,
Lesz visszatérés.*

Árpád Imája a Honfoglaláskor

*Boldog Isten nézz ránk a magas egekből,
áraszd ránk mosolyod fénylő napszemedből.*

Nemzetek Istene! Add nekünk e földet!

Magyarok Istene! Tarts meg itt bennünket!

*Évezredekén át, áldd meg életünket,
viharban és vészben oltalmazz meg minket!*

*Adj szívünkbe békét, derűs boldogságot,
ne érezzük soha a hontalanságot.*

*Duna, Tisza partján magyar szóval áldjuk,
ez legyen örökre a mi Szent Országunk.*

*Legyen minden magyar a Te Fény gyermeked,
pihentesd meg rajtunk áldott tekinteted.*

Következő szám tartalmából:

Arató István: A világ nyelve

Czeglédi Katalin: Gondolatok Angela Marcantonio történeti nyelvészetéről
